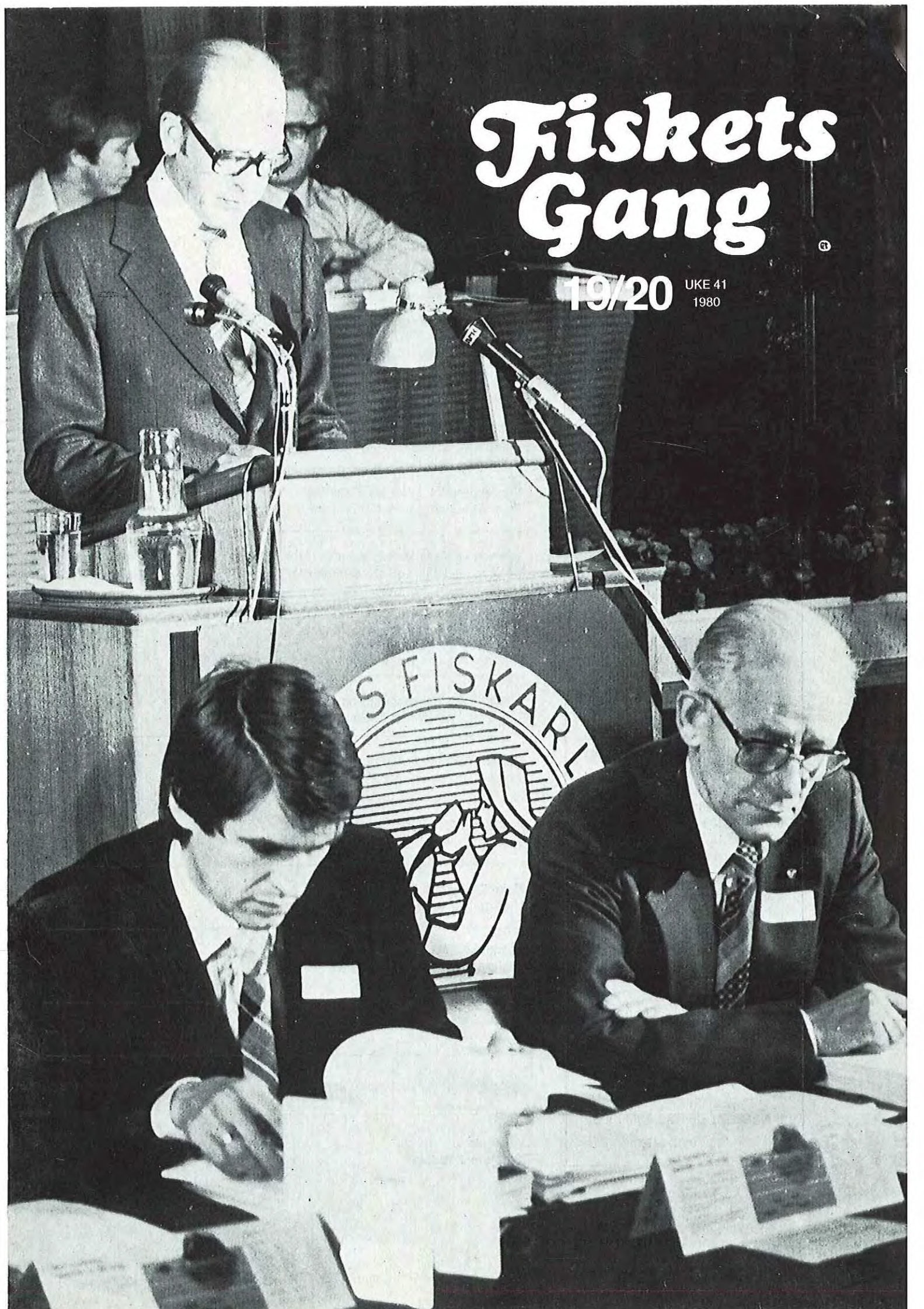

Fiskets Gang

19/20 UKE 41
1980

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

66. ÅRGANG
Nr. 19/20 - Uke 41 - 1980
Utgis hver 14. dag
ISSN 0015 - 3133

Redaktør:

Sigbjørn Lomelde
Kontorsjef

Redaksjon:

Gunnar Christensen, (red.sekr.)
Vidar Høviskeland
Kari Østervold Toft
Berit Marcussen Gullestad

Ekspedisjon:

Dagmar Meling

Fiskets Gangs adresse:

Fiskeridirektoratet
Postboks 185, 5001 Bergen
Telf.: (05) 23 03 00

Trykk: A.s John Grieg

Abonnement kan tegnes ved alle poststeder ved innbetaling av abonnementsbeløpet på postgiro-konto 5 05 28 57, på konto nr. 0616.05.70189 Norges Bank eller direkte i Fiskeridirektoratets kassakontor.

Abonnementsprisen på Fiskets Gang er kr. 90.00 pr. år. Denne pris gjelder også for Danmark, Finland, Island og Sverige. Øvrige utland kr. 110.00 pr. år.

PRISTARIFF FOR ANNONSER:

Tekstsider:

1/1 kr. 800	1/4 kr. 225
1/2 kr. 400	1/6 kr. 150
1/3 kr. 300	1/8 kr. 125

Omslagets 4. side (1/3 s.) kr. 400.

VED ETTERTRYKK FRA
FISKETS GANG
MÅ BLADET OPPGIS SOM KILDE

ISSN 0015-3133

INNHold — CONTENTS

Driftsresultater for fartøyer over 40 fot i 1979 Costs and earnings for fishing vessels above 40 feet in 1979	583
Fra landsmotet i Norges Fiskarlag From The Fishermens Convention	590
Vibriose — dødelig for fisk, ufarlig for folk Vibriosis — lethal to fish, harmless for human beings	616
Utbredelsen av 0-grupper 1980 Rapport fra Havforskningsinstituttet 0-group fish Survey in The Barents Sea Report from The Institute of Marine Biology	617
Rettlederen: Fiskerinæringens Klara Klok The fisheries adviser: The administrations local «wise guy»	627
Nytt fra fiskeflåten: Fartøyer over 100 brt. The fishing vessel market	629
Japan, verdens mest interessante fiskemarked Japan, the worlds most interesting marketplace for fish?	631
Makrellundersøkelser i Nordsjøen Mackerelsurvey in The North Sea	634
Energiøkonomisering på fiskefartoy Fueconomy in fishing vessels	637
Statistikker Statistics	642

Redaksjonen avsluttet 3. oktober 1980

Forsidefoto:

Sigbjørn Lomelde

Budsjettnemnda for fiskenæringen:

Driftsresultater for fiskefartøyer på 40 fot og over i 1979

Den samlede førstehandsverdi for de norske fiskerier økte fra 2,8 milliarder i 1978 til rekordhøye 3,1 milliarder kr. i 1979. Også gjennomsnittlig brutto fangstinntekt pr. fartøy i Budsjettnemndas lønnsomhetsundersøkelser for 1979 var rekordhøy.

Gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk for helårsdrevne fiskefartøyer på 40 fot og over økte med 8% fra 1978 til 1979, men den var likevel betydelig lavere enn for 1976 og 1977. Dette skyldes at kostnadsøkningen har vært langt større enn inntektsøkningen i årene

1976-79. Totalt sett kan derfor ikke 1979 betraktes som et godt år for de norske fiskerier.

Den store forskjell i lønnsevnen pr. årsverk mellom fartøyer som drev «torskfiskerier» og fartøyer som drev «sildefiskerier» ble ytterligere økt fra 1978 til 1979.

Høyest lønnsevne pr. årsverk i 1979 hadde rekefrysetrålterne samt fabrikk- og saltfisktrålterne.

Lavest lønnssevne pr. årsverk hadde ringnotsnurperne.

Dette er noen av konklusjonene i Budsjettnemnda for fiskenæringen sine lønnsomhetsundersøkelser for 1979. «Fiskets Gang» bringer nedenfor et sammendrag av foreløpige resultater fra undersøkelsen som gjelder «vanlig godt drevne og vel utstyrte fartøyer over 40 fot som brukes til fiske året rundt». Resultatene presenteres i tabell 1-3. Sammendraget er utarbeidet av kontorsjef Gunnar Nybø.

En mer detaljert gjengivelse av driftsresultatene for 1979 vil bli presentert i en egen publikasjon senere. I publikasjonen vil det bli nærmere redegjort for beregningsprinsipper og definisjoner av fartøygrupperinger og begreper som er brukt i dette sammendraget. Her vil bare kort bli forklart enkelte hovedbegreper.

Antall årsverk om bord gir uttrykk for den veide gjennomsnittlige bemanning om bord i fartøyene i løpet av året. Lengden av et årsverk vil dermed falle sammen med driftstiden (som normalt skal være minst 30 uker pr. år). **Lønnsevne** er definert som sum inntekter minus sum kostnader inklusiv renter på lånekapital, beregnede renter på egenkapital og beregnede avskrivninger bygget på gjenskaffelsesverdi av driftsmidlene. Kostnadene inkluderer derimot ikke arbeidsgodtgjørelse til mannskapet.

Foto: Thor B. Melhus

Lønnsevne pr. årsverk er framkommet ved å dividere den totale lønnsevne for fartøyet med antall årsverk utført om bord på fartøyet. **Arbeidsgodtgjørelse** er en størrelse som gir uttrykk for den totale arbeidsgodtgjørelse til mannskapet om bord på fartøyet. Denne størrelse omfatter således ikke bare ordinære mannskapslotter og -prosjenter, men også eventuelle hyrer og ekstralotter og proviant betalt av rederiets andel av delingsfangst. Den inkluderer også

Busen Senior.

eventuelle proviantutgifter ført som fellesutgifter i sesongoppgjørene. **Arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk** gir uttrykk for samlet arbeidsgodtgjørelse i gjennomsnitt for de av mannskapet som står om bord i fartøyet hele driftstiden. På fartøyer som driver med utskiftningsmannskaper vil arbeidsgodtgjørelse pr. mann derfor være lavere enn arbeidsgodtgjørelsen pr. årsverk. Dette gjelder bl.a. trålere og banklinebåter.

Foto: Thor B. Melhus

Regnskaper fra 579 fartøyer

Driftsresultatene i dette sammen- draget bygger på opplysninger fra 579 reviderte fartøyregnskaper for 1979. (Det tilsvarende antall i 1977 var 621). De utgjør vel ca. 1/3 av samtlige helårsdrevne fiskefartøyer over 40 fot. Basert på en særskilt kartlegging utført av Budsjettnemnda var det 1795 helårsdrevne fartøyer på over 40 fot og over i 1978. Antall fartøyer på 40 fot og over i Merkeregisteret var pr. september 1978, 2696.

Det er ingen vesentlige endringer i opplegget for 1978-undersøkelsen sammenlignet med 1977-undersøkelsen. Driftsresultatene for de to årene er derfor sammenlignbare.

1979. Et relativt dårlig økonomisk år for de norske fiskerier.

Den samlede førstehåndsverdi for de norske fiskerier økte fra 2,8 milliarder kroner i 1978 til rekordhøye 3,1 milliarder kroner i 1979. På grunn av kostnadsutviklingen og inflasjonen må 1979 likevel betegnes som et dårlig år for de norske fiskerier sett under ett.

Også gjennomsnittlig brutto fangstinntekt pr. fartøy i Budsjett- nemndas lønnsomhetsundersøkelse for helårsdrevne fiskefartøyer på 40 fot og over var rekordhøy i 1979 (kr. 1.526.310). Det samme var også tilfellet for kostnadene (kr. 1.195.390).

For de helårsdrevne fiskefartøyene

på 40 fot og over økte kostnadene prosentvis litt mer enn inntektene fra 1978 til 1979 (henholdsvis 9,5% og 9%). I perioden 1976-79 var forskjellen større. Inntektene økte da med 21%, mens kostnadene økte med 49%.

Størst økning blant kostnadspos- tene, regnet i kr., viste drivstoffkost- nadene, betalte gjeldsrenter samt de beregnede avskrivninger av fartøyet basert på gjenanskaffelsesverdi. (Økningen i avskrivningene gjenspeil- ler økningen i prisene på nybygde fis- kefartøyer).

Lønnsevnen pr. årsverk for helårs- drevne fiskefartøyer på 40 fot og over økte fra kr. 49.282 i 1978 til kr. 53.335 i 1979, men var likevel betydelig lavere enn årene før (1976: kr. 73.659, 1977: kr. 80.511). Dette har som tidligere nevnt sammenheng med at kost- nadsøkningen har vært større enn inntektsøkningen. Ut fra dette må derfor 1979 betegnes som et relativt dårlig år for de norske fiskerier.

Arbeidsgodtgjørelse

Arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk har derimot endret seg mindre, og viste et mer positivt forløp enn lønns- evnen sett alle helårsdrevne fartøyer over 40 fot under ett i perioden 1976-79:

1976:	kr. 85.568,-
1977:	kr. 97.594,-
1978:	kr. 94.830,-
1979:	kr. 101.933,-

Den store forskjell i lønnsevnen pr. årsverk mellom fartøyer som drev

Telavåg.

«sildefiskerier» og fartøyer som drev «torskfiskerier» ble ytterligere økt fra 1978 til 1979. Gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk for fartøyer som drev «torskfiskerier» økte fra kr. 61.641,- i 1978 til kr. 68.349,- i 1979, mens tilsvarende tall for far- tøyer som drev «sildefiskerier» var henholdsvis kr. 16.482,- og kr. 11.934,-.

Tar en for seg de enkelte fartøy- grupper etter driftsform innen «tør- skfiskerierne» og «sildefiskerierne» er bildet mer nyansert. Innen «silde- fiskerierne» var det større ringnot- snurpere (over 6000 hl) som i gjen- nomsnitt hadde en nedgang i lønns- evne pr. årsverk, mens de mindre ringnotsnurpere i gjennomsnitt hadde en liten bedring i lønnsevnen sammenlignet med 1978 (da den var negativ). Industritrålerne og brisling- båtene hadde omlag uendret lønns- evne pr. årsverk i 1979 sammenlignet med 1978.

Innen «torskfiskerierne» var det kystrekestrålerne fra Nord-Norge, de konsesjonspliktige rekestrålere uten fryseri ombord, ferskfisktålere, kyst- flåten fra Nordland og Vestlandet samt seinotflåten fra Sør-Norge og Trøndelag som i gjennomsnitt hadde en viss nedgang i lønnsevnen pr. års- verk fra 1978 til 1979.

Nedgang i lønnsevne

Nedgangen i lønnsevnen pr. års- verk for de konsesjonspliktige reke- strålere uten fryseri har sammenheng med økte gjennomsnitts kostnader. Særlig postene «betalte gjeldsren- ter», «drivstoff» og «vedlikeholdsut- gifter for redskap» økte betydelig. Fangstinntekten økte også noe fra 1978 til 1979. Det bør nevnes at både antallet fartøyer og Budsjettnemndas utvalg i denne fartøygruppe økte be- tydlig fra 1978 til 1979, og dette kan være noe av forklaringen til endrin- gen i tallene. (Antallet fartøyer i grup- pen økte fra 78 til 96, mens utvalget økte fra 20 til 29).

For ferskfisktrålerne ble både inn- tekter og kostnader pr. fartøy redu- sert fra 1978 til 1979, men inntektene relativt mer enn kostnadene.

For seinotnsnurperne fra Vestlandet og Trøndelag har den reduserte lønnsevnen sammenheng med økte kostnader jevnt fordelt på en rekke

ulike poster. Gjennomsnittlig brutto fangstinntekt pr. fartøy viste en mindre økning fra 1978 til 1979.

Den reduserte lønnssevne pr. årsverk for den del av kystflåten fra Nordland som fisket etter torskeartet fisk har sammenheng med reduserte inntekter og økte kostnader. Reduserte torskefangster er hovedårsaken til de reduserte inntektene, mens økningen i kostnadene var fordelt på en rekke poster blant kapital- og driftskostnadene.

Blant kystrekestrålerne i Nord-Norge, var det særlig den fartøygruppen som driver rekestråling i kombinasjon med andre redskaper som hadde nedgang i gjennomsnittlig lønnssevne pr. årsverk. Nedgangen har sammenheng med sterkt økte kostnader. Økningen er fordelt på en rekke poster, hvorav vedlikehold på båt og redskap, drivstoff og betalte gjeldsrenter var blant de største.

Uendret

Den øvrige kystflåten fra Nord-Norge hadde omlag uendret lønnssevne pr. årsverk. Unntak her var sei-notsnurperne som takket være store seifangster, hadde omlag 25% økning. Den betydelige økning som er vist for lineflåten fra Finnmark og Troms er neppe helt reell. Utvalgets størrelse er spesielt lav for denne fartøygruppe (7 av 50 fartøyer i 1979), og

Angeltvett.

Foto Thor B. Melhus

sammensetningen av utvalget har også endret seg fra 1978 til 1979. Blant annet var størrelsen regnet i BRT på gjennomsnitts fartøyet i utvalget omlag 30 BRT i 1979, mot omlag 25 BRT i 1978.

Andre fartøygrupper som viste en økning i lønnsvevnen pr. årsverk fra 1978 til 1979 var fabrikkstrålerne, rekefrysetrålerne, hvalfangerne og bankflåten fra Vestlandet og Nord-Norge samt småtrålerne fra Møre og Romsdal. Økningen i lønnsvevnen for banklineflåten fra Vestlandet har sammenheng med godt fiske etter lange og brosmе.

Høyest lønnssevne

Høyest lønnssevne pr. årsverk i 1979 hadde rekefrysetrålerne, fabrikk- og saltfisktrålerne, samt banklineflåten fra Vestlandet. Disse fartøygruppene hadde alle en gjennomsnittlig lønnssevne pr. årsverk på godt over kr. 100.000,-. Blant kystfiskeflåten hadde fartøyene fra Finnmark gjennomgående den høyeste lønnssevne pr. årsverk. Fartøyer som hovedsakelig fisket med line gjorde det gjennomgående bedre enn den øvrige kystflåten i Nord-Norge.

Lavest lønnssevne pr. årsverk i 1979 hadde ringnotsnurperne, særlig de største. Også ferskfisktrålerne, de rene kystrekestrålerne fra Nord-Norge og industristrålerne hadde særlig lav lønnssevne pr. årsverk i 1979.

Gjennomsnittlig lønnssevne

Gjennomsnittlig lønnssevne pr. årsverk og fartøy viser store geografiske forskjeller. Lavest gjennomsnittlig

lønnssevne pr. årsverk hadde fartøyene fra Hordaland både i 1978 og 1979. Dette hadde sammenheng med at dette fylket hadde mange fartøyer som driv «sildefiskerier» (ringnot, brisling- og industristrålfiske). Også fartøyer fra Finnmark og Rogaland hadde særlig lav gjennomsnittlig lønnssevne. I Finnmark hadde dette sammenheng med dårlige resultater for de store og mellomstore fartøyene, mens kystflåten (40–59 fot) hadde en gjennomsnittlig lønnssevne pr. årsverk som var høyere enn landsgjennomsnittet for alle fartøyer på 40 fot og over. Den lave lønnsomheten blant fartøyene fra Rogaland hadde sammenheng med resultatene for industristrålerne, som det var særlig mange av i dette fylket.

Høyest lønnssevne pr. årsverk hadde fartøyene hjemmehørende i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Dette hadde sammenheng med god lønnsomhet for banklineflåten, rekefrysetrålerne, fabrikk-, saltfisk- og småtrålerflåten. Også fartøyer fra Sørlandet/Østlandet hadde en relativt høy lønnssevne. Dette har sammenheng med et gjennomgående godt resultat for rekestrålerne i området.

Båtstørrelse

Hverken i 1978 eller 1979 kan vi si at en bestemt båtstørrelse gjennomgående gir bedre lønnsomhet, regnet i lønnssevne pr. årsverk, enn andre. Blant de minste fartøyene undersøkes omfatter har en således både fartøygrupper med lønnssevne pr. årsverk over gjennomsnitt (kystflåten i Finnmark, kystrekestrålerne i

Sør-Norge m.fl.) og under gjennomsnitt (kystrekeflåtene i Nord-Norge m.fl.). Det er imidlertid blant de minste fartøyene ikke fartøygrupper som skiller seg ekstremt ut fra landsgjennomsnitt for alle fartøyer på 40 fot og over. Blant de mellomstore fartøyene (60–99 fot) er forholdet omlag det samme som for de mindre fartøyene.

Det er blant de fartøygrupper etter driftsform som inkluderer de største fartøyene at en fant den beste og den dårligste lønnsomhet i 1979. Således hadde ringnotsnurperne med lastekapasitet over 8000 hl. en gjennomsnittlig negativ lønnssevne pr. årsverk på kr. 12.707,-, mens rekefrysetrålere hadde en positiv lønnssevne pr. årsverk på kr. 211.139,-. Også større trålere og fabrikkskip hadde, regnet gruppevis, enten en svært lav lønnsomhet (ferskfisktrålere) eller høy lønnsomhet (saltfisktrålere, fabrikkskip).

Som nevnt i innledningen økte arbeidsgodtgjørelsen pr. årsverk fra kr. 94.830,- i 1978 til kr. 101.933,- i 1979. 10 av Budsjettnevdas 29 fartøygrupper etter driftsform hadde en nedgang i arbeidsgodtgjørelsen pr. årsverk, men for 7 av disse var nedgangen 3% eller mindre. Størst nedgang i arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk hadde mannskapet på fartøyer fra Nordland som drev kystfiske etter torskeartet fisk (seinotfiske ikke inkludert), samt de konsesjonspliktige rekeflåter uten fryseri. Nedgangen i arbeidsgodtgjørelsen for disse fartøygrupper var mellom 8 og 15% sammenlignet med 1978. Det bør nevnes at arbeidsgodtgjørelsen pr.

årsverk på ringnotsnurperne sett under ett økte noe, med unntak for fartøyene over 8000 hl lastekapasitet, til tross for at denne type fartøyer i gjennomsnitt hadde en nedgang i lønnssevne pr. årsverk i samme tidsrom.

Høyest arbeidsgodtgjørelse

Størst prosentvis økning i arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk hadde man på banklineflåten fra i Vestlandet (37%). Ellers var det stort sett de samme fartøygrupper som hadde økning i lønnsvevnen og arbeidsgodtgjørelsen.

Høyest arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk hadde man på rekefrysetrålere, de større trålere og fabrikkskip, samt banklineflåten. Til tross for til dels lav lønnssevne, er det fortsatt på de største fartøyene at arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk er størst. Det bør

Strønøy.

Foto Thor B. Melhus

her presiseres at dette gjelder arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk, ikke pr. mann som står ombord i løpet av året.

Lavest arbeidsgodtgjørelse

Lavest arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk hadde man på brislingflåten, kystrekeflåtene og seinotflåten fra Trøndelag og Sør-Norge samt kystflåten fra Nordland. Ingen fartøygrupper eller driftsform hadde hverken i 1979 eller 1978 en gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse under kr. 54.000,-.

I tillegg til de tradisjonelle lønnsomhetsbegreper og etter anmodning fra en av forhandlingspartene framlegger Budsjettnevnda for 1979 et resultatmål, i det følgende kalt **resultat**. Dette er definert som sum inntekter minus sum kostnader. I sum kostnader inngår ikke produktavgift og renter på egenkapital. For avskrivning på fartøy er benyttet bokført avskrivning.

«Resultat pr. årsverk» for 1979 er for en del fartøygrupper vist i tabell 1. Det fremgår av tabellen at for samme fartøygrupperinger er resultat pr. årsverk gjennomgående høyere enn lønnsvevnen pr. årsverk, men lavere enn arbeidsgodtgjørelsen pr. årsverk. Den er imidlertid nærmere arbeidsgodtgjørelsen enn lønnsvevnen, og for enkelte fartøygrupperinger er resultat pr. årsverk høyere enn arbeidsgodtgjørelsen pr. årsverk. Best resultat pr. årsverk har fartøyene hjemmehørende på Vestlandet, dernest Sørlandet/Østlandet.

Greta-Elin.

Foto: Thor B. Melhus

Tabell C1. Sammendrag driftsresultater 1978 og 1979 for vanlig godt drevne og vel utstyrte fartøyer på 40 fot og over som brukes til fiske året rundt.

Veid gjennomsnitt pr. fartøy.

Fartøygruppe	Totale bruttoinntekter kr.		Totale kostnader kr.		Lønnsevne pr. årsverk kr.		Arbeidsgodtgjørelse pr. årsverk kr.		Resultat pr. årsverk kr.
	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1979
Alle fartøyer	1 395 530	1 526 310	1 090 283	1 195 380	49 282	53 335	94 830	101 933	91 689
Fartøyer i størrelsen:									
40-59 fot	479 080	498 467	251 403	289 239	59 466	54 663	68 487	69 255	76 169
60-99 fot	1 147 651	1 364 677	777 082	972 703	59 275	61 452	85 970	97 980	92 550
100-139 fot	2 654 725	3 243 067	2 446 734	2 710 146	21 429	54 378	107 232	126 260	109 213
140 fot og over	5 639 328	5 484 779	4 949 945	4 923 111	45 230	39 426	128 720	135 330	102 971
Fartøyer med hjemsted i:									
Finnmark	1 293 597	1 309 546	1 053 969	1 108 770	38 789	33 344	93 597	94 642	59 551
Troms	1 544 814	1 917 930	1 167 199	1 510 347	55 039	56 402	97 986	108 925	80 158
Nordland	963 326	937 565	681 434	711 243	50 541	41 365	80 113	79 608	66 987
Trøndelag	1 166 857	1 095 918	944 496	860 541	35 119	39 676	77 660	81 970	70 324
Møre og Romsdal	2 343 953	2 734 953	1 872 193	2 061 770	54 049	77 155	104 469	120 966	124 995
Sogn og Fjordane	1 972 964	1 614 545	1 341 239	1 076 337	74 947	75 422	99 460	105 660	112 505
Hordaland, Bergen	2 324 388	2 477 883	2 150 514	2 345 169	22 369	17 944	111 040	120 061	103 060
Rogaland	746 236	817 020	639 736	685 313	30 307	36 326	84 654	90 752	107 197
Sørlandet/Østland	388 124	422 297	230 042	271 941	61 508	60 261	79 437	88 975	98 697
Ringnotsnurpere	3 535 638	3 900 816	3 405 875	3 849 561	11 394	4 503	112 700	120 442	79 280
Trålere på 200 BRT og over ...	5 709 277	5 938 348	4 929 384	4 957 478	48 548	61 165	129 600	134 519	108 314
Alle fart. i «torskefiskeriene» 1)	1 167 598	1 290 773	816 977	900 861	61 641	68 349	91 568	99 519	95 370
Alle fart. i «sildefiskeriene» 2) ..	2 240 900	2 493 045	2 108 234	2 395 214	16 482	11 934	103 532	109 442	82 407

1) Kyst- og bankfiske etter torskeartet fisk, rekefiske, trålere og fabrikkskip. Hval- og brugdefangst er også inkludert.

2) Fiske med not og trål etter sild, makrell, lodde, brisling, øyepål, tobis, kolmule og polartorsk.

Lån og løyve

Midlertidig reke-trålløyve

Fritz Arne Sivertsen, Båtsfjord, har fått midlertidig tillatelse til å drive reke-trålfiske med m/s «Arctic» M-12-VD. Tillatelsen gjelder fram til 1. mars 1981.

Lodde-trålløyve for M/S «Gerd Anna»

Karl L. Kildal, Engavågen, har fått tillatelse til å drive trålfiske etter lodde, polartorsk og kolmule med m/s «Gerd Anna», N-110-ME.

Salg av m/s «Remøy Viking»?

Nikolai Remøy, Bjarne J. Otto og Jarle J. Remøy, alle Leinøy, har

fått tillatelse til å kjøpe m/s «Remøy Viking», M-145-HØ. Fiskeridirektøren finner også å kunne gi tilsagn om ringnot- og lodde-trålløyve for fartøyet, som har en lastekapasitet på 6 500 hl. Samtidig trekker en tilbake et tidligere tilsagn om ringnottillatelse til brukt fartøy til erstatning for m/s «Havsnurp» M-139-HØ, som er solgt til utlandet. Det er søkt om å få forlenge fartøyet, men Fiskeridirektøren kan for tiden ikke innvilge denne søknaden.

Inndraging av trålløyve

Fiskeridirektøren har inndratt trålløyvet for m/s «Werner», da

fartøyet bare har vært benyttet til trålfiske etter lodde. Eieren, Harald Lie i Hellesvik, vil i stedet få tilsendt ny trålløyve for fiske etter lodde, polartorsk og kolmule. Vedtaket kan påklages.

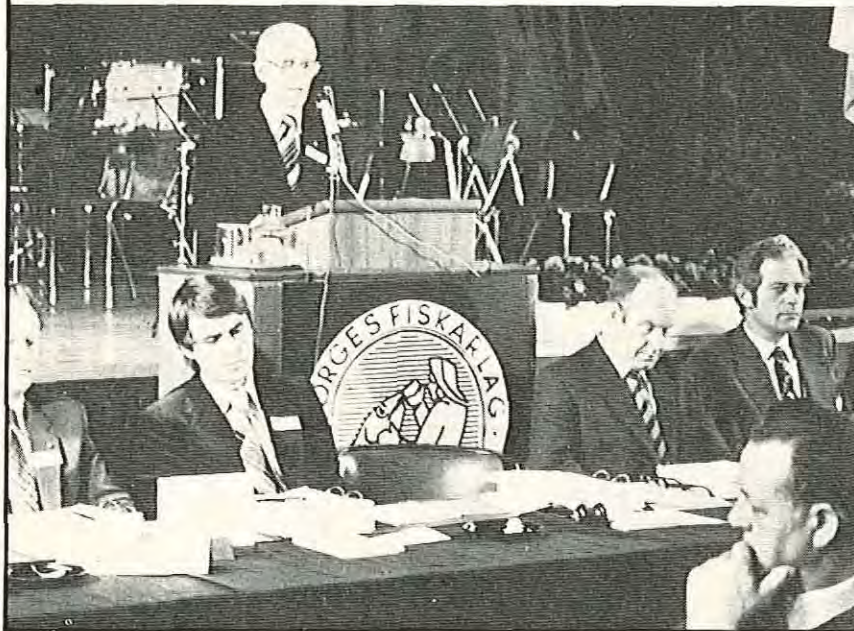
M/S «Hunter» får industritrålløyve

Fiskeridirektøren har utstedt ny industritrålløyve for m/s «Hunter», R-863-K. Tillatelsen gjelder trålfiske etter industrifisk (øyepål, tobis osv.) i området syd for 64° n.br., Sei, hyse, torsk og hvitting, osv., i området syd for 65° n.br. og lodde, kolmule og polartorsk nord for 65° n.br. Eier av fartøyet er Didrik G. Bentsen, Vedavågen.

Tabel 3. Driftsresultater 1978 og -79 for vanlig godt drevne og vel utstyrte fartøyer på 40 fot og over som brukes til fiske året rundt.

Gruppert etter driftsform. Gjennomsnitt pr. fartøy.

Driftsform	Antall årsverk		Totale bruttoinntekter kroner		Totale kostnader kroner		Lønnsevne pr. årsverk kroner		Fiskelott pr. årsverk kroner		Arbeidsgodtgj. pr. årsverk kroner			
	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979		
<i>Torskeartet fisk (unntatt rene trålere)</i>														
001	Garn-, juksa- og snurrevadfiske på kysten og kystbankene, Finnmark		4,5	4,2	599 687	604 231	309 804	331 341	64 856	64 535	73 123	74 996	73 302	75 156
002	Garn-, juksa- og snurrevadfiske på kysten og kystbankene, Troms		6,0	6,0	714 987	746 441	415 475	456 103	49 887	48 680	67 317	65 830	67 831	66 828
003	Garn-, juksa- og snurrevadfiske på kysten og kystbankene, Nordland		4,7	4,6	549 728	513 172	251 971	299 850	62 729	46 182	65 677	60 387	66 081	60 643
004	Linefiske på kysten og kystbankene, Troms og Finnmark		4,4	5,7	511 417	1 080 007	302 739	546 482	47 625	93 484	58 414	100 221	59 143	100 630
005	Linefiske på kysten og kystbankene, Nordland		4,7	4,7	704 515	643 502	295 660	334 443	86 161	66 061	88 384	75 017	88 637	75 298
006	Diverse fiskerikombinasjoner, Trøndelag		3,3	4,0	309 089	424 261	148 362	188 917	49 281	59 251	59 081	70 856	60 007	70 856
007	Diverse kystfiske etter torskeartet fisk m.m. Vestlandet		3,4	3,5	400 322	411 373	206 129	237 877	57 176	49 265	66 117	63 819	66 801	65 044
008	Banklinefiske, Vestl.		10,3	10,9	2 123 073	3 098 868	1 325 693	1 744 984	77 462	124 438	98 344	135 509	103 464	142 267
009	Bankfiske med line, garn m.m., Nord-Norge		9,1	9,2	1 492 146	2 044 886	1 069 027	1 500 965	46 431	59 104	74 274	96 984	75 039	100 020
010	Seinotfiske, Nord-Norge		6,3	6,7	831 525	1 120 366	489 912	669 701	53 888	67 661	64 211	80 075	65 348	81 394
011	Seinotfiske, Trøndelag og Sør-Norge		6,0	6,5	762 926	795 362	413 323	468 266	57 881	50 545	61 184	59 536	63 828	62 817
<i>Reker</i>														
012	Ren reketråling Nord-Norge og Trøndelag ..		1,9	1,9	241 857	258 383	183 409	207 996	30 310	26 737	58 204	62 371	58 744	62 932
013	Reketråling med kombinasjoner. Nord-Norge og Trøndelag		3,4	3,7	504 246	556 904	274 103	396 972	68 090	43 053	71 268	68 808	73 174	68 945
014	Ren reketråling, Sør-Norge		2,0	2,0	272 637	350 505	177 845	213 363	46 848	68 025	70 209	91 777	72 169	92 188
015	Reketråling med kombinasjoner. Sør-Norge ..		2,7	2,7	375 581	408 274	221 244	266 897	57 349	51 982	73 380	78 393	73 776	79 608
016	Rekefrysetrålere, Hele landet		12,6	10,8	6 041 033	6 937 293	4 200 644	4 650 659	145 860	211 139	151 069	179 280	168 217	201 287
017	Havreketrålere uten fryseri. Fartøyer 50 BRT og over. Hele landet.		5,5	6,1	1 326 657	1 420 092	911 787	1 206 387	75 335	35 153	100 954	93 601	110 342	99 765
<i>«Sildefiskerier»</i>														
018	Trålfiske etter lodde, øyepål, tobis m.m. Vest-Agder, Vestlandet og Trøndelag		3,6	4,2	852 503	1 200 982	748 401	1 081 685	28 663	28 639	86 405	97 327	91 763	103 660
019	Notfiske etter brisling m.m. Hele landet		5,9	5,6	666 372	598 126	457 604	404 296	35 367	34 330	52 360	49 483	55 152	54 406
020	Ringnotsnurpere med tillatt lastekapasitet inntil 3999 hl		9,5	9,1	2 017 885	2 134 573	1 991 980	2 018 990	2 733	12 731	67 557	72 484	86 226	90 701
021	Ringnotsnurpere med tillatt lastekapasitet 4000-5999 hl		11,3	11,3	2 977 952	3 351 658	3 094 953	3 350 620	-10 342	92	74 840	82 485	98 732	107 372
022	Ringnotsnurpere med tillatt lastekapasitet 6000-7999 hl		12,3	12,1	4 629 453	4 836 247	4 121 925	4 568 817	41 308	22 035	101 829	105 928	132 058	139 068
023	Ringnotsnurpere med tillatt lastekapasitet 8000 hl og over		12,8	12,4	5 036 935	4 952 184	4 790 934	5 109 384	19 273	-12 707	104 104	102 345	135 800	133 843
<i>«Trålere»</i>														
024	Trålere under 200 BRT. Møre og Romsdal ..		5,7	5,0	1 125 918	1 225 867	925 351	899 686	35 489	65 838	73 985	96 294	78 482	104 155
025	Saltfisktrålere. 200 BRT. og over	20,4	..	8 740 045	..	5 543 023	..	156 498	..	135 903	..	152 432
026	Ferskfisktrålere. 200 BRT. og over		13,3	13,3	4 490 952	4 301 254	4 212 693	4 196 406	20 987	7 906	96 833	91 715	130 909	126 966
027	Fabrikktrålere		33,5	31,6	13 520 254	15 007 887	9 498 020	9 559 880	119 904	172 405	113 765	130 207	126 585	148 767
<i>Hvalfangst</i>														
028	Småhval- og brugdefangst. Hele landet		4,6	5,1	563 319	748 284	397 806	511 826	35 702	46 412	57 435	69 484	58 786	72 624
<i>Annet</i>														
029	Andre helårsdrevne fartøyer		5,9	6,8	1 065 606	1 284 651	608 189	1 058 972	77 880	33 281	84 209	77 796	85 976	86 163

Samhold gir styrke!

Samhold gir styrke! – og Norges Fiskarlag gikk styrka ut av sitt 27., største og lengste landsmøte. Det gamle ordtaket: «Når krybben er tom, bites hestene!» blei gjort grundig og gledelig til skamme. Tradisjonelle konfliktlinjer mellom distrikter, redskapsgrupper, gruppeorganisasjoner og fylkeslag hørte en lite til i de meget saklige ordsiftene på landsmøtet.

Uten å gå inn på innholdet i de ulike vedtak, ser vi den gjensidige støtte som kystfiskere i Nord-Norge og ringnotfiskerne gav hverandre ved avstemningene om makrellfisket i Nordsjøen og minstemålet på sei, som positiv. Man kan kalle det hestehandling, og også innvende at det var en støtte som spesielt fra de nordnorske fiskernes side kosta lite. Men det står likevel fast at de to grupper

viste en solidaritet som kom som en overraskelse på mange, en solidaritet som først og fremst den hardt pressa ringnotflåten hadde behov for.

Da Edvin bakkevik fra Rogaland sa at «... dersom dette landsmøtet skal brukes slik at alle foreslår reguleringer i andre grupper sitt fiske, ender vi opp i anarki!», fikk han spontan applaus fra salen.

Vi synes forsamlingas reaksjon gir en god karakteristikk av dette landsmøtet, et landsmøte som lover det beste for arbeidet i organisasjonen Norges Fiskarlag og dermed for framtida for norsk fiskerinæring.

Johan J. Toft gjenvalgt som formann

Landsstyremedlemmene Kåre Mikalsen, Nordland og Alf Worpvik,

Sør-Trøndelag, gikk ut på grunn av aldersgrensebestemmelsene. I deres sted blei Åge Elvheim, Stø, og Asbjørn Vågø, Nord-Dyroy, valgt inn i landsstyret. Landsstyremedlem Kåre Blakstad hadde bedt seg fritatt for gjenvalg. Det samme hadde Erling Østebøvik, og Per A. Sævik, Leinøy, og Trygve Holmefjord, Eikelandssøen, ble valgt inn som nye landsstyremedlemmer fra gruppeorganisasjonene.

Charles Remø, Leinøy blei valgt til ny formann i kontrollnemnda etter Hans Pettersen som gikk ut på grunn av aldersgrensebestemmelsene. Ved valgene på nye tillitsmenn, blei valg-nemndas innstilling vedtatt enstemmig på alle punkt.

Disse blei valgt/gjenvalgt som Norges Fiskarlags fremste tillitsmenn i perioden fram til neste landsmøte:

Formann: Johan J. Toft, Torget, 8900 Brønnøysund
Nestformann: Mads Bjørnerem, 6050 Valderøy

Landsstyret:

Finnmark:

Styremedlem: Birger Olsen, 9690 Havøysund
Varamenn: 1. Knut Thomassen, 9763 Skarsvåg
2. Arthur Andreassen, 9950 Vardo

Troms:

Styremedlem: Reidar Johansen, 9180 Skjervøy
Varamenn: 1. Harald Jørgensen, Sandneshamn, 9100 Kvaløysletta
2. Terje Rørbakk, 9068 Nord-Lenangen

Styremedlem: Sverre Sletten, 9343 Langhamn
Varamenn: 1. Nils Olsen, Oterveien 40, 9000 Tromsø
2. Per Nilsen, Lundenes

Nordland:

Styremedlem: Johan J. Toft, Torget, 8900 Brønnøysund
Varamenn: 1. Johan O. Skjelstad, 8082 Leines
2. Ole G. Hemseth, 8850 Herøyholmen

Styremedlem: Åge Elvheim, 8438 Stø
Varamenn: 1. Knut Markussen, 8353 Mortsund
2. Odvar Øyan, 8480 Andenes

Nord-Trøndelag:

Styremedlem: Arnuld Finnestrand, 7970 Kolvareid
Varamenn: 1. Jan Lein, 7633 Frosta
2. Jarle Westgaard, 7900 Rørvik

Sør-Trøndelag:

Styremedlem: Asbjørn Vågo, 7273 Nord-Dyroy
Varamenn: 1. Einar Hepsø, 7743 Sandviksberget
2. Jarle Sirvik, 7242 Hestvika

Møre og Romsdal

Styremedlem: Mads Bjørnerem, 6050 Valderøy
Varamenn: 1. Egil Skar, 6598 Foldfjord
2. Knut Nygård, 6410 Midsund

Sogn og Fjordane:

Styremedlem: Svein Torvanger, 6910 Bremanger
Varamenn: 1. Alfred Myklebust, 6744 Barmen
2. Johan Fredrik Hjønevang, 5990 Kolgrov

Hordaland:

Styremedlem: Nils O. Goltén, 5386 Glesvær
Varamenn: 1. Martin Hellen, 5427 Urangsvåg
2. Øystein Rabben, 5480 Bekkjavik

Rogaland:

Styremedlem: Jostein Sirevåg, 4365 Hellevik i Eigersund
Varamenn: 1. David Dahl jr., 4276 Vedavågen
2. Edvin Bakkevik, 5564 Muslandsvåg

Østlandske:

Styremedlem: Arvid Syvertsen, 4772 Hæstadsvingen
Varamenn: 2. Arnt Fåvin, 3200 Sandefjord

Oslofjorden:

Styremedlem: Sigurd Helgesen, 1674 Vesterøy
Varamenn: 1. Oddvar Breivik, 1555 Son
2. Martin Enghaugen, 1622 Engalsvik

Gruppeorganisasjonene:

1. styremedlem: Per A. Sævik, 6094 Leinøy
Varamenn: 1. Odd Torrisen, 8178 Halså
2. Inge Halstensen, 5397 Bekkjavik
2. Styremedlem: Oddvar J. Majala, 9690 Havøysund
Varamenn: 1. Hans Svendsgård, 8150 Ørnes
2. Peder Strand, 6560 Langøyneset
3. Styremedlem: Anton Leine, 6094 Leinøy
Varamenn: 1. Egil Østebøvik, 5564 Muslandsvg
2. Jan H. Olsen, 9000 Tromsø
4. Styremedlem: Kjartan Arctander, 8340 Stamsund
Varamenn: 1. Arnold Reinholdtsen, 8490 Melbu
2. Magnar Paulsen, 9000 Tromsø
5. Styremedlem: Trygve Holmefjord, 5640 Eikelandssosen
Varamenn: 2. Arne Ytterstad, 1625 Mannstad

Kontrollnemnd:

1. Charles Remø, 6094 Leinøy, formann
2. Sigmund Fredriksen, 9380 Gryllefjord
3. Tor Vika, 4020 Buøy

Varamenn:

1. Gunnar Sand, 4420 Åna-Sira
2. Karl Andersen, 8374 Flygle
3. Håkon Hansen, 9400 Harstad

Dirigentene fikk ros fra mange hold for dyktig møteledelse. Noen murra riktignok da de ikke fikk fortsette reguleringsdebatten dagen etter. Men Jakob Strand opplyste at strek var satt og fortsatte: «Dirigenten kan ikkje rå med kva folk ikkje fekk sagt i går!» Det vakte enorm jubel i salen, og enda mer jubel blei det da Jakob Strand fortsatte: «Dirigenten vil gjera framlegg om fem minutt pause før voteringa, slik at dirigenten får ein sjanse til å koma å jour med dei mange framlegga!» På bildet har formannen i redaksjonsnemnda Martin Dahle (til venstre) trådt støttende til. Sittende dirigentene Håkon Hansen og Jakob Strand. Den tredje dirigenten, Birger Oslén sitter utenfor fotoet. Bak står Torger Samuelsen, en av de tre sekretærene. De to andre var Arvid Wiik og Svein Antonsen. Det ser ut som det landsstyremedlem Kåre Blakstad som kikker fram bak Jakob Strand.

Statsminister Odvar Nordli:

GI MEG BEVISENE!

Foto Sigbjørn Lomelde

Gi meg bevisene – sa statsminister Odvar Nordli etter at flere hadde pekt på EF-landenes grove tjuvfiske i Nordsjøen, i ordskiftet etter statsministeren talet til landsmøtet.

I talen slo statsministeren fast at olje- og gassressursene har satt Norge i stand til å trygge sysselsettingen og føre videre velferdspolitikken, i motsetning til de andre vestlige industri-land.

Statsministeren pekte på de problemer norsk fiskerinæring har og har hatt, og slo fast at oppgava for Regjeringa blir å legge forholda til rette slik at Fiskerinæringa også i framtida kan makte å danne hovedgrunnlaget for bosetting og virksomhet på store deler av kysten. Om forholdet til andre land, sa Nordli bl.a.:

I dag berører fiskerinæringen det mellomfolkelige forhold til en rekke av våre naboland. En overdimensjonering av vår fangsteffektivitet kan skade forholdet til de land vi gjerne vil samarbeide med.

Fra tid til annen blir Regjeringen kritisert for ikke å ha ivaretatt norske fiskeres interesser i forhold til andre land. Det er en urimelig påstand. Vi har de senere år hatt betydelig utvidelse av Norges jurisdiksjonsområde til sjøs. Vi forvalter i dag ressursene i et enormt havområde, og det gir fiskerinæringen i Norge et godt grunnlag å stå på i framtida. Jeg har merket meg kritikken som er kommet mot avtalen mellom Norge og Island om fisket i Jan Mayen-sonen. La meg i den forbindelse si at det var viktig for Regjeringen å opprette sonen rundt Jan Mayen uten å ødelegge det gode forhold til Island. Jeg forstår godt de behov som fiskerne har for å øke sitt fangstkvantum. Men vi må innse at vi ikke er alene om å høste av havet. Vi kan ikke, og bør heller ikke, hindre andre nasjoner å ta sin andel av ressursene.

Island står i en helt spesiell situasjon p.g.a. sin nær totale avhengighet av fiske. Dette måtte vi ta hensyn til. Etter min mening ville en konflikt med Island om Jan Mayen-sonen ikke bare ha vært utenriks-politisk uheldig, men også en dårlig løsning fra norske fiskeres standpunkt. En slik konflikt ville ha ført til så urolige tilstander at norsk fiske ville ha blitt vanskeliggjort. Vi ville også kunne ha fått et ukontrollert fiske som kunne ha ødelagt bestanden i løpet av kort tid.

Det viktigste for Regjeringen var å løse Jan Mayen-problemet i forståelse med den islandske regjering. Jeg håper de fiskere som har kritisert Regjeringen for Jan Mayen-avtalen etter hvert vil innse betydningen av å løse de store ressursproblemene i fred og forståelse med de andre fiskerinasjonene på den nordlige halvkule. Det er viktig at oppgavene i fiskerisektoren også kan løses innenfor rammene av våre utenrikspolitiske målsettinger.

Sosiale ordninger

Statsministeren karakteriserte 1980 som det året da norske fiskere tok et betydelig skritt framover i sosialt riktig retning, og la til at han syntes det var på høy tid ferie- og arbeidsløse-trygdordningene blei satt i verk. Statsministeren pekte også på at erfaringene hittil har avdekket et behov for finpusning av ordningene:

Myndighetene tar sikte på snarest mulig å sette ned en arbeidsgruppe som skal se nærmere på om og i hvilken utstrekning det er nødvendig med en ytterligere harmonisering av forskriftene for A-trygden for fiskere og forskriftene for minstelottordningen. Målet må være å komme fram til en ny ordning som på en rimelig måte sikrer fiskerne økonomisk ved svikt eller ulike former for avbrudd i fiske, og som er enkel å administrere.

Aksjonsplan for Nord-Norge

Etter å ha pekt på at fiske og foredling direkte gir arbeid til 15 prosent eller

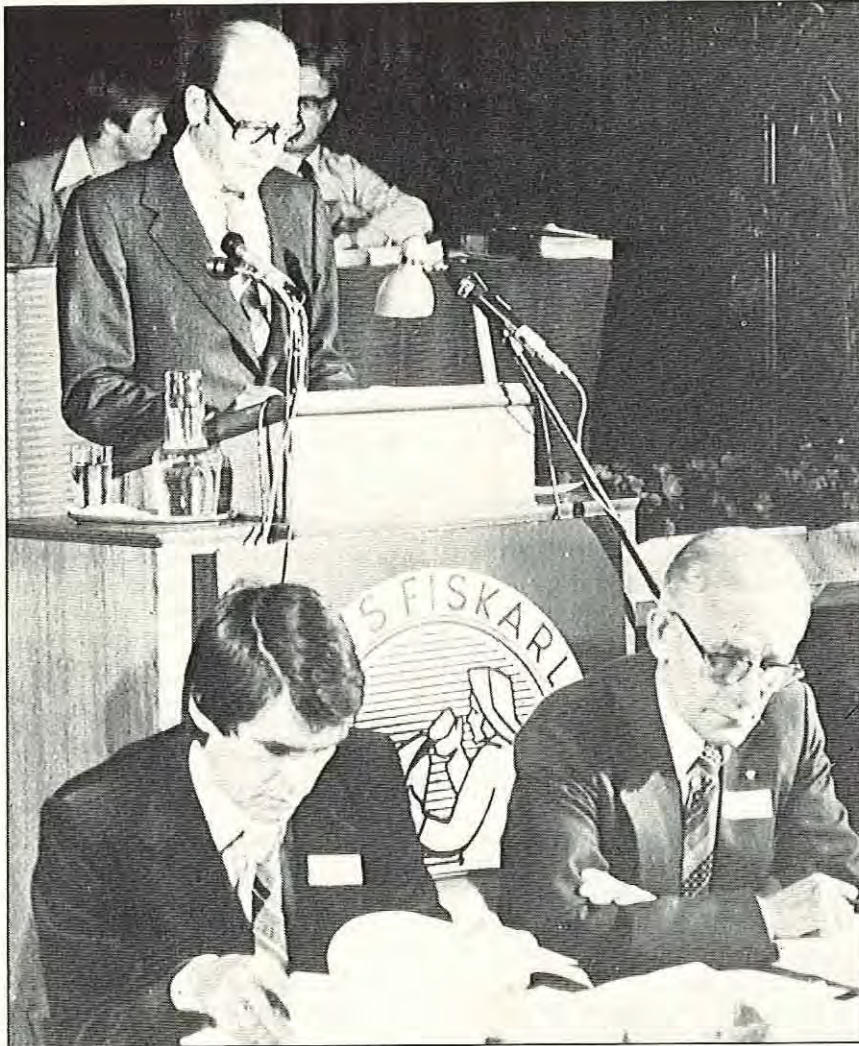

Foto Sigbjørn Lomelde

20 000 personer i Nord-Norge, opplyste Nordli at Regjeringa arbeider med spesielle tiltak for å sikre sysselsettinga i landsdelen:

En utredning som Fiskeridepartementet gjorde i samarbeid med andre

departementer i fjor, viste at ressursvikten, spesielt når det gjelder den norsk-arktiske torsken, kunne komme til å få betydelige negative

følger for sysselsettingen i fiskerinæringen i Nord-Norge. Med bakgrunnen i disse dystre utsikter, har Regjeringen utarbeidet særskilt aksjonsplan for Nord-Norge som vil bli lagt fram neste måned sammen med statsbudsjettet for 1981. Jeg vil ikke si noe om planens innhold, men jeg kan antyde at de tiltak som blir foreslått for fiskerinæringen, vil ta sikte på å sikre sysselsettingen i distrikter som nå er mest truet på grunn av ressursvikten.

«Riset bak speilet»

Nordli poengterte Norges Fiskarlags ansvar for at de strukturtiltaka som er satt i verk får den effekten de er meint å ha. Han sa bl.a.:

De videre perspektiver i fiskerinæringen vil bli trukket opp i stortingsmeldingen om videreføring av langtidsplanen. Fiskeridepartementet er i arbeid med den planen, som blir et viktig grunnlag for næringens utvikling i 80-årene.

Ressurssvikten og de økonomiske innstramminger er egentlig ingen god kombinasjon som utgangspunkt for fiskerinæringen i 80-årene. Men det er en situasjon som næringen må tilpasse seg. Hovedavtalen mellom staten og Norges Fiskarlag er et instrument som Regjeringen vil bruke til å sikre fiskerne.

Men jeg må også tilføye at Regjeringen ikke vil finne det forsvarlig å opprettholde med statlige midler en fiskerinæring som har en stor overkapasitet. Det er heller ikke forsvarlig, målt ut fra hensynet til de fiskebestander vi skal beskytte.

«Det er i Brüssel, Reykjavik og Moskva krisa i norsk sildnæring er skapt»!

Det blei i høyeste grad en debatt om fiskerinæringas plass i det norske samfunn. Men ikke det ordskiftet forhåndsregien la opp til. Etter at fiskarlagsformannen hadde takka statsministeren for et «dimensjonert» foredrag, fikk Inge Hallstensen ordet.

Gjennom et gnistrende godt, saklig velformulert og engasjert framført innlegg, satte Hallstensen fingeren på kjernepunktet, den måten fiskeri-

næringas plass i det norske samfunn er blitt de facto definert på og avveid mot «andre nasjonale hensyn» gjennom fiskeriforhandlingene med andre land, og den måten avtalene med andre land virker, eller helst ikke virker på.

Andre tok opp tråden. Vi viser forøvrig til at Hallstensens innlegg er trykt i sin helhet på annen plass i dette nummeret av FG. Hans Svends-

gård gav Hallstensen ros for å ha gitt et utmerket bilde av situasjonen, og la til at norske fiskere ikke er uenige i at det trengs kvoter og reguleringer. Men han kunne ikke lenger godta at de norske fiskerne skal bære byrdene alene.

Ole Holm karakteriserte Jan Mayen-saka som den største skandalen i norsk fiskerihistorie. Han var uenig i havforskernes teori om to

makrellstammer, og hevda at danske båter har fiska over 100 000 tonn makrell i år, – langt, langt over kvoten.

Åge Elvheim gav Hallstensen ros for et glimrende foredrag, sjøl om han ikke kunne være enig i alt.

Andre var uenig med Hallstensen, blant dem Edgar Ingebrigtsen som gav ros til Regjeringa for den måten forhandlingene var ført på. Ingebrigtsen roste Hallstensen for hans retoriske dyktighet, men la til at «... sjøl om vi hører veltalenhet, må vi skille klinten fra hveten».

Ingebrigtsen hadde fått inntrykk av at det var ressurser nok, da han hørte Hallstensens innlegg. Han hevda og at torskefisket har gått tilbake fordi loddebestanden er nedfiska.

I en replikk sa Inge Hallstensen at han var glad Ingebrigtsen satte lyset på en misforståelse som kanskje også gjorde seg gjeldende i resten av forsamlinga. Han ville derfor presisere at han ikke tok til orde for høyere totalkvoter. Det kunne en eventuelt komme tilbake til etter Fiskeridirektørens innledning, men han ville peike på at Norge har fått urimelig lav andel av totalkvotene av flere bestander sammenligna med andre land.

Nikolai Myklebust takka statsministeren for at han ville komme og for godt foredrag. Myklebust var uenig med Hallstensen, og mante til samling om den «ansvarlige» linje.

Magnar Paulsen hevda at der er langt mer torsk i Barentshavet enn havforskernes prognoser skulle tyde på. Han mente det var ei skam å skulle oppleve spanske og portugisiske tråleres fiske i Svalbardsona når norske trålere for en milliard kroner ligger i bøyene. Han var skuffa over at

den norske trålerflåten ikke har fått en tilleggskvotepå 10 000 tonn torsk.

Charles Remø og Arvid Wiik kommenterte arbeidet med å redusere kapasiteten i tråler- og ringnotflåten. Remø presiserte at de som tvinges ut av ett fiskeri, må bli satt i stand til å begynne på nytt i andre fiskeri. Wiik antyda at utvalget som arbeider med trålerflåtens tilpassing til ressursgrunnlaget, burde utvides og få et utvida mandat. Jostein Sirevåg viste til konkurransen med andre næringer i Rogaland og spurte om statsministeren kunne gi forpliktende tilsagn om at en skulle få drive fiske i Rogaland i framtida.

Roar Volstad gav Hallstensen full støtte, og oppfordra representantene for de uregulerte fiskeri til i rettferdighetens navn å gjøre det samme. Han kritiserte at hensynet til bosetting og arbeidsplasser i land, ver det eneste politikerne synes å være opp-tatt av i fiserisammenheng.

Einar Hysvær var glad for at statsministeren hadde understreka at inntektsoverføringene til fiskerinæringa gjaldt heile næringa.

Oddleiv Janbu viste til at samfunnet betaler enorme summer for å få gjennomført arbeidsmiljølova, og spurte når fiskerne, som også er med og betaler, skal få sin rettmessige del i de samme goder.

Formannen i Norges Fiskarlag, Johan J. Toft, var meget skuffa over den vendinga ordskiftet hadde tatt. Reguleringer og kvoter skulle debatteres etter Fiskeridirektørens foredrag. Her skulle man diskutere fiskerinæringas plass i det norske samfunn!

Fiskarlagsformannens «refselse» blei livlig kommentert i korridorene etterpå, og en representant sa det slik

til FG: Det virker som formannen helst så at fiskerne, i sin misnøye med musikken, skulle skyte på pianisten, trass i at komponisten var til stede!

Statsminister Odvar Nordli tilbakeviste kritikken mot avtalene med andre land, men forsto at fiskerne reagerte på brudd på disse avtalene. «Gi meg håndfaste bevis for at utenlandske fiskere fisker i strid med inngåtte avtaler, så skal jeg sørge for at materialet blir utnyttet for det det er verd overfor våre utenlandske samarbeidspartnere», sa statsministeren.

Det førte til at landstyremedlem Kre Blakstad tok ordet til replikk, og sa at statsministeren måtte ha fått mangelfull informasjon fra sine rådgivere om overtredelser av de avtaler Norge har inngått med andre land, spesielt med Sovjet og EF. Som rådgiver fra fiskernes side ved flere forhandlinger, hadde Blakstad gjort oppmerksom på brudd på inngåtte avtaler, og hadde forutsatt at informasjonene gikk videre til de ansvarlige myndigheter. Da Blakstad konstaterte at opplysningene beklageligvis ikke synes å ha nådd statsministeren, ville han gjenta at:

Sovjet fiska med trål med maskevidder på 80–90 mm i Barentshavet, mens det lovlige minstemål er 120 mm.

EF-fiskere driver trålfiske etter torsk ved Vest-Grønland trass i trålforbud.

EF fisker langt over **totalkvoten** for makrell ved Irland og vest av Storbritannia.

EF fisker årlig 5 til 10 ganger **sin** makrellkvote.

EF fisker åpenbart langt mer enn sin kvote av flere fiskeslag i Nordsjøen. Dette kan en bl. a. se av at Danmark produserer minst like mye fiskemel og fiskeolje i år som tidligere år trass i at fiskekvotene har gått ned.

Spanske trålere fisker i Svalbardsonen uten at vi synes i stand til å stoppe dem.

Delegasjonsledere fra norsk side er gjort kjent med alle disse overtredelsene, sa Blakstad og la til at han regna med at informasjonen var gitt videre til ansvarlige norske myndigheter.

De fleste norske fiskerijournalister har forstått berettigelsen av norske ringnotfiskeres anklager mot utenlandske kolleger. Men annet tåler fortsatt å utdypes. Her gir Peder Lie på «Libas» førstehåndsinformasjon til Jon Lauritsen fra Bergens Tidende (i midten) og Sigmund Hebnæs NRK-Dagsnytt til høyre.

Inge Hallstensen:**«Det er slutt – gå heim»**

– Hr. Statsminister, hr. Statsråd, landsmøtet i Norges Fiskarlag:

Statsministeren har nettopp orientert Norges Fiskarlag om regjeringa si vurdering av situasjonen for dei ulike delane av næringa. Statsministeren er blitt orientert av og byggjer sine vurderingar på den informasjonen utanriksministeren, fiskeriminister, fiskeridirektøren, embetsverket og havforskarane kan gi om norsk fiskerinæring etter at me no har levd med og under det nye havrettsregimet i nokre år.

Eg vil tru at statsministeren er komen hit også for å få eit inntrykk av korleis næringsutøvarane opplever den situasjonen – som eit supplement til det biletet han alt har danna seg.

Eg kjem rett frå Barentshavet, hr. Statsminister, men mi historie er inga god fiskehistorie – lat oss heilt kort resymera det som er skjedd på havet hittil i 1980:

Ikkje alle gjekk heim

Første dagane av januar – ca. 100 ringnotbåtar ut i Nordsjøen – etter brisling. Etter ei veke hadde dei fleste fått ein fangst, sume to – og så kom ordren fra Fiskeridirektoratet: «Det er slutt. Kom heim». Tjue båtar, nyss framkomne til feltet – tomme heimatt.

– Var det ikkje meir fisk? – Det har aldri vore sett så mykje brisling på dese felte som i år. Gjekk alle heim? – Ikkje EF-båtane, ikkje kameratane og naboane våre som har seldt båtane sine til EF og siglar under framandt flagg.

Me gjekk då til Cornwall, men før me kom fram, kom meldinga: «Det er slutt, kom heim».

Eventyrlege loddeforekomstar

Flåten flytte seg til Barentshavet/ Finnmarkskysten: Vinterlodde. Etter tre veker tok dei første til å gå heim. Kvifor? – Var det ikkje meir lodde der? Tvert imot – det er lenge sidan det var så mykje lodde utanfor Finnmark, men kvoten vår var oppfiska. Og

ordren lydte på ny: «Det er slutt, gå heim».

Og medan me stemde ut Varangerfjorden for siste gong, såg me inn mot den russiske flåten ved Fiskarhalvøya, som låg og lasta i dei eventyrlege loddeforekomstane.

For dei fleste av oss var det så å gå heime – frå slutten av februar til slutten av juli månad, – nokre med A-trygd og nokre utan.

Fiskebåtreiaren Inge Hallstensen frå Austevoll var ein av utsendingane til landsmøtet i Norges Fiskarlag. Han held der eit innlegg som kanskje meir enn noko anna som vart sagt under møtet, fortalde korleis norske fiskarar opplever det når dei gong etter gong får beskjed om å forlata felte, medan utanlandske fiskarar stadig vekk ligg att og lastar opp. Fiskets Gang fekk manuskriptet.

På'an igjen

I slutten av juli var det på'an att – nye voner: Kanskje skulle me få arbeida samanhengande i haust? Me fiska makrell i 1 – ein – dag og kvilte så i 7-8-9 dagar, for så å få nytt utsigingsløyve og deretter ny pause på ei god veke.

Kva skjodde samstundes? EF sin ringnotflåte gassa seg i eigen og norsk sone – lasta opp med 600–800–1000 tonn makrell og leverte i Danmark til sildolje. Eit utruleg overfiske – til fortvilning for norske havforskarar, Fiskeridirektoratet og ikkje minst: For norske fiskarar.

Dei nordmenn som ikkje orka meir, gjekk til Jan Mayen. Etter ti dagars fiske på eventyrlege forekomstar, kom ny beskjed: «Det er slutt – kom heim».

Lodda svikta ikkje

For å hindra at me tok ein hl for mykje, hadde dei sendt Kystvakta ut. Ho skulle henta oss heim – med, eller utan fangst. Var det ikkje meir lodde der? – Færøyske båtar låg att – i norsk sone rundt Jan Mayen – og lasta opp. Sidan har danske og irske kome til, saman med norsk mannskap under EF-flagg. Dei har teke opp til 1000 tonn i døgeret.

Mistrøstig siglar fiskarane heim – og så nordover til Barentshavet–Hopen – i håp om lodde der. Og lodda sviktar ikkje: Svære mengder, kast opptil 1000–2000 tonn. I desse dagar kjem dei første båtane heim – kvoten er oppfiska – på rekordtid, knapt fire veker. «Det er slutt – kom heim». Men Sovjetflåten ligg att nokre meridianar lenger aust. Dei har enno aldri gått heim med oppfiska kvote.

Store og feite ord

Kva for ei fiskarsoge er dette?

Det er soga om det nye havrettsregimet. Det er soga om korleis det gjekk føre seg at 800–1000 mann var trengt ut av fiskarmanntallet. Det er soga om kystbygder som slutta å bløma, om ungdommen som drog til tettstadane og fekk jobb på oljeplattform i Nordsjøen!

Så kjem me her på landsmøtet i Norges Fiskarlag og blir fortalde at vår næring – fiskerinæringa – er det viktigaste verkemiddelet til å halde oppe den spreidde busetnaden langs kysten... Store ord! Feite ord! Men dei glir ikkje ned. Dei står fast i halsen på oss. For vel er me tunga i vektskåla når politikarane snakker distrikt og primærnæringar og busetnadsmønstre, men me blir berre så sorgjeleg lette i den same vektskåla når diplomatane og delegatane skal avgjera eksistensen vår – i Brüssel, i Reykjavik, i Moskva. For det er i desse byane at krisa er skapt for norsk sildnæring. Me har ressursar, men retten til å fiska på desse har smuldra bort under forhandlingsrundane.

Eg reknar med at ein kan sjå eit visst mønster i dei ulike fiskeria ein

Styreformann i Noregs Sildesalslag, Olav Nakken, slår fast at det ikke er mange år siden den norske ringnotflåten tok 10.000 tonn makrell på to døgn. Ekspedisjons-sjef Gunnar Gundersen er likevel skeptisk til å gi den samme flåten en ekstra kvote på 10.000 tonn i år. Styreformannen i Norges Fiskarlag, Inggolf Møkster, og æresmedlem i Norges Fiskarlag, Ole M. Nakken følger spent med i samtalen som utspant seg etter Inge Halstensens innlegg.

har drive i år: Norske fiskarar går ut, finn store forekomstar, tek kvoten på rekordtid, vert jaga heim, tilbake ligg utlendingane og tærer på dei same ressursane med eit betydelig overfiske på kvotane sine. Slik er kvardagen vår under det nye havrettsregimet.

Ikkje anarki!

Kva ber me så om? Trur forsamlinga her at me ber om eit nytt anarki utan kvotar, reguleringar og kontroll for norske fiskarar? Nei, og atter nei. Me vil ha kvotar – ikkje Klondyke, og me vil ha kontroll, ikkje kaos.

Så kva er det me ber om?

Einaste dette, hr. statsminister: At me må vega tyngre i dei diplomatiske vektskålene, at me ikkje tapar meir i ressurstildelingane under bi – og multilaterale tingingar, at regjeringa nyttar dei midlar ho har til å retta opp det me har tapt ved desse tingin-

gane dei siste åra (f.eks. Jan Mayensona), at regjering og fiskarfylking trampar meir i takt når dei går til forhandlingsbordet med naboane våre. Om ikkje for vår del, så for heimane og bygdene våre sin del. Takk.

Gull og heder til Anders Tangen

«Det er første gang i lagets historie at en fra administrasjonen er valgt til æresmedlem», sa formann Johan J. Toft, da han ved avslutninga av Norges Fiskarlags landsmøte festa gullnåla på jakkeslaget til Anders Tangen.

Toft hadde mange rosende ord om den dyktige og uvanlig engasjerte måten den nå pensjonerte avdelingsleder Anders Tangen, ledet Organisasjonsavdelinga i Norges Fiskarlag på.

«Du var fiskarlagets sosialminister!» sa Toft, og han la til at det mange ikke visste, var at Tangen også hadde fungert som generalsekretær i Norges Fiskarlag.

Men Johan J. Toft ville ikke love helt å gi slipp på Anders Tangen. «Også i framtida vil vi trekke vekslar på din kompetanse», sa fiskarlagsformannen.

Det blei ikke færre rosende ord å høre da fiskeriminister Eivind Bolle overrakte Kongens fortjenstmedalje i gull under landsmøtemiddagen om kvelden.

Anders Tangen var synlig rørt da han takka for den store ære som var vist ham, og for langvarig applaus fra forsamlinga. Tangen la stor vekt på den

hjelp og støtte han alltid hadde hatt av dyktige medarbeidere, og konkluderte med at han bare hadde gjort sin plikt som fiskernes tjenestemann.

Reguleringer i fiskeriene

Av fiskeridir.
Hallstein Rasmussen

Reguleringer i fiskeriene

Hva forstås med reguleringer?

Når en snakker om reguleringer i fiskeriene tenker en kanskje først og fremst på ulike typer kvotereguleringer; totalkvoter, fartøyskvoter, turkvoter o.s.v. Men begrepet regulering omfatter egentlig et mye videre felt enn dette. Andre eksempler på fiskerireguleringer er konsesjonsordninger, redskapsreguleringer som f.eks. maskeviddebestemmelser, minstemålsbestemmelser, bifangstbestemmelser, fredningsbestemmelser, åpningsdato, sperrede områder, trålfrie soner, havdeling mellom redskapsgrupper, kvalitetsbestemmelser for fisk, og kanskje en også kan ta med kondemneringsordninger.

Hvilke formål har reguleringene?

I politikken opererer en med begrepene mål og midler. Visse målsettinger skal oppnås, og for å klare det må det tas i bruk visse virkemidler. Så også i fiskeripolitikken. For å oppnå de fiskeripolitiske målsettinger tar en i bruk en rekke virkemidler.

Et godt eksempel på virkemiddel i fiskeripolitikken er Støtteavtalen. Et annet eksempel er Råfiskloven og et tredje er nettopp de typer av reguleringer som jeg nevnte innledningsvis.

Hovedmålsettingene for fiskeripolitikken, slik de er skissert i langtidsplanen, er det bred politisk enighet om. Få, om noen, er vel uenige i at vi skal utvikle fiskerinæringen slik at den kan gi trygge og gode arbeidsplasser. At hovedmønsteret i bosettingen skal bevares og at en skal verne om ressursgrunnlaget er også alminnelig akseptert.

Reguleringer i fiskeriene benyttes for å oppnå flere ulike målsettinger. Den desidert viktigste målsettingen er vern om ressursgrunnlaget. Men også for andre formål benyttes reguleringer som virkemiddel. Et eksempel er de trålfrie soner som ikke ble opprettet ut fra hensynet til ressursgrunnlaget, men for å avverge brukskollisjoner og konflikter mellom trål og passive redskaper. Et annet eksempel er fiskestopp eller turkvoter fastsatt blant annet for å redusere de landede kvanta til et nivå som mer tilsvarer mottakskapiteten eller markedssituasjonen. Et tredje eksempel er konsesjonsordningen for reketrålere som opprinnelig ble innført, ikke p.g.a. ressursituasjonen, men av markedsmessige hensyn.

Reguleringer som virkemiddel for å verne om ressursgrunnlaget

I foredraget vil jeg vesentlig omtale slike reguleringer som har som ho-

vedmål å verne om ressursgrunnlaget, og da i første rekke kvotereguleringene. Av alle de problemer en sliter med i fiskerinæringen i dag er svikten i ressursgrunnlaget altoverskyggende. Hvis ikke denne svikten nå stanses og viker plassen for en gjenoppbygging av bestandene vil kystkommunene, der fisket er et viktig næringsgrunnlag, få enda større vanskeligheter å stri med enn de har i dag.

Det ville sprengte rammen for foredraget å gi en detaljert beskrivelse av ressursituasjonen for hver enkelt bestand, og en oversikt over alle reguleringer og bestemmelser som gjelder i dag. Jeg vil derfor behandle ressursbeskyttende reguleringer mer generelt og prinsippielt. Jeg kommer allikevel ikke utenom noen eksempler hvor jeg må gå noe mer i detalj, og jeg må også si noe om bakgrunnen for den dårlige ressursituasjonen for noen av de viktigste bestandene.

Vi har i dag mange reguleringer som er iverksatt fordi ressursgrunnlaget svikter. Men hvorfor har ressursgrunnlaget sviktet? Flere forhold kan her spille inn, alene eller i samspill, avhengig av hvilken bestand det er snakk om. Biologiske og miljømessige faktorer danner en viktig årsaksgruppe. Endring i temperaturforhold, gyteforhold, størrelsen på andre bestander som enten er føde,

eller næringskonkurrent eller spiser den bestanden en betrakter, er eksempler her. Slike forhold kan være rent naturbestemte eller de kan også være påvirket av den andre hovedårsaken til svikten i ressursgrunnet, nemlig fisket.

Det er vel neppe tvil om at overbeskatning og/eller et uheldig beskatningsmønster er den viktigste årsaken til den svikten vi har fått i snart alle de viktigste betander som norsk fiskerinæring er avhengig av.

Her må jeg skyte inn at dette ikke alene trenger å skyldes overkapasitet eller uheldig beskatningsmønster i den norske flåten. Flere nasjoner er og har vært med på å beskatte de bestander som er viktigst for norsk fiskerinæring. Også etter innføringen av 200-mils sonen må vi dele beskatning og forvaltningsansvar for de viktigste bestandene enten med Sovjet eller EF. Torsk, hyse og lodde i nord, sei, sild og makrell i Nordsjøen er eksempler på slike fellesbestander. Av de store bestandene er det bare seien nord for 62 gr. N som Norge har ansvaret for alene.

Hvorfor er ressursene overbeskattet?

Det har også i tidligere tider hendt at en bestand tidvis har vært overbeskattet av fiske.

Det som er spesielt med situasjonen nå er at overbeskatningen gjør seg gjeldende på en lang rekke bestander samtidig. Grunnen til dette er ikke at det er blitt flere fiskere. Antall fiskere har tvert om gått ned. Grunnen ligger først og fremst i den kraftige kapitaliseringen og teknologiske utviklingen i næringen. Både fartøy, redskap og fiskeletingsutstyr er blitt og blir stadig mer effektive. Innenfor en gitt ressursramme blir det på grunn av effektiviseringen plass for stadig færre fiskere og fartøy. Svært forenklet kan en si at problemet med overbeskatning får vi når antall fiskere og fartøy ikke reduseres like raskt som den teknologiske utvikling skrider fram.

Overbeskatning og regulering har også en tendens til å spre seg. Det er nesten en slags automatikk i dette. Når flåten må redusere sine fangster i ett fiske p.g.a. reguleringer flytter ledig innsats over på andre fiskerier. Og hvis innsatsen i disse fiskeriene allerede er stor nok i forhold til ressursgrunnet, vil også bestandene i

disse fiskerier blir overbeskattet slik at reguleringer må settes inn også her.

2 eksempler på overbeskatning

Bildet på ressurs- og reguleringssiden er selvfølgelig både bredt og nyansert. To typer av overbeskatningssituasjonen peker seg allikevel ut.

Den ene gjelder for bestander hvor det er varig overkapasitet i den flåten som beskatte bestanden. Med varig overkapasitet mener jeg at flåten har større fangstkapasitet enn det som trengs for en fornuftig beskatning av en gjenoppbygd bestand. Et eksempel på denne situasjonen er ringnotflåten og de bestander den beskatte.

Den andre situasjonen har en der

en vesentlig årsak til bestandsvikten er et uheldig beskatningsmønster eventuelt kombinert med varig overkapasitet. Beskatningen av norsk-arktisk torsk og av sei er eksempler på denne situasjonen. Jeg vil gå litt nærmere inn på reguleringene i de fiskeriene jeg nettopp har nevnt.

Ringnotflåten

Bestandsgrunnet for ringnotflåten utgjøres i dag av lodde i Barentshavet, lodde ved Jan Mayen,

Landsmøtet var ikke bare alvor. Her ser vi fra venstre: Arnulv Midtgaard, Statens Fiskarbank, Hans Svendsgård, Notfiskarsamskipnaden og Magnar Paulsen, Norske Trålderiers Forening i munter replikkveksling under en pause på gangen.

makrell, havbrisling, samt trålfisket etter kolmule. I tillegg driver en del av de mindre fartøyene med industritrålfiske etter øyepål og tobis, reketråling og seifiske. Av sterkt reduserte bestander som er potensielle ressurser for ringnotflåten har vi atlantiskandisk sild og nordsjøisild. Om polartorsk kan bli en ressurs for denne flåten, er usikkert.

Av de ringnotbestandene som er aktuelle for fiske i dag regner en med at lodde og brisling er i en noenlunde bra forfatning mens tilstanden for makrellen, spesielt nordsjømakrellen, er dårlig. Bestanden av kolmule antas å være bra. Alle disse bestandene har det felles at norske kvoter fastsettes ved forhandlinger med andre land.

Både på kort og på lang sikt vil naturgrunnlaget for ringnotflåten være for lite i forhold til den fangstkapasitet flåten har i dag. De regulerings tiltak som benyttes overfor ringnotflåten må derfor både ha kortsiktige og langsiktige karakter. Kortsiktig for å forhindre overbeskatning, og langsiktig for å bringe kapasiteten i flåten i balanse med det ressursgrunnlaget vi kan forutsette å ha i framtiden. De langsiktige regulerings tiltakene er her først og fremst konsesjonsordningen for fiske med ringnot og kondemnerings- og salgsordningene for ringnotfartøyer.

Av de kortsiktige tiltakene er kvotereguleringene de viktigste. I 1980 er både vinter- og sommerloddefisket regulert med kvoter pr. fartøy. Loddefisket ved Jan Mayen har vært regulert med maksimalt antall turer pr. fartøy og totalkvote. Makrellfisket i Nordsjøen har vært regulert med turkvoter og køordning i tillegg til at fiske syd for 62 gr. N har vært begrenset til fiske for konsum. Havbrislingfisket har vært regulert med turkvoter. Fisket etter vestlig makrell har vært regulert med totalkvote. Det samme var kolmulefisket i henholdsvis EF og færøysk sone

Beskatningen av norsk-arktisk torsk

Også i fisket etter norsk-arktisk torsk har vi i dag problemer med for stor flåtekapasitet. For torsken er imidlertid det største problemet det ugunstige beskatningsmønsteret som først og fremst betår i at det fiskes for mye ungfisk, slik at for liten del av selv gode årsklasser vokser opp til bli gytemodne. Hvorvidt dagens norske

kapasitet på lang sikt vil være for stor er det delte meninger om. En ting som synes klart er at med den teknologiske utvikling vi har vil kyst- og bankfisket med konvensjonelle redskaper bli mer effektive og vil kunne gi større fangstmengde enn tidligere, med mindre det også her blir nødvendig å innføre reguleringer i en eller annen form.

Når det gjelder den totale internasjonale fangststigning har denne i 70-årene i hvertfall ligget langt over det som har vært nødvendig for å høste bestanden maksimalt på lang sikt. Innen beskatningsmønsteret er forbedret og nye, sterke årsklasser, som i dag ikke er født er kommet med i den fiskbare bestand, er det åpenbart at også den norske kapasiteten er for stor.

Problemet med ugunstig beskatningsmønster har en først og fremst i trålfisket. Regulerings tiltakene har derfor i stor utstrekning tatt sikte på å begrense de uheldige konsekvensene nettopp av dette fisket.

Det mest effektive virkemiddel for å endre beskatningsmønsteret er å øke makskevidden i trål. Norge har i mange år arbeidet for en gradvis økning av maskevidden som skulle gjelde alle som fisker på den norsk-arktiske torskestammen. Målsetningen må være at vi så snart som mulig må nå opp i 155 mm mot nå 120 mm. Samtidig med maskeviddeøkning må minstemålet økes tilsvarende.

I forhandlingene med Sovjet har det vært meget vanskelig å bli enig om en slik ordning, og Norge har, i det minste hittil, ikke funnet å kunne gå ut med en ensidig økning i norsk sone. Full effekt av en slik økning av maskevidden vil en først få når utvidelsen blir gjort gjeldende for hele utbredelsesområdet for den norsk-arktiske torskbestand.

I forbindelse med kvoteforhandlingen høsten 1979 fikk man imidlertid russerne med på en liten økning av maskevidden. Fra 1.1.81 blir maskevidden økt fra 120 til 125 mm. La oss håpe at dette er det første lille skritt i riktig retning, og ikke motsatt, at prosessen stopper opp med dette.

Flytetrålfisket har representert et spesielt problem i beskatningen av ungfisk. Her lyktes det å komme til enighet med Sovjet om forbud mot flytetrålfisket etter torsk i 1980.

Et annet tiltak for å redusere beskatningen av ungfisk er å stenge områder midlertidig for fiske når det er sterk innblanding av ungfisk. Dette

ble gjort på Nordkappbanken på forsommeren 1979. Denne type reguleringer vil kreve kontinuerlig overvåking av størrelsessammensetningen i forekomstene og at en har mulighet for administrativt å treffe raske beslutninger om stengning og åpning av slike områder.

Fra 1976 av har trålerne vært kvoteregulert. Fram til i år synes det som om effektene av disse reguleringene i form av begrenning i innsatsen og derved oppfisket kvantum har vært relativt liten. Dette har derfor tvunget fiskerimyndighetene i samråd med fiskernes organisasjoner til å gå nye veier og ta i bruk nye virkemidler.

I ressursammenheng tenker jeg for 1980 først og fremst på reduksjonen i innsatsen som opplagsordningen for trålere har medført. 27 av 79 ferskfisk- og rundfrysetrålere over 250 brt. og 115'. 11 er med i denne ordningen. Men opplagsordningen er en midlertidig løsning for å redusere innsatsen i dag. På permanent basis vil opplagsordningen måtte bli avløst av en kondemnerings- og salgsordningen for trålere som ble innført i sommer.

Beskatning av sei

Før jeg tar fatt på konsekvensene av reguleringene vil jeg si et par ord om en annen ressurs hvor en har samme slags problemer med hensyn til beskatningsmønsteret som for torsk, nemlig seien. For seien er det imidlertid ikke trålfisket, men notfisket som beskatter ungfisken i for stor grad. Selv om selve beskatningsproblemet er nokså likt så er mulighetene for å få endret beskatningsmønsteret noe forskjellig.

Torsken er en fellesbestand med Sovjet, og det kan hevdes at det er manglende vilje hos vår motpart som er årsak til at maskevidden ikke allerede er økt til 135 eller 155 mm.

Notfisket etter sei derimot er et særnorskt fenomen. Og i tillegg, når det gjelder den nordlige seibestanden, så er dette en eksklusiv norsk bestand som vi forvalter helt på egen hånd. Likevel er vi kommet meget kort med å gjøre noe med de uheldige sidene med notfisket. Bl.a. på grunn av den ulike strukturen i sei-notfisket langs kysten er dette et vanskelig fiske å regulere med enkle midler. For å få best mulig oversikt over alle sider av seinotfisket overveier vi nå å nedsette et eget utvalg som vil få som mandat å kartlegge

strukturen i seinotfisket, og å komme med forslag til regulerings tiltak på kort og lang sikt.

Konsekvenser for kystsamfunnet

Når jeg nå skal bevege meg inn på konsekvensene av reguleringene, så må jeg med en gang si at det ikke blir noen totalanalyse av dette temaet. Så mange ulike forhold spiller her sammen at jeg ser meg nødt til å begrense meg til endel generelle hovedtrekk og umiddelbare konsekvenser.

Strengt tatt er det vel bestandsvikten og ikke reguleringene som egentlig får konsekvenser for kystsamfunnet. Reguleringene har til formål å minske de uheldige konsekvensene av ressursvikten og gjenopprette en normal bestandsstørrelse.

Kortsiktige konsekvenser av kvote og reskapsreguleringer

Den øyeblikkelige konsekvens av en effektiv kvoteregulering i et fiskeri er at deltakende fiskere og fartøy får beskåret sin fangst og dermed i de fleste tilfeller sin inntekt fra dette fisket. Med mindre en kan kompensere dette ved økt deltagelse i andre fiskerier vil årsinntekten for en kortere eller lengre periode bli lavere enn ved fritt fiske. Tilsvarende resonnement kan gjøres gjeldende for råstofftilførselen til fiskeindustrien. Det er kanskje unødvendig å trekke fram

virkningene av en slik situasjon for kystsamfunnet: Lavere inntekter gir mindre skatteinngang for kommunene med de negative ringvirkninger dette gir i lokalsamfunnet.

Ved fastsettelsen av en kvoteregulering må en således foreta en avveining mellom forholdene på bestandssiden og de negative konsekvenser for inntekt og sysselsetting som reguleringene på kort sikt vil ha. Sagt på en annen måte, en må veie mot hverandre det kortsiktige og det langsiktige utbytte av et fiskeri.

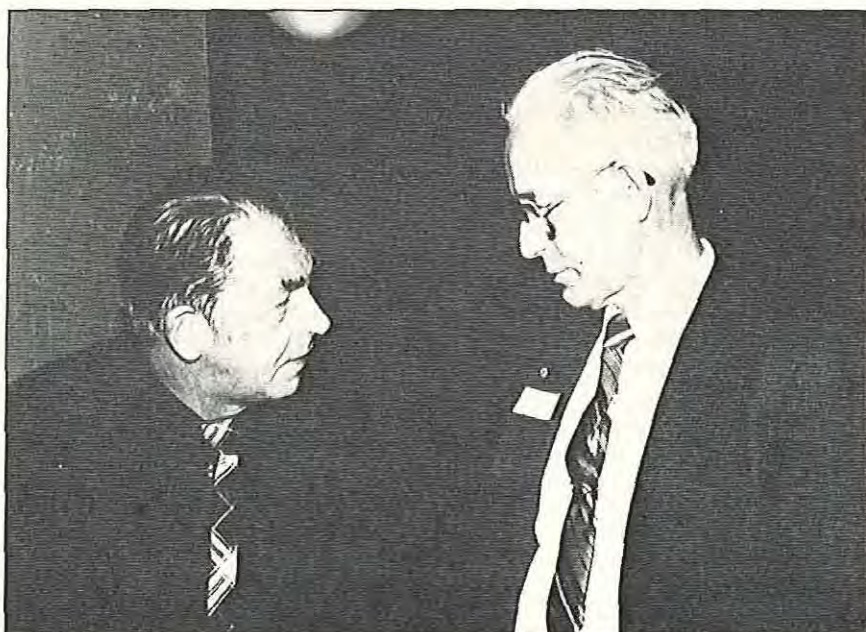
Jeg skal ikke gå nærmere inn på alle de momenter som må telle med i avveiningen når en totalkvote blir fastsatt. Jeg vil bare understreke at en i henhold til utkast til havrettstraktat og i henhold til avtaler Norge har inngått, så skal en ved fastsettelse av totalkvoter bygge på vitenskapelige tilrådninger. Når en totalkvote er fastsatt kan en imidlertid fastsette selve reguleringsformen slik at de negative sider ved reguleringen totalt sett blir mest mulig rettferdig fordelt. Som noen eksempler her kan nevnes: Fastsettelse av åpningsdato slik at det økonomiske utbytte av en kvote blir størst mulig. Fartøykvoteordninger (i loddefisket) som er innrettet slik at mannslotten skal bli noenlunde lik i alle deler av flåten. Garanterte fartøykvoter bl.a. for å medvirke til en mer rasjonell avvikling av fisket. Forbud mot oppmalingsfiske etter makrell for å gi best mulig inntekts- og sysselsettingseffekt av en liten kvote. Periodisering av ferskfisktrålerens kvoter for å sikre tilførsel av

råstoff til fryseindustrien om høsten osv. osv.

I en del tilfeller vil en ved hjelp av reguleringsformen, hvem og hvordan det reguleres, kunne påvirke hvor konsekvensene skal slå ut i kystsamfunnet. Eksempelvis er kvoten av atlanto-skandisk sild forbeholdt kystfiskerne, de større ringnotbåtene får ikke delta. Reguleringene i torskefisket får størst konsekvenser for trålerne og de bedriftene som er avhengig av trålråstoff. Disse bedriftene er i stor utstrekning lokalisert på sentrale, større steder. Fisket med passive redskap, og de fiskebrukerne som er avhengig av dette råstoffet, er derimot i praksis ikke blitt direkte berørt av reguleringene. Det er ressursknappheten som gir negativ effekt for disse fiskebrukerne. De mange konvensjonelle brukene kjennetegnes ofte ved at de er små og at de er lokalisert på mindre plasser. Reguleringsformen har således innflytelse både på sysselsettings- og bosetningsmønsteret.

Her vil jeg skyte inn at organisasjonene, og da ikke minst Norges Fiskarlag, har betydelig innflytelse på utformingen av de reguleringer som myndighetene setter i verk.

Jeg har tidligere vært inne på ønskeligheten, for ikke å si nødvendigheten av å øke maskevidden i trål. Hvilke konsekvenser vil så dette få bortsett fra de positive ressursmessige konsekvenser? Den øyeblikkelige konsekvens av en maskeviddeøkning vil normalt være at fangstpr. tråltid vil gå ned og med mindre trålerne trapper opp innsatsen må en anta at ilandført kvantum i en periode vil bli mindre enn før maskeviddeøkningen. Men dette er ikke sikkert. En tar imidlertid sikte på i nær framtid å foreta praktiske forsøk med 135 mm. for å få dette spørsmål nærmere avklart. Hvor stor den eventuelle nedgangen vil bli, vil blant annet avhenge av de aktuelle årsklassenes styrke. Hvis økningen skjer på et tidspunkt hvor det er en svak årsklasse som beskyttes gjennom økningen vil det øyeblikkelige tapet bli mindre enn om årsklassen er sterk. Tapet for trålerne vil forøvrig bli mindre enn det en teoretisk kan beregne ved at fangbarheten for den større fisken erfarings-

Fiskeridirektor Hallstein Rasmussen hører ofte og gjerne på fiskernes synspunkter, her formidla gjennom deres fremste tillitsmann, fiskarlagsformann Johan J. Toft.

messig øker når maskevidden i trålen økes.

La meg forsøke å gå litt mer konkret inn på effekten av trålerreguleringene i perioden 1976–1979.

Trålerflåten har i 70-årene hatt en andel av den norske torskefangsten på 37,6%. I perioden 1970-75, før trålerne ble kvoteregulert, varierte andelen betydelig fra år til år. 1972 var bunnår med en andel på 22,9% mens i toppåret 1975 var andelen oppe i 54,7%. I gjennomsnitt for denne perioden var andelen 36,6% som i kvantum utgjorde 137 tusen tonn rund vekt pr. år. I perioden 1976–1979, altså etter at kvotereguleringen ble innført, var andelen adskillig mer stabil. Andelen varierte mellom 37,4% i 1978 og 41,1% i 1976 med et gjennomsnitt for perioden på 39,1% eller 150 tusen tonn rund vekt pr. år.

Som jeg nevnte har trålerne vært kvoteregulert siden 1976. Hva slags effekt har dette hatt? Et mål for dette er differansen mellom det kvantum som ville ha blitt fisket med fritt fiske og det kvantum trålerne faktisk har fisket i disse årene. Nå ligger det i sakens natur at det er vanskelig å beregne denne differanse nøyaktig. Slike beregninger er beheftet med usikkerhet. I Fiskeridirektoratet har vi forsøkt å gjøre noen anslag på grunnlag av bl.a. trålerstatistikken, og vi er kommet til at samlet for fireårsperioden 1976–1979 sparte trålerreguleringene bestanden av norsk-arktisk torsk for et uttak på mellom 20 og 40 tusen tonn rund vekt, det vil si en 15 til 30 tusen tonn sløyd og hodekappet vekt. Selv om tallene, som omfatter såvel ferskfisk-, saltfisk- og fabrikktrålere, må tas med et visst forbehold, indikerer størrelsesordenen allikevel at effekten av trålerreguleringene og dermed også konsekvensene for de deler av kystsamfunnet som er mest avhengig av trålråstoff, må ha vært begrenset. Målt i brutto fangstinntekt representerer reguleringene et tap på 50–100 mill. kr. over 4 år for hele trålerflåten, altså 12,5–25 mill. kr. i gjennomsnitt pr. år. Hvorledes dette ville slått ut for gjennomsnittstråleren skal jeg ikke forsøke å tallfeste. Men ca. 1/3 ville gått til mannskapet i økt lott og hyre. Øvrige variable utgifter,

bunkers osv., ville tatt sitt, og en ville fått en liten forbedring av driftsresultatet. Det vil si, fabrikktrålerne ville fått noe større overskudd enn hva de faktisk hadde mens underskuddet for ferskfisktrålerne ville blitt litt mindre. Bortsett fra i 1974 har ferskfisktrålerne hatt negativt driftsresultat gjennom hele 70-årene. Et fritt fiske i årene med reguleringer ville ikke ha endret på dette.

De begrensninger i råstofftilførselen fra ferskfisktrålerne som reguleringene tross alt har medført, har som nevnt hatt størst konsekvenser på sentrale, større steder i Nord-Norge. Det er der flåten er hjemmehørende, og det er der fangsten i det vesentligste leveres. For å underbygge denne påstanden kan jeg nevne at statistikken viser at f.eks. i 1978 ble 50% av trålråstoffet i Finnmark landet i Hammerfest og Båtsfjord. Og pluss en på med Honningsvåg, Mehamn, Vardø og Vadsø så er en kommet opp i over 75%. I Troms stod Tromsø alene for 49% av trålråstoffet. Og legger en til Skjervøy, Gryllefjord og Harstad er andelen komme opp i over 85%. I Nordland finner en at over 95% av trålråstoffet gikk til Myre, Melbu, Andenes, Stamsund, Bø og Svolvær.

Langsiktige konsekvenser av kvote- og redskapsreguleringene

I generelle vendinger kan en si at formålet med reguleringene er å bringe bestandsgrunnlaget opp på et slikt nivå at det på lang sikt skal kunne gi et størst mulig utbytte med minst mu-

lig årlige svingninger i oppfisket kvantum.

Første steg vil være å sikre at gytebestanden er så stor at en ikke risikerer svikt i rekruttering, og i verste fall sammenbrudd i bestanden, på grunn av for liten gytebestand. Stor gytebestand vil i følge våre havforskere gjennomsnittlig gi bedre årsklasser og antagelig også mindre variasjoner i årsklassenes styrke.

For kortlevende arter som f.eks. lodde vil en ikke kunne unngå at det oppstår større svingninger i oppfisket kvantum som følge av ulike styrke på årsklassene fra naturens side. Ved til en hver tid å sikre en tilstrekkelig stor gytebestand vil en etter all sannsynlighet redusere disse svingninger samtidig som en også vil få et større samlet utbytte over en årrekke.

For mer langtlivende arter som f.eks. torsk vil en endring av beskatningsmønsteret slik at fiskens vekst utnyttes bedre, for det første gi betydelig gevinst i form av økt oppfisket kvantum, og for det andre medføre at de årlige og periodiske svingninger i kvoter og oppfisket kvantum blir dempet. Med det bestandsnivå og beskatningsmønster en har for torsken i dag vil nivået på oppfisket kvantum i alt for stor utstrekning avhenge av styrken på en eller noen få årsklasser. Styrken på de årsklasser som til en hver tid rekrutteres til henholdsvis gytebestand og den fiskbare del av ungfiskbestanden har således uforholdsmessig stor betydning for oppfisket kvantum og svingningene i dette kvantum.

Fiskeriforskningas betydning kan ikke understrekes ofte nok. Direktør Roald Vaage i Norges Fiskeriforskningsråd (til venstre) i samtale med fiskerisjef Arne Nore, Sogn og Fjordane.

Hvor store gevinster får en så ved å endre beskatningsmønsteret? Havforskernes beregninger går ut på at, uten å endre fiskeinnsatsen, så vil en økning av maskevidden til 155 mm. medføre at langtidsutbytte av tosk stiger med ca. 30%. Den gjennomsnittlige størrelsen på gytebestanden vil antakelig bli mer enn fordoblet.

Som allerede nevnt vil trålerne antagelig få en nedgang i fangst pr. tråltid det første året, men norske trålere vil kunne regne med en betydelig økning av fangst pr. tråltid etter noen få år. Beholdes fiskemønsteret i det sovjetiske trålfisket med fiskevesentlig i det østlige Barentshav vil gevinsten på lengre sikt bli minimal for dette fisket. Forskyves det sovjetiske fisket til vestlige felter, vil også dette fisket høste store fordeler av en maskeviddeøkning. De som imidlertid sterkest vil merke konsekvensene av en maskeviddeøkning er de passive redskapene. Økningen i fangst pr. innsatsenhet for line, garn og juksa er beregnet til å komme opp i 50-100%!

På lang sikt vil således alle deler av norsk flåte og industri ha gevinst av

en maskeviddeøkning. De positive effektene vil sannsynligvis bli størst i kystsamfunn som er avhengig av den konvensjonelle flåten.

Dette bringer meg over på et mer generelt problem i reguleringssammenheng. Nemlig, det er slett ikke alltid slik at det er de samme fiskere og lokalsamfunn som i dag må betale regningen ved en regulering som også vil få høste gevinsten når den tid kommer. F.eks. vil det være ufornuftig av kystsildfiskerne å gjøre kort prosess med det lille som er igjen av silda. Men sett ut fra kystsildfiskernes gruppeinteresser er det et rasjonelt standpunkt å innta at sildestammen skal holdes på et så lavt nivå at ringnotflåten og eventuelt utlendinger ikke får anledning til å beskatte sildebestanden. Dette er imidlertid et standpunkt norske myndigheter ikke kan følge, bl.a. på grunnlag av de internasjonale forpliktelser Norge har i henhold til Havrettstraktaten og inngåtte avtaler.

I slike situasjoner er det klart mye vanskeligere å få gjennomslag for i ressursammenheng fornuftig regulering enn der det kan påvises at

«regning og gevinst» følges ad. Dette har selvfølgelig også sammenheng med at konsekvensen for de berørte fiskere og lokalsamfunn er helt ulik i de to tilfellene. I tilfeller hvor «regning og gevinst» følges ad vil de negative konsekvensene i lokalsamfunnet være av midlertidig karakter og bli etterfulgt av reguleringsenes positive virkninger.

I tilfeller hvor «regning og gevinst» ikke følges ad vil konsekvensene for berørte fiskere og lokalsamfunn kunne være adskillig mer dyptgående og alvorlig.

La meg bruke et konkret eksempel som angår beskatningen av sei:

Vi vet at bestandssituasjonen for den nordlige seibestanden er bekymringsfull. Gytebestanden er kommet ned på et så lavt nivå at det kan være spørsmål om den er i stand til å produsere gode årsklasser. Gytebestanden økte svakt til 180.000 tonn i 1980, men vil med det nåværende fisket igjen reduseres i 1981. Gode årsklasser av sei har til nå ikke vært produsert av gytebestander under 350.000 tonn. Et rimelig mål vil være å bygge opp gytebestanden til et nivå omkring 400.000 tonn så snart som mulig. Dette ville kreve at beskatningen måtte reduseres betydelig, og dermed ville det også være nødvendig å regulere det norske fisket som står for mesteparten av oppfisket kvantum. Det mest effektive ville være å sette ned beskatningen på de yngste aldersgruppene og det betyr at det norske notfisket måtte begrenses. Nedsatt fiske på de yngre aldersgruppene ville også gi en betydelig økning i langtidsutbyttet. Dersom notfisket opphørte, ville langtidsutbyttet etter foreliggende beregninger øke med ca. 20%, d.v.s. 35-40.000 tonn i året uten at fangsttinsatsen med de øvrige redskaper forandres. I og med at notfisket i dag utgjør omkring halvparten av kvantum ville andre redskaper teoretisk kunne mer enn fordoble sine fangster uten å øke innsatsen.

Sett at en faktisk avskaffet notfisket. Hva ville konsekvensene bli? Som nevnt vil andre redskaper, det vil i første rekke si garn og trål, få sine fangster på lang sikt mer enn fordoble. Dette vil utvilsomt ha positive effekter for denne delen av flåten og

Roar Volstad, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag synes ikke å vinne fullt gehør for sine synspunkt hos formannen i Norges Fiskarlag, Johan J. Toft.

gi ringvirkninger der flåten hører hjemme. Hva med industrien? Totalt sett vil råstofftilførselen øke, men en vil kunne få en noe endret fordeling på anvendelsen. Ser en på hvorledes sei fordelt på redskap f.eks. i Råfisklagets distrikt fordeler seg på anvendelser finner en at omtrent samme andel går til salting av notfanget sei som sei fanget med andre redskap, mens notfanget sei har en større andel til frysing enn andre redskaper. Til gjengjeld er andelen til henging større for andre redskaper enn for not. Statistikken indikerer altså en mulig nedgang i andelen av sei til frysing mens henging ville øke sin andel. Langtidsutbytte av seien ville imidlertid øke så mye at i tonn ville fryseindustrien på lang sikt neppe få mindre råstoff enn i dag.

Hva med flåten? Her står en overfor de mest alvorlige problemene. Problemer som knapt noen i dag har oversikt over, og som det vil kreves grundige utredninger å få klarlagt. Ved å kikke på Budsjettnemndas kartleggingsundersøkelse kan en imidlertid få et lite bilde av situasjonen. Budsjettnemnda har 2 fartøygrupper for fiske med seinot. En for Nord-Norge og en for Sør-Norge og Trøndelag. Gruppene består av fartøy over 40 fot.

La oss se på den nord-norske gruppen. Kartleggingsresultatene for 1978 viser at antall fartøy i gruppen er

83 med en gjennomsnittlig driftstid på 38 uker. Gjennomsnittsbåten drifter 60% av tiden med seinot, 30% etter torsk med garn og snurrevad, og den deltar også i vinterloddefisket. Av driftsresultatene, som omfatter 28 båter, finner en at gjennomsnittsstørrelsen på båtene er 49 brt. og 57 fot kj.l. Antall årsverk pr. båt er 6,3. På de 83 båtene i gruppen er det altså selsatt 500-550 mann.

Slike gjennomsnittstall dekker selvsagt over store variasjoner fra båt til båt, men de gir i hvert fall en indikasjon på at det å innføre et forbud mot notfiske over natten vil ha temmelig vidtrekkende konsekvenser for over 500 nord-norske fiskere, deres familier og også for lokalsamfunnet som er avhengig av denne flåten. Denne flåten er ofte konsentrert til enkelte kommuner og som et eksempel kan nevnes at Måsøy kommune har over halvparten av de helårsdrevne seinotsnurperne i Finnmark fylke.

Et forbud mot seinotfiske vil selvsagt også få konsekvenser for de fartøy som driver seinotfiske bare en mindre del av året.

De tekniske mulighetene for alternativ drift skulle imidlertid være relativt gode for en vesentlig del av seinotflåten. Jeg tenker her på overgang til garn og linedrift, og for de største fartøyene også loddetråling. En gradvis nedtrapping av seinotfiske med

omstilling til annen drift bør derfor i prinsippet være mulig uten ødeleggende virkning for bosetting og selssetting i de lokalsamfunnene som blir berørt. Omstillingen vil selvsagt koste, også målt i penger. Spørsmålet er allikevel om ikke den langsiktige gevinsten er langt større enn det omstillingen koster. Hvis svaret på dette spørsmålet er ja, og en bestemmer seg for å gjøre noe med notfisket etter sei, så er det min oppfatning at de økonomiske kostnader ikke kan bæres alene av den enkelte, men at samfunnet må bære sin rikelige del på samme måte som det blir gjort i forbindelse med andre strukturendringer som nå er under gjennomføring.

Med den store betydning vedtaka på landsmøtet i Norges Fiskarlag har, har vi valgt å vente med å gjengi vedtaka til vi har fått disse skriftlig fra Norges Fiskarlag, og dermed kan være helt sikker på at vi gjengir dem korrekt.

Vedtaka er derfor ikke med i dette nummeret av Fiskets Gang.

Sentrale personer på «Finnmarksbenken»: Roald Evensen til venstre og landsstyremedlem Oddvar J. Majala.

«Kom med et klart vedtak i Norges Fiskerilag, så skal dere for min del, få det akkurat som dere vil!»

Det blei et langt, men svært saklig ordskifte etter Fiskeridirektørens foredrag. I alt hadde 38 talere ordet i en debatt der omtrent samtlige fiskerier blei berørt, men hvor sei- og makrellfisket likevel blei tyngdepunktet. Flere av innlegga tok utgangspunkt delvis i det som blei sagt dagen før, i ordskiftet etter statsministerens foredrag.

Kort oversikt:

Inge Hallstensen presiserte at det er i avtalene med andre land fiskerne får se hvor stor vekt myndighetene legger på fiskerinæringa. Hallstensen viste ellers til de optimistiske meldingene fra havforskerne når det galdt lodda i Barentshavet, og ba om at eventuelle økninger i loddekvoten måtte komme så raskt som mulig, på grunn av flåtens dårlige økonomi.

Fiskeriminister **Eivind Bolle** sa at det klages på at andre lands fiskere er uansvarlige og ikke bryr seg om kvotene, og spurte om vi derfor skulle være like uansvarlige?

«Vi har fått opplysninger om at EF ikke følger avtalene, og vi vil sette inn virkemiddel for å tvinge EF til å respektere avtalene», sa fiskeriministeren, og henviste til Fiskeridirektørens tilrådning om en ekstravote på 10 000 tonn makrell til ringnotsnurperne i Nordsjøen. Men Bolle presiserte også at alternativet til avtaler er at Norge og andre land i felleskap dreper ned fisken i havet. «Hvilken framtid har norsk fiskerinæring da?» spurte Bolle. Han la til at vi må komme fram til et mer selektivt fiskemønster og at regulering av fisket med passive redskap må vurderes.

Leif K. Igesund og **Håkon Hansen** var meget kritiske til den politikken norske myndigheter har ført i kvotesammenheng overfor ringnotfiskerne. «Resultatet har vært at andre land øker sitt fiske ettersom vi reduserer vårt», sa Igesund. Håkon Hansen gav ei solid øyenvitneskildring av EF-tjuvfiske etter makrell i Nordsjøen, og spurte om det ikke finnes

kontroll i danske havner, slik vi har det, eller om det bare er korrupsjon over heile linja?

«Kom med et klart vedtak i Norges Fiskerilag, så skal dere for min del få det akkurat som dere vil», sa fiskeridirektør **Hallstein Rasmussen** til dem som var opptatt av minstemålet på sei. Om havforskernes prognoser sa han at de har blitt feil fordi de opplysninger havforskerne har fått og brukt, har vært feil. Rasmussen la til at havforskerne har sagt, og lagt det fram i det internasjonale havforskningsrådet, at effektiv maskevidde under trålfiske i det østlige Barentshav, har vært mellom 90 og 100 mm, ikke at det har vært fiska med reskap med denne maskevidda.

Roar Volstad vil ha bort ordet trålfrie soner. «Vi løser ingen problem med å sette gjerdestolper i havet,» sa han, og la til at hans erfaring både fra garn- og trålfiske var at det ikke blei brukskollisjoner så lenge posisjonene på faststående reskap blei korrekt oppgitt. «La oss slippe å se at fiskerike soner står uten bruk og stenger for andre!» sa Volstad.

Nikolai Myklebust ville ikke være med på å regulere kystfisket. Men skulle det likevel skje, måtte det være et minimumskrav at russerne øka maskevidda i trål i Barentshavet.

Nils Olsen v ros til Fiskeridirektøren for hans ord om seien, men kritiserte samtidig forskriftene for rekefiske i Barentshavet ikke var klare før to dager før fisket skulle ta til. Han ba ellers Fiskeridirektøren følge nøye med i det økende torskefisket på nye felt og til nye tider i Barentshavet.

Terje Rørbakk retta også kritikk mot myndighetene fordi rekeforskriftene ikke var klare i god tid, og han presiserte at det måtte bli bedre til neste år.

Edgar Ingebrigtsen hevda at jo lenger sør i landet man kommer, jo mindre villig er man til å regulere.

Trygve Holmeffjord viste til stortingsvedtak om å holde oppe hermetikkindustrien på nåværende nivå, og spurte om forholda ville bli lagt til

rette for å fortsette brisling- og småsildfisket på kysten.

Karl Trengereid ville ha bort 62-graden som reguleringsgrense og kritiserte fiskerilaget for å bruke dette kunstige geografiske skillet. Trengereid vil også ha lengre frister ved innføring av nye reguleringer:

Generalsekretær **Jørn Krogh** presiserte at landsstyrets forslag til vedtak, innebar ei forsiktig antydning av hvordan ei regulering av fisket med passive redskap eventuelt kan gjennomføres. Han viste til at forskerne gang på gang har sagt at fisket på gytetorsk må reduseres.

Edvin Bakkevik høsta stor applaus da han sa at landsmøtet ikke måtte brukes slik at alle foreslo reguleringer i andre gruppers fiskeri. Da ville vi ende opp i anarki! fastslo han, og retta en peikefinger til den som hadde foreslått forbud mot brislingfiske på kysten. Han peika også på det inkonsekvente i at Norge bruker store summer på å kondemnere trål- og ringnotfartøy samtidig som briter og færøyinger setter inn nye kjempefartøy i fiske på de samme bestander og samme felt.

Oddleiv Janbu retta søkelyset mot det utenlandske stortrålerfisket på Storegga, og Jan Lein spurte om det er tillatt å bruke brislingnot til fiske etter andre fiskeslag.

Frantz Ribe Skomsøy viste til at havforsker Tore Jacobsen hadde uttalt at der var to seistammer på norskekysten. Skomsøy gikk sterkt mot heving av minstemålet på sei til 40 cm på Nordmøre, og sa at da kunne fiskerne bare ta nota i land og stenge mange fiskebruk på Nordmøre. Han viste også til Janbus innlegg og streka under at tyske stortrålere driver et hardt fiske på Storegga.

Kjartan Arctander var ikke fornøyd med alle sider av Fiskeridirektørens foredrag. Han syntes han kjente igjen tonene fra helsidesintervju i Aftenposten, sa han. Han presiserte at fisken som landes i Stamsund fordeles på fem fryseri fra Røst til Henningsvær, og sa at dette er distriktspolitikk.

Han presiserte at reguleringer må vi ha, men alle må ta sin del.

Fiskarlagsformann **Johan J. Toft** ba landsmøtet gi klare råd til «oss som på deres vegne i hverdagen skal ta de sure avgjørelser».

Charles Remø gikk inn for styrking av kystvakta. Han var uenig med fiskeriministerens ord om at Norge ikke skal være forvaltningsmyndighet, og sa at det er her kystvakta skal komme inn.

Birger Olsen gikk ut mot Arctander for hans uttalelse om at det er trålerne som sørger for råstofftilførslene i vinterhalvåret. «Dette er galt,» sa han, «og det vet Arctander. Vi har kyst- og bankbåter som kan vise til 300 driftsdøgn i året.» Birger Olsen slo fast at vi er ved ei skillelinje i norsk fiskeripolitikk, «25 prosent av trålerne er i bøyene, og dette vil vare ved i år framover, til bestandene er gjenoppbygd. I mellomtida må vi prioritere kyst- og banklineflåten.»

Liv Valstrand fra Miljøverndepartementet svarte på spørsmål fra Fyltingsnes om laksefisket, at det var uråd for henne å si hvordan konsepsjonsordningene for drivgarnsfiske ville bli framover. Men hun mente at dersom det ikke kom negative reaksjoner på den ordninga vi har hatt, ville de samme prinsippene bli lagt til grunn framover.

I sin avslutningsreplikk sa fiskeridirektør **Hallstein Rasmussen** at uten reguleringer ville vi snart stått uten fiskere, fiskebåter og fiskeindustri.

Han hadde registrert den «milde påtale» for at reguleringene kommer for seint, og sa at dette er rett. Men han ville gjøre oppmerksom på at vi f.eks. ikke kan regulere før vi har kvotetallene fra andre land og resultatene fra kvoteforhandlingene. Han peika også på de vanskelighetene som ligger i fiskernes krav om at kvotene må bli tatt fullt ut, og kravet ovenfra om at «nåde deg dersom kvoten blir overfiska!»

Fiskeridirektøren kunne ikke love lengre tidsfrister ved kvotestopp i framtida heller.

Til Arctander sa Rasmussen at han var glad for at Arctander lytta med andakt, – det var ikke ofte! Rasmus-

Adm. direktør Arnulv Midtgaard i Statens Fiskarbank diskuterer makrellproblemer med adm. direktør **Hjort Egeland** og styreformann **Ingolf Møgster** i Norges Makrellag. **Hjort Egeland** i midten. I bakgrunnen redaktør **Lars J. Odland** i «Fiskaren».

sen ville ikke gå inn på «Aftenposten-debatt» og lignende toys, men trodde nok at hans tall var mer å stole på enn de som blei presentert i svaret fra trålerrederiforeningen!

Rasmussen karakteriserte Birger Olsens innlegg som interessant, og sa at Birger Olsen nok hade forstått mer av det som vil bli den framtidige fiskeripolitikk i kongeriket Norge, enn de fleste andre!

Forsøk med akkar til Japan

Finnes det bedre metoder for pakking og ising av akkar som eksporteres til Japan?

Dette er blant de undersøkelser og forsøk som Kontrollverket i Fiskeridirektoratet for tiden driver med, i samarbeid med norske fiskeriinteresser og japanske importører, uttaler avdelingsdirektør **Sigmund Skilbrei** til Fiskets Gang.

Målet er å heve kvaliteten på den norsk-eksporterte akkaran for å imøtekomme markedets spesielle krav, og oppnå en høyest mulig pris på produktet. Betydningsfullt i denne

sammenheng at japanerne i stor utstrekning spiser akkaren i rå tilstand, og stiller av den grunn strenge krav til kvalitet, smak og utseende. De høyeste priser oppnås for akkar som fyller de spesielle krav som stilles til akkar som kan spises i rå tilstand.

Akkaren som ble sendt til i Japan i sesongen 1979 ble pakket og iset på tradisjonell måte ombord i fiskebåtene og deretter frosset. Produktet ble godt mottatt på det japanske marked, men Kontrollverket har i samarbeid med næringen og japanske importører villet undersøke mulighetene for ytterligere kvalitets-

forbedring. Det eksperimenteres således bl.a. med andre måter for pakking og ising av akkaren ombord i fiskebåt og ved oppbevaring av akkaren på mottaksanleggene før frysing. Undersøkelsene går bl.a. ut på å pakke akkaren i færre lag i kassene, og ising av akkaren uten at isen kommer i direkte berøring med fisken, ved at det legges et lag polytylen mellom akkaren og isen. Dette kan bety større kostnader ved pakking og ising, som man imidlertid regner med å få kompensert ved en høyere pris på produktet på det japanske marked.

Vi vet nok til å gjøre noe med helseproblemene i fiskerinæringen

Av 1. amanuensis dr. med. Per Fugelli
Institutt for almenmedisin Universitetet i Oslo

Foto Sigbjørn Lomelde

Norge har lenge vært en av verdens ledende fiskerinasjoner, og fiskerinæringens betydning for bosetting og matforsyning er urokket ved inngangen til 1980-årene. Vanlig folkevett tilsier at fiskeryrket byr på store påkjenninger i form av kroppslig slit, uregelmessig liv og en utrygg tilværelse. Det er sannsynlig at disse yrkesbelastninger fører til helseskader av ulik grad og art. Videre vet vi at helse-tjenesten er svært dårlig utbygd nettopp i de utkantliggende fiskeridistrikter. På denne bakgrunn er det bemerkelsesverdig, ja klanderverdig, at vi i Norge så å si mangler fiskerimedisinsk forskning som kan kaste lys over denne yrkesgruppens levkår og helse. Vår hittidige forskning på dette felt begrenser seg til min kartlegging av sykdommer og uførhet blant fiskerne på Værøy og Røst, og jeg skal i det følgende legge frem hovedfunnene fra denne.

Sammendrag av yrkes-sykdommer og uførhet blant fiskerne på Værøy og Røst.

Forekomsten av skader og sykdommer blant 274 fiskere i Lofoten er kartlagt gjennom to år.

Sykdommer i bevegelsesorganene er den største diagnosegruppen med 16% av alle sykdomstilfellene. Den dominerende enkeltsykdom er ryggslidelse som er anført hos 36% av fiskerne. Slitasjetilstander i skulderleddet samt seneskjedbentennelse lokalisert til underarmens og håndens strekkmuskler er også vanlige sykdommer. Uten at det lar seg måle ut i det enkelte tilfellet, er det klart at en vesentlig del av fiskernes muskel/skjellettsykdommer har sin opprinnelse i yrkesbelastninger. Fiskebåten og arbeidet ombord bør derfor utredes med sikte på å

finne frem til bedre arbeidsforhold og mer skånsomme arbeidsmåter. Videre bør fiskerne få opplæring i riktig arbeids- og løfteteknikk.

Skader er den nest største diagnosegruppe og står for 13% av fiskernes samlede sykdomsforekomst. Blant disse dominerer skjæresår på hånd og fingre samt betennelser oppstått etter smålesjoner fra fiskeben, redskap og flisete fiskekasser. Hver fjerde fisker er registrert med **mave-sårtilnende sykdom** og hver fjerde fisker lider av **psykisk sykdom**. Dette settes i sammenheng med **sosio-mentale påkjenninger** i yrket så som: usikkerhet på det økonomiske plan, utrygghet for båt, bruk og liv, uregelmessig arbeidsrytme, døgnrytme, spisevaner og familieliv.

Blant 274 fiskere mellom 17 og 70 år var det 60 helt eller delvis uføre. Dette gir en uføreforekomst på 22%. Andelen av uførepensjonister i Norge er omlag 7%. Over 60 år var mer enn

halvparten av fiskerne uføre. Koronar hjertesykdom og psykisk sykdom er de viktigste medisinske årsakene til uførhet.

Arbeidsfysiologiske målinger blant fiskerne klargjør at **arbeidskravet i yrket er stort, – større enn målt i noe annet yrke**. Selv mindre lyter kan således lede til uførhet overfor dette krevende yrket. Problemet forsterkes ved at de utkantliggende fiskeridistrikter mangler lettere arbeidstilbud på land.

Funnene understreker betydningen av å føre en distriktpolitikk som sikrer et vriert sysselsettingsmønster i primærnæringskommunene.

Helsepolitiske råd

Ut fra den innsikt jeg med årene har fått i fiskernes yrke og helse, – er jeg freidig nok til å gi dere følgende råd:

1. **Vi vet nok** – til at vi må vite mer. Værøy/Røstundersøkelsen har

satt oss på sporet, – nå må vi forfølge dette sporet og kartlegge miljøproblemer og yrkessykdommer i fiskeriene mer nøye. Det er særdeles gledelig at Norges Fiskarlag i samarbeid med fremragende fagfolk nå vil gjennomføre en omfattende kartlegging av helsetilstanden i fiskeribefolkningen. Jeg føler meg trygg på at hver enkelt fisker og fiskerfamilie vil støtte helhjertet opp om denne strengt nødvendige kartleggingen.

2. **Vi vet nok** – til at alderen for fiskerpensjonen bør senkes, etter mitt skjønn til 55 år. Det betyr ikke at fiskeren på 56 skal gå virkeløs i land. Det betyr at han kan få ta det litt med ro sine siste år om bord, – slippe blodslitet, – nedslitt som han allerede er.
3. **Vi vet nok** – til at myndighetene straks bør innføre en bedriftslegenstjeneste innbefattet fysioterapi for fiskerne.
4. **Vi vet nok** – til at Norges Fiskarlag bør sette i gang med helseopplysning/studiearbeid for å spre kunnskap om helsefremmende og leve- og arbeidsvaner blant sine medlemmer.
5. **Vi vet nok** – til at fiskerne i sine forhandlinger med myndighetene bør ta med helsemessige vurderinger og argumenter. Jeg skal gi noen korte, håndfaste eksempler. Det er klart at en bedre minstelottordning vil minske den grunnleggende økonomiske utrygghet og dermed fjerne en del av stresset for fiskerfamilien.

Det er klart at en bedre kondemneringsordning vil minske angsten til den fiskerkonen som i dag spiser nervetabletter når mannen er på sjøen i en gammel, dårlig, ja farlig båt.

Det er klart at en fiskerøkonomisk politikk som tvinger fiskeren til å slite helsen av seg for å klare gjeld på båt og bruk og brødfø sine, – i et slikt økonomisk klima nytter det lite å forebygge fysiske og psykiske slitasjeplager.

En kraftig heving av fiskeprisene er trolig det enkelttiltak som vil gi størst helsegevinst i fiskeribefolkningen. Jeg sier det såpass satt på spissen for å gjøre kart at det å minske de urimelige store helsebelastninger i fiskeryrket, – det er ikke bare en legesak, det er like meget en sak for fiskeripolitikere.

Regnskaps- lære for fiskere

Dette kurset retter seg først og fremst mot de som driver fiske med egen fiskebåt eller forestår regnskapsførselen for et fiskebåtrederi. Kurset kan imidlertid med fordel gjennomgås av enhver som ønsker å ha en enkel og grei oversikt over sin økonomi.

Formålet med kurset er at du selv skal kunne føre ditt regnskap fortløpende gjennom året (bokføring) og at du ved årets utgang skal kunne sette opp et regnskap for hele året (årsregnskap). På grunnlag av dette skal du så være i stand til å fylle ut de nødvendige oppgaver til skatte- og avgiftsmyndighetene.

PRISER OG BETINGELSER

Prisen for brevkurset er kr. 600,- for enkeltelev. Ved kursstart betaler eleven/deltakeren kr. 300,- (50%). Når alle brev er besvart får du tilbakebetalt 35% av kursavgiften, dvs. kr. 210,-, slik at til slutt vil kurset ha kostet deg kun kr. 90,-.

For selve kursheftet (uten brevundervisning) til selvstudium eller til studieringer koster materiellet kr. 170,-. Statsstøtte gis for kursmateriellet (kursheftet) når kurset arrangeres av godkjent studieorganisasjon.

Bestillingsseddel sendes til FOLKETS BREVSKOLE, Teglværksgata 7, Oslo 5.

Jeg/vi bestiller med dette brevkurset REGNSKAPSLÆRE FOR FISKERE

Jeg melder meg som enkeltelev til kurset

Jeg melder (forskudd kr.)

Jeg bestiller kurset i personer i studiering (kr.)

eks. (kr.)

JA

Navn

Adresse

Beløpet kr. er sendt over

postgiro 5 08 68 06

betales etter oppkrav

FOLKETS BREVSKOLE

Teglværksgata 7 - Oslo 5 - Tlf. (02) 35 09 39

Debatt om avløyerordning og pensjonsalder

Avløyerordning og spørsmålet om å sette ned pensjonsalderen for fiskerne kom til å stå sentralt i ordsiftet etter dr. Fugellis foredrag. — «Dette vil bli de sentrale sakene i fiskarorganisasjonene i tida framover», sa Edgar Ingebrigtsen, og streka under at fiskerlaget må komme i gang med dette arbeidet jo før jo heller.

Gisle Johnsen, Røst, gikk sterkt inn for 55 år som pensjonsalder for fiskere. Han hadde ellers en del spørsmål til dr. Fugelli om datagrunnlaget for undersøkelsen.

Salen reagerte både med jubel og alvorlige nikk, da neste taler sa at dr. Fugelli hadde helt rett; han kjente seg igjen på alle punkt! Han hadde hatt alle de sjukdommene dr. Fugelli nevnte, både magesår og hjertesår!

Karstein Henriksen spurte hvem som skulle betale ei avløyerordning: «Har vi råd til å gå på land? Hvem skal betale meg den tida jeg er på land?»

Generalsekretær Jørn Krog repliserte at det kunne han ikke svare på på stående fot. Men han opplyste at

Norges Fiskarlag har satt ned et utvalg for å utrede spørsmålet. Krog mente der var store variasjoner fra landsdel til landsdel av betydning for utforminga av ei avløyerordning. Inge Hallsteinsen mente det var rimelig å vente forskjell i helsetilstanden for fiskere på trålere og ringnotfartøy sammenligna med kystfiskeflåten. Skipperne på de store havgående fiskerfartøyene haddet etter hans mening vel så hardt press som noen annen. Men han mente de havgående trålerne og ringnotbåtene er en god arbeidsplass for lottakerne. Hallsteinsen peika på at de problemene den havgående flåten har med å få gjennomført moderniseringer og miljøforbedringer kom i et underlig lys på bakgrunn av dr. Fugellis foredrag.

Dr. Fugelli presiserte i sin avslutningsreplikk at det ikke var hans mening å svartmale situasjonen. Men han anmodet Norges Fiskarlag sterkt å ta helse, miljø og pensjonsspørsmål alvorlig.

«Fiskerlaget er litt seint ute,» sa

han, og la til at LO kom i gang for 100 15 år sida og at landbruksorganisasjonene også ligger foran. Til Gisle Johnsen sa dr. Fugelli at han var klar over at noen på Værøy og Røst var «forbanne» fordi de mente funna fra granskingene på Værøy og Røst kan sette et negativt stempel på de to lokalsamfunna. Men han streka under at det ikke var noen grunn til å tro at forholda er annerledes i andre fiskerisamfunn på kysten. Han ba Gisle Johnsen ta med heim at det forhåpentligvis kommer noe nyttig ut av dette, og takka lokalbefolkninga på Værøy og Røst for uvanlig åpenhet og samarbeidsvilje.

Formannen i Norges Fiskarlag, Johan J. Toft, takka dr. Fugelli for foredraget med å forsikre at Norges Fiskarlag tar problema alvorlig. Toft stilte også spørsmål ved uførhetsbegrepet og etterlyste alternativt lettere arbeid i de fleste kystsamfunn.

Rettledningstjenesten i fiskerinæringa har vært aktive i arbeidet med å få i stand avløyerordninger for fiskerne. Konsulent Tor Robertsen hos Fiskerisjefen i Finnmark (til høyre i bildet) har engasjert seg sterkt i denne saka. I midten Norges Fiskarlags revisor, revisjonssjef Hans G. Ostro i Fiskernes bank.

«Fiskerne drukner i statsstøtte»

Av generalsekr.
Jørn Krog

«Fiskerne drukner i statstøtte

Ja, slik var det sagt med store typer på forsiden av et av de «økonomiske tidsskrifter» for kort tid siden. Og en stort oppslått artikkel inne i det samme bladet hadde tittelen: «Gjennomregulert og gjennomsubsidiert: neste skritt – de norske statsfiskerier?»

Bortsett fra at selve artikkelen i beste fall kan karakteriseres som ufullstendig, og at den derfor på mange punkter gir et feilaktig bilde av de forhold som forsøkes beskrevet, skal det ikke sies særlig mer om den her og nå. Imidlertid synes jeg det kan være grunn, også for oss i næringa, til å stoppe litt opp – og reflektere over den situasjon vi befinner oss i – og som fører til slike oppslag i media. Enten vi liker det eller ikke må vi innrømme at status for norsk fiskerier næring ikke er god. Alene rammen for årets fiskeri/-fordelingsavtaler på 1400 mill. kroner fastslår det. For ordens skyld – dette tallet må oppfattes som et uttrykk for de vansker som preger alle ledd av næringa i dag.

Utviklinga

Utviklinga i annen halvdel av 70-åra må uten videre kunne karakteriseres som dramatisk. Før 1975 hadde inntektsoverføringene til næringa bare unntaksvis vært over 200 mill. kroner pr. år. I åra fra 1975 til 1978 varierte den mellom ca. 450 og 550 mill. kroner, mens den i fjor passerte 700 mill. kroner (inklusive ekstraordinære bevilgninger, eksklusive likviditetslån) for så i år altså å bli hele 1400 mill. kroner. Ja – i løpende kroner er det i 1980 alene overført mer enn de seks første åra på 70-tallet tilsammen! Imidlertid – omregnet i 74-kroner, tilsvarer årets overføringer til den operative flåte (ca. 1100 mill. kr.) ca. 670 mill. Det gjør jo inntrykket noe mindre dramatisk, spesielt når vi vet at kostnadsøkningen i fisket har vært sterkere enn det gjennomsnitt konsumprisindeksen reflekterer.

Når vi i tillegg vet at næringa mottar mer «skjulte» tilskudd gjennom lån i Statens Fiskarbank og gunstige finansieringstilbud gjennom Distriktenes Utbyggingsfond til fiskeindustrien, er det ikke annet enn rimelig at

enkelte stiller spørsmål ved det som skjer. Vi må bare finne oss i at utenforstående viser næringa denne interessen.

Ja – men det går jo ikke an å belaste flåten for disse overføringene, sies det – og hvis en fordeler støtten på alle ledd i næringa – og alle sysselsatte i næringa, slik det er riktig å gjøre, så blir det ikke urimelig mye pr. arbeidsplass heller? Dessuten, mange andre næringer får jo minst like mye, ja, enkelte mye mer pr. sysselsatt, hevdes det videre.

Begge disse påstandene er riktige – naturligvis er de det. Men, og det er det viktige, dette gjør ikke situasjonen for norsk fiskerier næring bedre. Vi er nødt til å konstatere at næringa, slik den er satt sammen i dag, er avhengig av samfunnets forståelse for å overleve. Vi må derfor akseptere at «utenforstående» ønsker å kikke oss i kortene for å skaffe seg oversikt over i hvilken grad vår del av kaka er «passende».

klare målsetninger

I en slik situasjon er det godt å kunne konstatere at vi ikke har noe å

skjule! Vi vet det er klare politiske målsetninger med hensyn til næringsplass i det norske samfunn. De overordnede samfunnspolitiske målsetninger som kommer til uttrykk i Langtidsplanen har bred politisk oppslutning, og det er greit å kunne konstatere at organisasjonens syn på disse mål faller sammen med myndighetenes – og politikernes syn.

Vi er kjent med at myndighetene for tida arbeider med en rullering av Langtidsplanen. Ut fra de endringene som har funnet sted i ressurssgrunnlag og kostnadsnivå de seinere år er det åpenbart behov for en slik rullering. Jeg finner imidlertid grunn til å understreke at disse endrede forhold ikke gir grunnlag for endring av grunnpremissene for den fiskeripolitikk som skal føres. Det må være en uttrykkelig forutsetning at de overordnede samfunnsmessige mål for utviklingen av fiskerinæringa opprettholdes, og at også den reviderte Langtidsplan bygger på disse mål.

Ikke dårlig samvittighet

Jeg sa at vi ikke hadde noe å skjule. Ikke har vi noen grunn til «dårlig samvittighet» overfor resten av nasjonen heller. Det må ganske enkelt konstateres at det i 1980 koster fellesskapet noe over 1 milliard kroner for å legge forholdene slik til rette i fiskerinæringa at den kan yte sin **meget betydlige** skjerv i bestrebelsene på å opprettholde dagens bosettingsmønster best mulig. Som nevnt er det mange fler enn næringsutøvere som er interessert i at det skjer!

Tåler vi så at det blir kikket i kortene når det gjelder **bruken** av de midler som næringa får til disposisjon? Jeg er ikke engstelig for det heller. Muligens vil det kunne påvises enkeltstående uheldige – ja, direkte urimelige utslag av støttemidlenes disponering, men i en næring med så differensiert struktur, med så varierende forhold, over tid og mellom områder, ville det være direkte rart om så ikke var tilfelle.

Inntektsutjamning

Et av Norges Fiskarlags mål for overføringene er at de skal ha en inntektsutjammende effekt. Det er en målsetning også de bevilgende myndighetene deler. Det er ikke vanskelig å påvise at fordelingen av årets overføringer forsterker og utbygger den

inntektsutjevne profil fiskeriavtalene har hatt de seinere år. Bl.a. skjer dette gjennom etablering av ordninger hvor støtten gjøres avhengig av driftstid og ikke av fangstvolum. Også de midler som benyttes til inntektsstøtte, det vil i første rekke si pristilskudd, er forsøkt anvendt på en slik måte, bl.a. gjennom fordelingen på de enkelte salgslag, men ikke minst ved spesielle avsetninger til fiskerier med svak lønnsomhet. Det synes forøvrig å være en utbredt oppfatning at generelle pristilskudd er et lite egnet virkemiddel i den grad inntektsutjevning er et mål. Det er lett å trekke konklusjoner basert på det enkle resonnementet at den som fisker mest også får mest pristøtte. Så enkelt er det heldigvis ikke. F.eks. differensieres pristøtten i enkelte salgslags distrikt etter fiskens størrelse, etter anvendelse og etter leveringssted. En relativt fersk undersøkelse viser at både i 1976 og i 1977 virket pristøtten (riktignok med et par unntak) klart utjevne på lønnsvevnen til de forskjellige driftsformer i Budsjettnemndas undersøkelser. Tendensen var klar også når det gjaldt arbeidsgodtgjørelsen.

Før jeg forlater temaet inntektsutjamning, vil jeg understreke at utjammingsproblematikken er svært mangfoldig. Det kan settes opp en rekke problemstillinger og reises mange spørsmål som det ikke kan gis entydige eller bare ett svar på.

Lønnsevne eller arbeidsgodtgjørelse

Det kan f.eks. stilles spørsmål som: Hva er det som primært skal utjevnes, lønnssevne eller arbeidsgodtgjørelser eller begge deler? Problemstillingen belyses enkelt ved å vise til at ferskfisktrålerne i 1978 hadde en gjennomsnittlig lønnssevne på 21 000 kroner, mens arbeidsgodtgjørelsen pr. budsjettnemndårsverk var hele 131 000 kroner. Tilsvarende tall for f.eks. gruppen garn, juksa og snurrevad på kysten og kystbankene i Finnmark var henholdsvis 65 000 og 73 000 kroner. Eksemplet antyder at det bør søkes mot utjamning av begge de to tallstørrelser, men også at fordelingen av midler over fiskeriavtalen må ses i sammenheng med de til enhver tid gjeldende overenskomster i næringa. Vi kan av eksemplet f.eks. slutte at i forholdet mellom de to gruppene ville generelle pristil-

skudd virke utjammende på lønnssevne, men sannsynligvis motsatt med hensyn til arbeidsgodtgjørelsen. Derimot ville driftstilskott etter den modell vi i år har gjennomført formodentlig virke utjevne på begge størrelser.

Nye fartøyer

Hvordan ta hensyn til nye fartøyer, og de store kapitalkostnader de sliter med, er et annet spørsmål i denne problematikken. Vi vet at den eksplorative kostnadsøkningen har ført til at det under ellers like forhold blir betydelige forskjeller mellom et nytt og et noe eldre fartøys lønnssevne. Arbeidsgodtgjørelsen kan imidlertid bli omtrent den samme, forutsatt noenlunde lik bruttofngst.

Det synes vanskelig over fiskeriavtalen å etablere ordninger som spesielt kommer eiere av nye fartøyer til gode. De problemer slike fartøyer for tida har, så å si uten unntak, de første to-tre-fire år, må søkes løst gjennom bedre finansieringsordninger. Det synes å bli av avgjørende betydning for muligheten til å gjennomføre en tilstrekkelig fornyelse av kystflåten at slike bedre finansieringsordninger kan bli etablert.

Hensyn til arbeidsinnsats

I utjammingsammenheng må det også stilles spørsmål om på hvilken måte en skal kunne ta hensyn til den ulike arbeidsinnsats. Bjørneremutvalget har dokumentert ligger bak et budsjettnemndårsverk i de forskjellige fartøykategorier/driftsformer. Uten å kunne svare på dette, vil jeg imidlertid si at denne innstillingen også forklarer en av grunnene til at det **må være** variasjoner i arbeidsgodtgjørelsen pr. budsjettnemndårsverk i fisket. Jeg vil anta at en utbygging av arbeidet med arbeidstidsregistreringer i fisket vil føre til at større oppmerksomhet må rettes mot disse forhold. Det synes uten videre klart at det ikke vil lette eksisterende problemer i forbindelse med fordeling av midlene over fiskeriavtalen. Også tariffpartene i næringa vil bli stilt overfor nye problemstillinger ved en slik utvikling.

Fordelingsproblematikken

Det kan selvsagt stilles opp flere problemstillinger vedrørende utjam-

ningssspørsmål, og diskusjonen av disse, bl.a. med hensyn til konsekvensene for disponering av fiskeriavtalen, kunne sikkert føres resten av dagen. Jeg skal imidlertid ikke prøve å avdekke mer av isfjellet enn jeg har gjort. Jeg vil konkludere som i framlagte innstilling, side 17, med at fordelingsproblematikken i forbindelse med utformingen av fiskeriavtalene og i forbindelse med utformingen av fiskeriavtalene og i forbindelse med forskjellige former for reguleringer, griper dypt inn i den tradisjonelle tilpasning i fisket. Det er uomtvistelig at en vesentlig årsak til at det har vært mulig å opprettholde rekrutteringen til næringa i vanskelige perioder nettopp har vært **mulighetene** til gode inntekter. (Dette peker forøvrig på enda en side ved problematikken.) Dette insitament bør ikke reduseres i for stor grad ved innføring av millimeterrettferdighet i økonomiske og driftsmessige reguleringer. Imidlertid er avveiningen av disse forhold mot behovet for sikkerhet for inntekt av arbeid og kapital svært vanskelige.

Utviklinga

Utviklinga i gjennomsnittlig lønns- evne og arbeidsgodtgjørelse pr. budsjettmemndårsverk for fartøyer over 40 fot gjennom de siste 5 år framgår av den innstilling som er lagt fram i denne saken. Tallene viser at gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse pr. budsjettmemndårsverk ligger til dels godt over gjennomsnittlig industriarbeiderinntekt. Disse tall fikk forfatteren av den før omtalte artikkel til å uttrykke at «i disse solidariske utjamningstider, med forslag fra Tor Halvorsen om arbeiderkontrollerte bedrifter og mer statsnæringsliv, er det ellers mer enn underlig at LO tillater at en gruppe som fiskerne skal ha statsstøttede lønninger på mellom 200 og 100.000 kroner i året». Dette er forøvrig en type argumentasjon vi av og til møter under fiskeriavtaleforhandlingene også. Det viser hvor langt uvitenheten om de faktiske forhold bak disse tall strekker seg – ja, for jeg går jo ut ifra at det **ikke** er manglende politisk vilje til å gi fiskerne sammenlignbare inntekts- og arbeidsforhold som ligger bak den slags uttalelser i forhandlingssammenheng. For ordens skyld: arbeidsgodtgjørelsen pr. årsverk slik Budsjettmemnda framstiller det, er definert som summen av den totale ar-

beidgodtgjørelse et fartøy har utbetalt, dividert med gjennomsnittlig bemanning om bord. Det vil si det er de ytelser en gjennomsnittsfisker ville mottatt dersom han hadde stått om bord i et fartøy i hele dets driftstid gjennom året. (Noe han forøvrig bare unntaksvis gjør). Når jeg sier «gjennomsnittsfisker» er det fordi begrepet heller ikke tar hensyn til mannskap med typiske arbeidslederfunksjoner, som skipper, bas etc.. Begrepet gjennomsnittlig industriarbeiderinntekt omfatter sammenligningsvis ikke personer med arbeidslederfunksjoner.

Situasjonen i 1978

I 1978 var gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse i flåten over 40 fot ca. 95 000 kroner. Bjørnerem-utvalgets innstilling indikerer at gjennomsnittlig arbeidstid pr. årsverk var **minimum** 2 800 timer. Når en vet at et årsverk i industrien er godt under 2 000 timer, gir sammenligningen et helt annet resultat. Den blir heller ikke mer flatterende for fiskerne når vi vet at arbeidsgodtgjørelsen for fiskere på fartøyer under 40 fot gjennomgående har ligget markant lavere enn for de større fartøyene. Når vi videre vet at mange fiskere «må gjøre det» mens de er relativt unge, fordi yrket – som dr. Fugelli fortalte om i går – er så fysisk og psykisk krevende at det for mange er vanskelig «å stå på» etter at de 50 er passert, er det også en nyanse i denne sammenligningen som det er nødvendig blir lagt merke til.

Nei – jeg tror at de som vil **forstå**, ikke vil ha andre bemerkninger til det nivå gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse pr. budsjettmemndårsverk har ligget på de senere år enn at det burde vært høyere!

Jeg skal ikke bruke tida til å analysere årsaken til at næringens økonomiske status ikke er så god som vi alle kunne ønske. Stikkordmessig lyder det imidlertid slik:

- sviktende ressursgrunnlag
- eksplosjon i kostnader (særlig kapital og driftsomkostnader)
- for langsomt stigende nettopriser

Årsaken til dette siste kan og være flere. Også fiskeindustrien merker selvsagt den generelle kostnadsøkning. Arbeidsintensiv som den er, slår vårt i internasjonal sammenheng, høye lønnsnivå sterkt ut. Markeds-

prisene i våre eksportmarkeder vokser ikke i takt med den generelle inflasjon, og bl.a. oljeøkonomien bidrar til at valuttakursene utvikler seg i negativ retning for våre eksportører.

Sviktende ressurser

Endelig rammer svikten i ressursgrunnlaget også fiskeindustrien. Det er uten videre klart at en gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse i industrien på bare 50–60% bidrar til unødig høye kapitalkostnader pr. produsert kilo fisk, og dermed til lavere nettopriser til fisker. Bl.a. derfor, men også ut fra ønsket om å hindre uønskede «miljøinvesteringer» forstår jeg myndighetenes ønske om også å regulere kapasiteten på land. Under forutsetning av at steder med bare ett fiskemottak ikke rammes av en eventuell nedbygging, og av at kapasiteten holdes stor nok til å ta unna sesongene, er det min oppfatning at Norges Fiskarlag bør støtte de forsøk som nå gjøres på å redusere overkapasiteten på land slik at den blir tilpasset det langsiktige ressursgrunnlag. Spørsmålet om hvor stor overkapasiteten på land bør være er svært interessant. I et mulig regnestykke i forbindelse med en slik vurdering må det sies noe om kostnader for fisker ved «for lave» nettopriser, om tap for fiskere ved at eventuelle fiskestopper under sesongfiskeriene blir nødvendig og endelig noe om kostnadene ved ytterligere satsing på råstoffutjevningstiltak. Jeg har aldri sett antydning resultatene av slike regneoperasjoner, men jeg går ut fra at slike vurderinger er foretatt av myndighetene, f.eks i forbindelse med aksjonsplan for Nord-Norge.

Økonomisk press

Enda en ting til slutt i denne sammenheng. Hele prisfastsettelses- og inntektsoverføringssystemet i næringa må etter min oppfatning ha ført til at det «økonomiske press» først og fremst er lagt på flåten. Sterkt forenklet virker jo systemet slik at fiskers nettopris fastsettes på bakgrunn av kalkyler som gir kostnadsdekning i industrien. Blir det for lite igjen til fisker, skal «gapet» hentes hos staten. Her er det ofte blitt for lite, slik at fiskerne også av den grunn har gjort store anstrengelser for økt effektivisering og rasjionali-

sering. Kan det være grunnlag for en påstand om at de økonomiske realiteter ikke har ført til det samme engasjement på land? Jeg bare spør.

Om ønskeligheten av strukturtilpasninger på land blir diskutert, så er det i hvert fall bred enighet om at ting må skje i fiskeflåten. Og det faktum at over 300 mill. kroner av årets støtte-ramme på ca. 1400 mill. kroner skal brukes til såkalte «strukturtiltak» er enda en grunn til at vi tåler å bli kikket i kortene. Det er enighet om at ringnotflåten er for stor, og at kostnadsnivået i denne flåten må reduseres ved en viss nedbygging. De salgs- og kondemneringsordninger en nå etter mye om og men er kommet fram til, burde være tilstrekkelig attraktive. Det vil være sterkt beklagelig, ikke minst for ringnotflåten selv, om de foreliggende tilbud ikke gir den ønskede respons.

Torskesektoren

Også i torskesektoren er det nødvendig å redusere de totale kostnadene og dermed kapasiteten. Det er min oppfatning at det i denne sektoren i første rekke må være tråler-

flåten som blir kapasitetsregulator. Vi må i dagens situasjon redusere antall trålere, kanskje så mye som 25 til 30 enheter. Om ressursgrunnlaget senere blir bedre, kan heller antall slike fartøy økes igjen. Å bruke millionvis av kroner for å ha en hel flåte liggende opplag i en 4, 5, 6 år, synes lite rasjonelt.

Den eksplosive kostnadsutviklingen, spesielt på drivstoff og kapitalutgifter, har vridt det relative konkurranseforhold mellom kapital og drivstoffintensive enheter og den konvensjonelle kyst- og bankflåte til fordel for siste gruppe. Dette har ført til at konflikten mellom bosettings- og sysselsettingshensyn på den ene side og effektivitets- og lønnsomhetshensyn på den andre, som var åpenbar for få år siden, har blitt mindre fremtredende. Nå er heller ikke dette bilde entydig. Det er således et tankekors at det i 1979 var fabrikk- og saltfisktrålerne som innenfor torskesektoren hadde den desidert høyeste lønnsnivne. Ferskfisktrålerne lå på den annen side desidert i bunn. Tankekorset blir dessto større når en vet at fabrikk- og saltfisktrålernes fartøykvoter er relativt sterkere redusert i

forhold til fangstene i 1974/75 enn ferskfisktrålernes kvoter er, og at spesielt fabrikktrålernes andel av statsstøtten var beskjedent dette året. Skal en våge å antyde at forskjellen mellom de tre trålergruppene også indikerer noe av forskjellen i lønnsomhet mellom det å kunne produsere om bord, og det å måtte benytte produksjonsapparatet på land?

Arbeidsplasser

Hva så med de arbeidsplasser som forsvinner ved nedbygging av ringnot- og trålerflåten? Fra Norges Fiskerlags side er det flere ganger gitt uttrykk for at vi trenger det antall fiskere vi har i dag, selv om flåten reduseres. De stadig økende kapitalkostnader fører til at fartøyene må drive stadig mer intensivt, og behovet for systematiserte avløser- og vikarordninger er åpenbart, også i de deler av flåten der vi i dag ikke har slike

Uformelt NF-«toppmøte» i siderommet. Fra venstre: redaktør Martin Dahle, kontorsjef Roger Gudmundset, og generalsekretær Jørn Krog. Personen ytterst til høyre, er vi dessverre ikke i stand til å identifisere.

ordninger. I det hele tatt må arbeidet med å «normalisere» fiskers arbeidstid prioriteres i tida som kommer, og det ligger her nye utfordringer for organisasjonen og for det enkelte medlem.

I den innstilling som foreligger i denne saken er det uttalt at det kan være ønskelig med en justering av hovedavtalen på visse punkter. Jeg er enig i det. Imidlertid vil jeg gjerne ha sagt at det beregningsmessige grunnlag de årlige fiskeriavtaler er inngått på, etter vår oppfatning gir

svært små muligheter for å anvende midler på annen måte enn til tiltak som direkte kommer fiskerne tilgode. Norges Fiskerlag har vist, og må fortsatt vise en svært restriktiv holdning til å bruke midler av fiskeriavtalene til andre enn slike tiltak. Dette betyr ikke at organisasjonen ikke vil være med på å løse økonomiske problemer også i andre ledd i næringa. Det betyr bare at slike eventuelle tiltak må holdes utenfor rammen av de fiskeriavtaler som inngås.

Helt til slutt – jeg har i denne inn-

ledningen prøvd ikke å gjenta for mye av det som står i den framlagte innstillingen i denne saken. Jeg håper at alle representantene har lest de tilsendte dokumenter slik at den fremlagte innstilling, i minst like stor grad som det jeg har sagt, kan være utgangspunkt for den debatt som formodentlig kommer.

Garantert minsteinntekt for gjennomsnittsfiskeren?

Også etter generalsekretær Jørn Krogs foredrag var det mange som tok ordet, – så mange at det vil føre for langt å referere alle.

Krog fikk uforbeholden anerkjennelse for godt, gjennomarbeidet foredrag, og første taler i ordskiftet: Hans Svendsgård gav også ros til landsstyret og forhandlingsutvalget for det kolossale arbeidet som er lagt ned for å få i stand den avtalen som vi trass alt fikk.

Kjartan Arctander sa at dersom vi ikke har råd til å ta vare på de båtene vi bygde i den økonomisk sett gunstigste tida, står det dårlig til med oss. «Disse båtene har i gjennomsnitt ei lånegjeld på fire millioner kroner», sa

Arctander, «– I dag ville de koste 20 millioner kroner».

Charles Remø oppfordra til større oppslutning om Budsjettnemndas undersøkelser. Han advarte også mot ei panikkarta nedbygging av ringnotflåten, og streka under at vi trenger en viss ekstrakapasitet.

Leif Grønnevet sa at Krog hadde gitt en overbevisende dokumentasjon av rimeligheten i den støtteavtalen fiskerinæringa fikk i år.

Han meinte ordninger med sikte på permanente løsninger av fiserinæringas problemer må inn på statsbudsjettet, og tok til orde for garantert inntekt for gjennomsnittsfiskeren.

«Men», sa Grønnevet, «det er nær-

mest uverdigg å måtte forhandle år etter år med en stat som tar utgangspunkt i ei årsinntekt på 70 000 kroner». Han la til: «Man kan ikke bruke havfiskerflåten som et trekkspill fra år til år, som det kan spilles nå når noen har lyst til, eller behov for å spille!

Arne Stensen retta en advarsel til myndighetene mot å bygge ned mottakskapasiteten i Finnmark. «Slår fisket til i Finnmark, er mottaksproblema der i løpet av kort tid,» fremholdt han.

Johan O. Skjelstad etterlyste inntektsmålsetting i fiseriavtalen, og viste til vedtak i Nordland Fylkesfiskerlag.

Oddvar Majala etterlyste et avsnitt om å tidsbegrense kondemneringsordningene i landsstyrets forslag til vedtak.

Generalsekretær Jørn Krog i Norges Fiskerlag i samtale med landsstyremedlem Anton Leine (i midten) og Ole Strand, Fiskebåtrederne's Forbund (til venstre).

Vanskelig å få erstatning for tapte fiskefelt med dagens rettspraksis

«Skal en legge til grunn de rettsregler og den rettspraksis en har, vil utgangspunktet i den nåværende situasjon bli, at det kan være vanskelig å oppnå erstatning for tapte fiskefelt», sa statssekretær Ivan Kristoffersen i sitt foredrag «Olje – fisk og erstatningsordningene». Men han kunne opplyse at det på et møte mellom Justisdepartementet, Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet 27. mars i år, var enighet om at det burde nedsettes et utvalg for vurdere en eventuell erstatningsordning for

tap av fiskefelt på grunn av forsøpling, forurensning eller fysiske installasjoner.

Når det gjelder skade på redskap på grunn av oljeindustrien, kan fiskerne i dag få erstatning for ødelagt eller tapt redskap og tapt fangst i det halet eller kastet redskapen ødelegges. Men det har lenge vært kritisert at den midlertidige erstatningsordninga som blei innført i 1976, ikke omfatter erstatning også for tapt fangsttid.

Om dette sa statssekretær Kristoffersen: «Det arbeides i dag med en utfølge av erstatningsordninga til også å omfatte tapt fangsttid som følge av avbrudd i fisket. Ei midlertidig erstatningsordning fastsetter at skaden må skyldes oljevirkosomheten for at erstatning skal utbetales. Her kommer en vesentlig endring ved at det foreslås at erstatning skal utbetales med mindre det kan påvises at skaden ikke skyldes oljevirkosomheten.» Statssekretær Kristoffersen la til at: «En ytterligere endring av betydning er at en tar sikte på å utvide ordninga til å omfatte kompensasjon for meromkostninger ved å bringe i land gjenstander på havbunnen som skader fisket eller annen virksomhet.»

Om arbeidet for å minske behovet for erstatningsordninger, sa Kristoffersen:

Hva er gjort for å løse interessekonflikten mellom oljevirkosomhet og fiske, og dermed minske behovet for erstatningsordninger?

Opprydding rundt forlatte borelokaliteter i Nordsjøen er nå ferdig. Oljeselskapene har etter pålegg fra Oljedirektoratet ryddet opp etterlattenskapene fra tidligere borer, og til sammen har selskapene brukt vel 150 mill. kroner på disse operasjonene. Hovedproblemet nå er imidlertid foresøplinga utenom de stedene hvor

det har foregått borer, spesielt langs seillingsrutene for forsyningsbåtene i Nordsjøen. Her har det i den senere tid vært en tiltakende foresøpling.

I vår bevilget Stortinget 10 mill. kroner til en omfattende prøveopprydding på de mest forsøplede fiskebanker i Nordsjøen. Man tar sikte på å bruke fiskebåter med spesialtrål til å ta opp skrotet fra havbunnen. Det var Oljedirektoratet og Fiskeridirektoratet som hadde ansvaret for selve gjennomføringen av prosjektet.

I august arrangerte Oljedirektoratet en besiktigelse på Karmøy av skrotet som var tatt opp under prøveprosjektet. De fagkyndige var tilfreds med arbeidet som var gjort av trålerne som hadde foretatt oppryddinga. Det vil imidlertid ikke lykkes å rydde hele det området som var planlagt i år.

Edgar Ingebrigtsen var den første som hadde ordet i debatten etter statssekretær Kristoffersens og statssekretær Nordviks foredrag. Ingebrigtsen spurte om Barentshavet

Ved kgl. res. av 18. juli 1980 er det ført følgende endringer i forskrifter av 30. mars 1979, om adgang til å delta i fisket med not etter brisling med fartøy under 90 fot.

I

§ 1 tredje ledd (nytt) skal lyde:

I særlige tilfelle kan fartøy over 90 fot streres hvis det fyller kravene til aktivitet i § 2.

§ 6 tredje ledd (nytt) skal lyde:

Dispensasjon fra § 2 kan ikke gis for fartøy over 90 fot, jfr. § 1 tredje ledd.

§ 8 annet ledd (nytt) skal lyde:

Dette forbud gjelder ikke for fartøy som har fått registreringstillatelse i henhold til § 1 tredje ledd.

II

Disse forskrifter trer i kraft straks.

Etter dette får forskriftene av 30. mars 1979 følgende ordlyd:

Forskrifter om adgang til å delta i fisket med not etter brisling med fartøy under 90 fot. Fastsatt ved kgl. res. av 30 mars 1979, med endring av 18. juli 1980.

§ 1

Ingen kan drive fiske med not etter brisling uten å være registrert hos Fiskeridirektøren.

Fartøyer mellom 30 og 90 fot kan ikke nyttes til fiske etter brisling uten å være registrert hos Fiskeridirektøren.

I særlige tilfelle kan fartøy over 90 fot registreres hvis det fyller kravene til aktivitet i § 2.

§ 2

For å kunne bli registrert må vedkommende eier av notbruk ha levert brisling til hermetikkindustrien i minst to av årene 1975, 1976, 1977 og 1978.

Personer eller selskaper må for å kunne bli registrert ha hatt følgende årlige bruttofangstinntekter av fiske etter brisling i minst to av årene nevnt i første ledd:

1. Med fartøy på 30 fot eller mer minimum kr 30 000,-.
2. Med fartøy under 30 fot minimum kr 10 000,-.
3. Med landnot som tradisjonelt har vært nyttet i yrkeskombinasjon fiske/jordbruk minimum kr 6 000,-.

§ 3

Det registrerte fartøy kan uten Fiskeridirektørens tillatelse ikke nyttes av andre enn den som har registrert fartøyet.

Fartøy på 30 fot eller over kan Fiskeridirektøren tillate utskiftet når erstatningsfartøyet er i driftsmessig god stand og ikke representerer en nevneverdig kapasitetsøkning. I særlige tilfelle kan Fiskeridirektøren tillate registrert noteier med fartøy under 30 fot å nytte et fartøy på 30 fot eller over.

§ 4

Ingen kan øke sin fangstkapasitet i forhold til den han hadde i perioden 1975-1978 ved økt mannskap, flere notbruk eller fartøyer, inklusive hjelpefartøyer, eller på annen måte.

§ 5

Registrering etter § 1 og § 2 må skje innen 1. august 1979. Etter dette tidspunkt kan ikke andre enn de registrerte drive fiske med not etter brisling i årene 1979, 1980, 1981 og 1982.

Forskrifter om konservering av sommerlodde om bord i fangst- og føringsfartøyer i sesongen 1980, fastsatt av Fiskeridirektøren 19. september 1980.

I medhold av Fiskeridepartementets forskrifter av 19. november 1973 har Fiskeridirektøren den 19. september 1980 fastsatt følgende forskrift om konservering om bord i fangst- og føringsfartøyer av sommerlodde til sildolje- og sildemelindustrien i sesongen 1980 (jfr. forskrifter av 29. juli 1980, J. 95/80).

§ 1

Konserveringsdosen for lodde som hentes etter fiskes reduseres fra 300 til 150 m V65 pr. hektoliter råstoff.

§ 2

Denne forskrift trer i kraft straks.

§ 6

Fiskeridirektøren kan dispensere fra § 2 når:

1. søkeren i tiden før 1975 eller i to av de årene som er nevnt i § 2, første ledd har rustet seg ut for brislingfiske,
2. har levert brisling eller sild til hermetikkindustrien og
3. det vil være åpenbart urimelig å nekte vedkommende deltagelse i brislingfisket.

I særlige tilfelle kan Fiskeridirektøren uten at vilkårene i første ledd punktene 1 og 2 foreligger, dispensere fra § 2, når det vil være åpenbart urimelig å nekte registrering.

Dispensasjon fra § 2 kan ikke gis for fartøy over 90 fot, jfr. § 1, tredje ledd.

§ 7

Den tillatte registrering kan oppheves når vedkommende i løpet av et sammenhengende tidsrom av 2 år ikke har rustet seg ut for brislingfisket. Denne bestemmelse kommer også til anvendelse på fartøy som ikke er benyttet.

§ 8

Det er forbudt å drive fiske med not etter brisling innenfor grunnlinjene med fartøy på 90 fot eller mer eller med en lastekapasitet på over 15 000 hl.

Dette forbud gjelder ikke for fartøy som har fått registreringstillatelse i henhold til § 1, tredje ledd.

§ 9

Med fot forståes i disse forskrifter fartøys lengste lengde målt i engelske fot.

§ 10

Fiskeridirektøren kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av disse forskrifter.

§ 11

Søknad om tillatelser skal skje på fastsatt skjema som fåes ved henvendelser til Fiskeridirektøren eller vedkommende fiskerisjef.

§ 12

Disse forskrifter trer i kraft straks og gjelder til 31. desember 1982.

Endring av forskrifter om regulering av fisket etter makrell i 1980

I medhold av §§ 1 og 4 i lov av 17. juni 1955 om saltvannsfiskeriene, jfr. kongelig resolusjon av 17. januar 1964, og § 10 i lov av 16. juni 1972 om regulering av deltakelsen i fisket, jfr. kongelig resolusjon av 8. september 1972, har Fiskeridepartementet den 13. august 1980 bestemt:

i.

I Fiskeridepartementets forskrifter av 30. juni 1980 om regulering av fisket etter makrell i 1980 gjøres følgende endringer:

§ 1, 2. ledd skal lyde:

Fartøyer på 90 fot største lengde eller mer kan fiske inntil 27.500 tonn makrell til konsum i Nordsjøen øst av 4° v.l. og sør for 62° n.b. og i Skagerrakområdet begrenset i øst av en rett linje gjennom Skagen fyr og Tistlarna fyr. Nord for 62° n.br. unntatt i EF-sonen kan de fiske inntil 10.000 tonn makrell.

§ 1, 5. ledd skal lyde:

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket når kvotene på henholdsvis 27.500 tonn og 10.000 tonn er beregnet oppfisket.

§ 3, 1. ledd skal lyde:

Fartøy på 90 fot største lengde eller mer kan fiske inntil 100 tonn pr. tur sør for 62° n.br. Nord for 62° n.br. kan fiske inntil 200 tonn pr. tur, hvorav minst 100 tonn til konsum.

ii.

Denne forskrift trer i kraft straks.

samtidig, og i hvilken rekkefølge de enkelte fartøyer skal gå inn i fisket. Fartøyenes startrekkefølge avgjøres ved loddtrekning.

Norges Makrellag S/L kan gi nærmere forskrifter om gjennomføring av fisket.

Fiskeridirektøren kan tillate at et begrenset antall fartøyer fiske makrell øst for 4° v.l. og nord for 62° n.br. med et begrenset kvantum pr. tur uten hensyn til § 3 og den turnusordning som er fastsatt etter 2. ledd i denne §.

§ 4

Fartøyer som har deltatt i kolmulefisket ved Færøyane i 1980 kan først starte makrellfiske etter at de andre deltakende fartøyer på 90 fot største lengde og derover har gjennomført 1 tur.

§ 5

Fartøy som har påbegynt loddefisket i Barentshavet har ikke adgang til å delta i makrellfisket. Deltakelse i loddefisket ved Jan Mayen avskjærer ikke deltakelse i makrellfisket.

§ 6

Sild- og brislingfangster med innblandet makrell anses ikke som fangst i strid med disse forskrifter når innblandet makrell regnet i vekt ikke overstiger 20% av det samlede fangstkvantum pr. tur.

Hestmakrellfangster med innblandet makrell anses ikke som fangst i strid med disse forskrifter når innblandet makrell regnet i vekt ikke overstiger 10% av det samlede fangstkvantum pr. tur.

Fiskeridirektøren kan fastsette regler for prøvetaking og kontroll av fangster nevnt i første og annet ledd.

§ 7

Fiskeridirektøren kan gi nærmere forskrifter om gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i disse forskrifter.

§ 8

Uaktsom eller forsettlig overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til § 69 i lov av 17. juni 1955 om saltvannsfiskeriene og § 11 i lov av 16. juni 1972 om regulering av deltakelsen i fisket.

§ 9

Disse forskrifter trer i kraft straks. Samtidig oppheves Fiskeridepartementets forskrifter av 14. desember 1979 om regulering av makrellfisket i 1980.

om regulering av deltagelsen i fisket, jfr. kgl. res. av 8. september 1972, har Fiskeridepartementet 19. august 1980 bestemt:

I.

I Fiskeridepartementets forskrifter av 30. juni 1980 om regulering av fisket etter makrell gjøres følgende endringer:

§ 2,3. ledd (nytt) skal lyde:

Fiskeridirektøren kan i særlige tilfelle etter søknad gi tillatelse til oppmaling av fangster bestemt for konsumformål.

II.

Denne forskrift trer i kraft straks.

§ 2

Fartøyer på 90 fot største lengde og derover som skal delta i makrellfisket må melde seg til Norges Makrelllag S/L, Kristiansand S. eller til Feitsildfiskernes Salgslag, Ålesund, snarest og senest innen 15. august 1980.

Det er forbudt for uinnmeldte fartøyer å delta i fisket.

Fiskeridirektøren kan i særlige tilfelle etter søknad gi tillatelse til oppmaling av fangster bestemt for konsumformål.

FORSKRIFTER OM REGULERING AV FISKET ETTER MAKRELL I 1980

§ 1

Fartøyer under 90 fot største lengde kan fiske makrell til konsum unntatt i den del av EF-sonen som ligger nord for 62° n.br. Fartøyer på 90 fot største lengde eller mer kan fiske inntil 27.500 tonn makrell til konsum i Nordsjøen øst av 4° v.l. og sør for 62° n.br. og i Skagerrakområdet begrenset i øst av en rett linje gjennom Skagen fyr og Tistlarna fyr. Nord for 62° n.br. unntatt i EF-sonen kan de fiske inntil 10.000 tonn makrell.

Fartøyer på 90 fot største lengde eller mer kan ikke fiske innenfor 40 n. mil av grunnlinjene i norsk økonomisk sone sør for 59° n. br.

§ 3

Fartøy på 90 fot lengste lengde eller mer kan fiske inntil 100 tonn makrell pr. tursør for 62° n.br. Nord for 62° n.br. kan de fiske inntil 200 tonn pr. tur, hvorav minst 100 tonn til konsum. Eventuelle fangster av hestmakrell skal regnes med i turkvoten på 200 tonn.

Turkvoten fastsatt i første ledd trer ut av kraft dersom salgslagene fastsetter mindre turkvoter i medhold av § 5 i lov av 14. desember 1951 om omsetning av råfisk.

Norges Makrelllag S/L fastsetter hvor mange fartøyer som kan drive fiske på feitet

Regulering av fisket etter atlanto-skandisk sild 1980

§ 1

Fiskerirektørens forskrifter av 8. juli 1980 om fiske etter sild til eget forbruk av agn innenfor grunnlinjene nord for 62° 11,2 n.br. oppheves fra onsdag 3. september 1980 kl. 00,00.

§ 2

Disse forskrifter trer i kraft straks

Forbud mot bruk av rekestrål på Frohavet m.v. i Sør-Trøndelag fylke.

I medhold av § 4 i lov av 17. juni 1955 om saltvannsfiskeriene og Kgl. res. av 17. januar 1964 har Fiskeridepartementet 7. august 1980 bestemt:

I

Det er forbudt å bruke rekestrål på Frohavet m.v. i Sør-Trøndelag fylke innenfor rette linjer trukket gjennom følgende punkter:

Punkt 1. Sørvestre odde på Almenningen	64° 10' N 10° 00' 0
» 2. Tarven lykt	63° 49' N 9° 22' 0
» 3. Sørvestre odde av Leksen	63° 34' N 9° 18' 0
» 4. Kaldklov	63° 35' N 8° 58' 0
» 5. Flesa	63° 41' N 8° 49' 0
» 6. Østre odde på Inntian	63° 44' N 8° 56' 0
» 7. 4 n. mil grensen	64° 03' N 8° 35' 0
» 8. 4 n. mil grensen	64° 14' N 9° 04' 0

II.

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 30. juni 1982. Fiskeridepartementets forskrift av 1. august 1979 om forbud mot bruk av rekestrål på Frohavet oppheves.

Forskrifter om regulering av brislingfisket i Skagerrak og Kattegat.

I medhold av § 1, annet ledd i Fiskeridepartementets forskrifter av 19. desember 1979 har Fiskeridirektøren 4. september 1980 bestemt:

§ 1

Fra 5. september 1979 kl. 00.00 kan norske fiskere fiske inntil 4 000 tonn brisling i et område i Skagerrak og nordlige Kattegat begrenset mot vest av en rett linje gjennom Hænstholmen fyr og Lindesnes fyr og mot sør av en rett linje fra Skagen fyr og Tistlarna fyr utenfor 4 n. mil av grunnlinjene fra den danske og svenske kyst.

§ 2

Denne forskrift trer i kraft straks.

En gjør oppmerksom på at brislingfangster kan inneholde inntil 10% sild som bifangst og at det fra lørdag kl 24.00 til søndag kl 24.00 er forbudt å fiske pelagiske fiskearter med trål og snurpe-not.

Forskrifter om fredning av brisling 1980

I medhold av kapittel 1 i forskrifter av 13. november 1961 om fredning av brisling og hermetisk nedlegging av brisling og småsild har Fiskeridirektøren 5. september 1980 bestemt:

§ 1

De sperrede områder i Storfjorden og Ellingsøyfjorden på Sunnmøre åpnes med virkning fra tirsdag 9. september kl. 00.00. Jfr. meldinger av 18. juli og 29. juli 1980 (J. nr. 90/80 og 96/80).

Forskrifter om forbud mot oppanking og mot fiske med visse redskaper i Statfjordområdet fastsatt ved kgl.res. 15. august 1980.

§

Disse forskrifter er fastsatt med hjemmel i lov av 21. juni 1963 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster § 3 og lov av 17. desember 1976 om Norges økonomiske sone § 4, og får anvendelse i et område innenfor de eksisterende 500 meters soner rundt Statfjord A plattformen med tilhørende lastebøye (ALP) og området mellom disse avgrenset av to parallelle linjer tangensialt på sikkerhetssonene.

1. Statfjord «A» plattformen
61° 15' 20.464'' N 01° 51' 13.952'' E
2. Statfjord «A» ALP
61° 15' 48.636'' N 01° 53' 14.026'' E.

§ 2

Innenfor det området som er nevnt i § 1 forbys all ugrunnet oppanking, samt fiske med trål, ringnot, snurrevad og annet redskap som er egnet til å skade installasjoner på eller over havbunnen.

§ 3

Overtrjedelse av disse forskrifter straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339 nr. 2, såfremt ikke strengere straffebestemmelser kommer til anvendelse på forholdet.

§ 4

Disse forskrifter trer ikraft straks.

Forskrifter for omsetning av bifangster av garnfangst av lantoskandisk sild 1980.

I medhold av kgl. res. av 27. juni 1980 §§ 7 og 12 har Fiskeridirektøren 10. september 1980 bestemt:

§ 1

Bifangst av garnfangst sild tatt i forbindelse med andre fiskerier kan omsettes når bifangsten ikke utgjør mer enn 15% i vekt av fangsten av fisk (unntatt sild) ved hver levering.

§ 2.

Kvantumet av fiske og sild ved samme levering samt bryggeseddelnummer skal påføres Feitsildfiskernes Salgslag sluttседler.

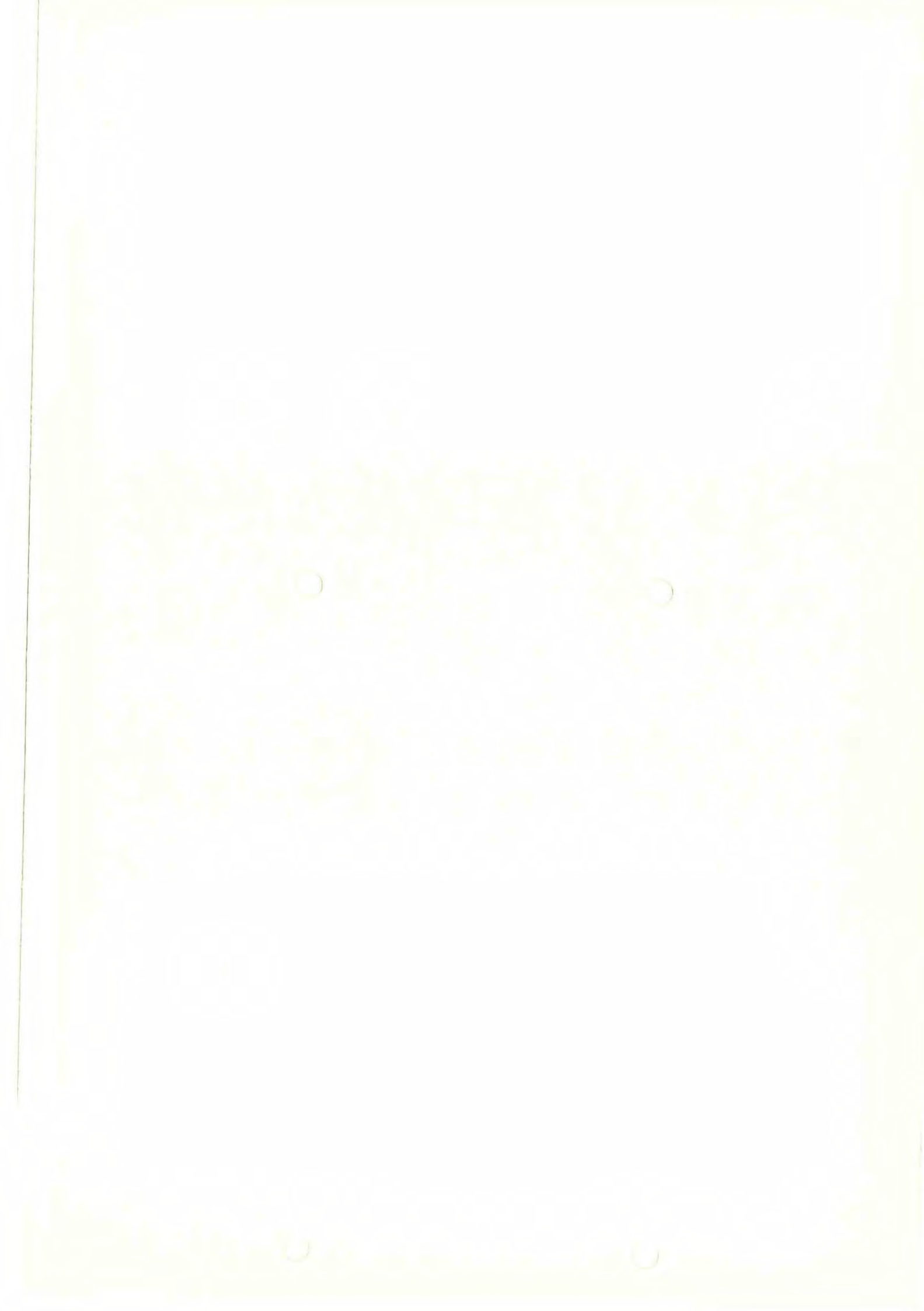
§ 3.

Fiskernes kopi av sluttседdel skal oppbevares om bord og forevises ved kontroll. Dersom slik sluttседdel ikke kan oppbevares om bord må fisker føre liste over de samme sedler med dato for levering av fangst, fangstkvantum og sluttседdelnummer.

§ 4.

Disse forskrifter trer i kraft straks.

Bifangster av sild i seinotfisket og trålfisket kan bare omsettes etter søknad til, og samtykke fra Fiskeridirektøren.

Regulering av rekefisket ved Vest-Grønland i 1980.

I medhold av §§ 2 og 8 i Fiskeridepartementets forskrifter av 23. januar 1980, har Fiskeridirektøren 12. september 1980 bestemt.

§ 1

Det er forbudt for norske fiskere å fiske reker i NAFO-underområde 1.

§ 2.

Denne forskrift trer i kraft 12. september 1980 kl. 24.00 og gjelder til og med 31. desember 1980.

Fiskeridirektøren vil opplyse om at bakgrunnen for forbudet er at den norske kvoten på 2 500 tonn reker i det aktuelle området er oppfisket.

Opphevelse av forbudet mot bruk av snurpenot i Celtic Sea. Jfr. Fiskeridirektørens melding J. 280 av 2.9.1971.

I medhold av §§ 1 og 37 i lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene har Fiskeridepartementet den 12. september 1980 opphevet sin forskrift av 30. august 1971 om forbud mot bruk av snurpenot til fangst av sild i Celtic Sea.

En gjør oppmerksom på at norske fiskere for tiden ikke har anledning til å fange sild i EF-sonen.

Forskrifter om regulering av fisket etter atlanto-skandisk sild i 1980.

I medhold av § 37 i lov av 25. juni 1937 om sild og brislingfiskeriene, §§ 6 og 10 i lov av 16. juni 1972 om regulering av deltagelsen i fisket og kgl. res. av 27. juni 1980 har Fiskeridepartementet 1.9.80 bestemt:

I
I forskrifter av 27. juni 1980 gitt ved kgl. res. om regulering av fiske etter atlanto-skandisk sild i 1980 gjøres følgende endringer:

§ 10, annet ledd skal lyde:

Uten hinder av første ledd kan sildefangster bestå av inntil 25 prosent i vekt av sild som er under 25 cm.

§ 12 skal lyde:

Fiskeridirektøren kan gi nærmere forskrifter for gjennomføring og kontroll av disse forskrifter, herunder regler om låssetting og om prøvetaking og kontroll med fangstene ved ilandføringen.

II

Disse forskrifter trer i kraft straks.

Forskrifter om forbud mot fiske med not og garn i områder i Vågan kommune og Vega kommune i Nordland og Aure og Halså kommuner i Møre og Romsdal.

I medhold av §§ 1 og 37 i lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene og § 4 i lov av 17. juni 1955 om salvannsfiskeriene, jfr. kgl. res. av 17. januar 1964 har Fiskeridepartementet 1. september 1980 bestemt:

§ 1

Det er forbudt å fiske sild i følgende områder:

Vågan kommune: Øyhellsundet/Molldøra/Ausnesfjorden, sjøkart nr. 69 og 73, innenfor et område begrenset i nordøst av en rett linje fra jernsøylen ved Slåttholmen til Korsens og i syd av en rett linje fra Nakken til Våtvikneset lykt, derfra i rett linje til Draget lykt, videre i rett linje til Helleodden.

Vega kommune: Sølatfjorden, sjøkart nr. 54, innenfor et område begrenset av en rett linje fra Nepsundet over Båtvikholmen lykt til Glomskjær, derfra videre til Lammø derfra rettvise øst til Gullvågssjøen.

Aure og Halså kommuner: I Gjerdesvika, Torsetsundet, Auresundet og hele Vinjefjorden sjøkart nr. 219 innenfor følgende linjer: fra Husfest på Ertvågøy i rett linje til Kviteskjær lykt på Grisivågøy, fra lykten ved Glomstad rettvise nord til Skarsø og i sør av en linje fra Oddan til Bratset.

§ 2

Fiskeridirektøren bemyndiges til å endre grensene for forbudsområdene i § 1.

§ 3

Disse forskrifter trer i kraft fra onsdag 3. september 1980 kl. 00.00.

Regulering av fisket etter atlanto-skandisk sild i 1980

I medhold av § 2 i forskrifter av 27. juni 1980 har Fiskeridirektøren den 1. september bestemt:

§ 1

Fiske med landnot etter atlanto-skandisk sild nord for 62° 11,2 n.br. kan ta til onsdag 3. september 1980 kl. 00.00.

§ 2

Disse forskrifter trer i kraft straks

Forskrifter om fredning av brisling 1980

I medhold av kapittel 1 i forskrifter av 13. november 1961 om fredning av brisling og hermetisk nedlegging av brisling og småsild har Fiskeridirektøren 2. september 1980 bestemt:

Det sperrede område i Langfjorden i Romsdal oppheves med virkning fra fredag 5. september kl. 00.00. Fra samme tidspunkt endres sperrelinjen i Rødvinfjorden i Romsdal slik at det er forbudt å fiske brisling innenfor en rett linje trukket fra Alfarnes til Oksneset. Jfr. meldinger av 29. juli og 8. august 1980 (J. 96/80 og 105/80).

merket med vedkommende fartøys distriktsmerke eller, om det ikke nyttes registreringspliktig fartøy, eierens navn og adresse.

Merket skal være påført minst ett av vakene som tilhører redskapet. På hvert lås eller steng skal det minst være to vak eller blåser som er merket på den foret skrevne måte. Merket skal tre tydelig frem. På redskap som ikke har vak må tilsvarende merking foretas på selve redskapet.»

Forskrifter om utøvelsen av fiske etter atlanto-skandisk sild i 1980

I medhold av § 12 i forskrifter gitt i kgl. res. av 27. juni 1980 har Fiskeridirektøren 26. august 1980, fastsatt følgende forskrifter:

§ 1

Disse forskrifter gjelder for utøvelsen av fiske etter sild med notrdskap nord for 62° 11,2' n.br. i 1980.

§ 6 gjelder både for not og garnredskap.

§ 2

All sild som fanges med not skal låssettes. Feitsildfiskernes Salgslag kan dispensere fra dette påbud.

Alle notfangster som tas skal straks meldes til Feitsildfiskernes Salgslag.

§ 3

Det må ikke låssettes større fangster enn det som må anses nødvendig for å fylle vedkommende fartøys fastsatte kvote.

Dersom politi og/eller Fiskeridirektorates kontrollverk finner at det er misforhold mellom det låssette kvantum og angjeldende fartøys kvote, må ansvarshavende på forlangende slippe den overskytende del av fangsten.

§ 4

Dersom det ved opptak av sild for levering til kjøper viser seg at det vil være et restkvantum igjen i låset etter at vedkommende fartøy har fylt sin kvote, kan dette kvantum etter tillatelse fra Fiskeridirektorates kontrollverk eller Feitsildfiskernes Salgslag overtas av en annen kvotehaver. Slik tillatelse kan bare gis når den som skal overta restkvantumet befinner seg på

feltet og er utrustet for fisket på angjeldende tidspunkt.

Overtakelsen må skje uten vederlag.

§ 5

Dersom lås eller steng ikke er merket med vedkommende fartøys registreringsmerke og det heller ikke på annen måte fremgår hvem som nytter redskapet, kan Fiskeridirektorates kontrollverk eller politiet slippe den låssette fangsten.

§ 6

Ved alle bedrifter som mottar sild skal det i en særskilt protokoll føres fortegnelse over ethvert innkjøpt (ankommet) råstoffparti med angivelse av mottaksdato og leverandør (fangstfartøy og kvotehaver), sluttседdelnummer, fangstdato, fangstkvantum, fangststed og føringsfartøy.

§ 7

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer disse bestemmelser straffes med bøter.

§ 8

Disse forskrifter trer i kraft straks.

§ 4

Fiskeridirektøren vil i denne forbindelse gjøre oppmerksom på Fiskeridepartementets forskrifter av 20. desember 1979 (J-211/79) om merking av fiskeredskaper.

Det fremgår her av § 3 at:

«Drivgarn, settegarn og annet redskap som er satt i sjøen og not eller mér (pose) som nyttes til låssetting skal være tydelig

Forbud mot bruk av lys ved garnfiske i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker

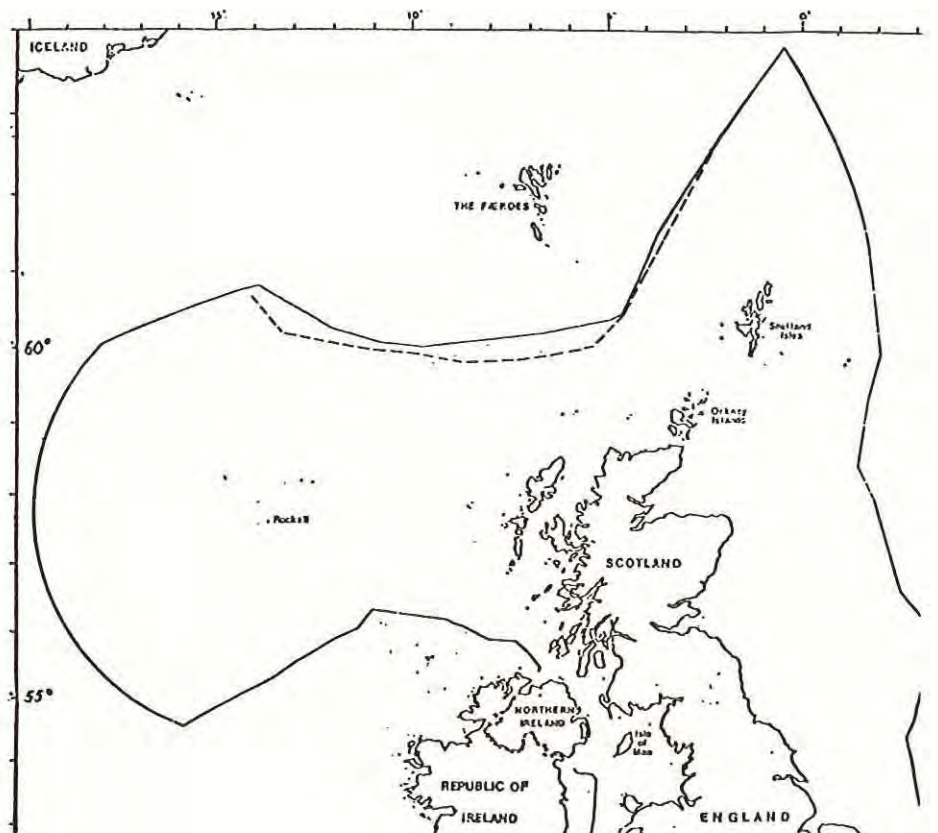
I medhold av § 4 i lov av 17. juni 1955 om saltvannsfiskeriet og §§ 1 og 37 i lov av 25. juni 1937 om sild- og brisingfiskeriet og Kgl. resolusjon av 17. januar 1964, har Fiskeridepartementet 7. august 1980 bestemt:

§ 1

Det er forbudt å bruke lys ved garnfiske i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker.

§ 2

Disse forskrifter trer i kraft straks og gjelder til utgangen av 1982. Fiskeridepartementets forskrift av 19. oktober 1978 om forbud mot bruk av lys ved garnfiske i Finnmark, Troms, Nordland og Nord-Trøndelag fylker oppheves.

Fiskerigrensene mellom de britiske øyer og Færøyane.

I Fiskeridirektørens melding J. 83/80 er inntatt de posisjoner som Storbritannia har fastsatt for den britiske 200 mils fiskerigrense, herunder posisjonene for midttinjen mellom de britiske øyer og Færøyane. De færøyske myndigheter har imidlertid fastsatt egne posisjoner for yttergrensen for færøysk fiskerisone i dette område. Ved sammenlikning av posisjonsangivelse viser det seg at fiskerigrensene i en viss utstrekning overlapper hverandre i fiskerigrenseområdet mellom de to land, jfr. nedenforstående kart-skisse hvor Storbritannias grenseangivelse er antydnet med heltrukket linje og Færøyanes grenseangivelse med stiplede linje.

De posisjoner som Færøyane har fastsatt for midttinjen er følgende:

1. 60 gr. 43 m – 14 gr. 18 m W
2. 60 gr. 25 m – 13 gr. 38 m W
3. 60 gr. 09 m – 13 gr. 18 m W
4. 60 gr. 07 m – 12 gr. 20 m W
5. 60 gr. 04 m – 11 gr. 38 m W
6. 59 gr. 57 m – 10 gr. 26 m W
7. 59 gr. 51 m – 09 gr. 27 m W
8. 59 gr. 50 m – 09 gr. 16 m W
9. 59 gr. 50 m – 08 gr. 31 m W
10. 59 gr. 53 m – 07 gr. 31 m W
11. 59 gr. 55 m – 06 gr. 44 m W
12. 60 gr. 01 m – 05 gr. 33 m W
13. 60 gr. 06 m – 05 gr. 22 m W
14. 60 gr. 22 m – 04 gr. 46 m W
15. 60 gr. 43 m – 04 gr. 24 m W
16. 61 gr. 03 m – 04 gr. 03 m W
17. 61 gr. 32 m – 03 gr. 37 m W
18. 61 gr. 58 m – 03 gr. 05 m W
19. 62 gr. 27 m – 02 gr. 28 m W
20. 63 gr. 01 m – 01 gr. 43 m W
21. 63 gr. 31 m – 01 gr. 02 m W

De færøyske myndigheter har meddelt at disse posisjoner er uoffisielle.

Fiskeridirektøren gjør oppmerksom på at fartøyer som skal fiske i det område som overlappes av de to fiskerigrensene må iakttta følgende:

1. Fartøyene må på forhånd ha fått tillatelse av de færøyske myndigheter til å drive fiske i færøysk sone. Slik fisketillatelse formidles gjennom Fiskeridirektøren.
2. Fartøyene skal sende melding om inn- og utgang av området og fangstmeldinger m.v. til både EF-kommisjonen og til de færøyske myndigheter etter de retningslinjer som gjelder for fiske i henholdsvis EF-sonene (utenom Vest- og Øst-Grønland) og for fiske i færøysk sone.

Som eksempel på slik meldingsrutine kan nevnes at dersom et fartøy som fisker i færøysk sone nord for den britiske midttinje vil gå inn i omhandlede område for å drive fiske der, skal fartøyet sende melding om inngangen i området til EF-kommisjonen. Dersom fartøyet etter endt fiske der går tilbake i færøysk sone sendes også meldingen om utgangen av området til kommisionen. Går imidlertid fartøyet videre inn i den britiske sone, sendes meldingen om utgangen til de færøyske myndigheter.

3. For å få oversikt over hvilke fangster som tas i dette området må kopier av meldingene som er nevnt foran under punkt 1 og 2 sendes Fiskeridirektøren ved ankomst hjemmehavn.

Retningslinjer for fiske i henholdsvis britisk og færøysk fiskerisone kan fås hos Fiskeridirektøren.

Forskrifter for fredning av brisling 1980.

I medhold av kapittel 1 i forskrifter av 13. november 1961 om fredning av brisling og hermetisk nedlegging av brisling og småsilid har Fiskeridirektøren 22. september 1980 bestemt:

§ 1

Det spærrede område for fiske etter brisling i Halsafjorden på Nord-Møre åpnes med virkning fra torsdag 25. september kl. 00.00, jfr. melding av 18. juli 1980 (J. 90/80).

om 20–30 år ville være fullt av bore-tårn, og slo fast at ikke i noe annet havområde vil oljeindustrien kunne gjøre større skade på andre næringer. Ingebrigtsen sa videre: «I distriktene har en hatt følelsen av at Norges Fiskerlag ikke har vært aktive nok i oljespørsmålet. – Har landsstyret vært utsatt for press? Her krever grunnplanen i organisasjonen stopp i oljeboringa, utsett oljeboringa osv. Men ledelsen i Norges Fiskerlag sitter stadig vekk i uforsatte samtaler med Oljedirektoratet uten at vi får vite hva som skjer.» «Har ikke Norges Fiskerlag en informasjonsavdeling?», spurte Edgar Ingebrigtsen, «Vi ute i lokal- og fylkeslaga har ikke fått nødvendig informasjon fra sentralt hold!»

Edgar Ingebrigtsen konstaterte at det ikke var mye sakspapirer i denne saka sammenligna med de fleste andre på landsmøtet, og spurte om det skulle bety at landsstyret regna dette som ei plankekjøringssak! Han ville også vite om det var noe i gjære for å forbedre oljevernuttstyret. «Vi har ikke oljevern i dag. Vi kunne like gjerne ligge ved kai og ta mot erstatningssjekken, for utstyret er ikke brukbart når vi kommer opp i frisk bris», hevdet han.

Sekretæren i Sunnmøre Fiskerlag **Anders Egil Bjørdal** refererte tall fra Statoil og Pemex over de kvanta olje norsk oppsamlingsutstyr tok opp under utblåsinga i Mexicogolfen. Han spurte om statssekretær Nordvik mente at disse opplysningene indikerer at akseptabelt risikonivå er nådd?

Lars B. Larsen ville vite når fiskerne skal få utbetalt vederlag for tapte fangster i Nordsjøen. Han hadde papir på at Fiskeridirektoratet har beregna tapet til 40 millioner kroner pr. år siden 1974, sa han.

Edvin Bakkevig spurte om statssekretær Kristoffersen ikke anså fiskefeltet sør for 62-graden som viktige, siden han sa at problema ville bli større i nord fordi det der blei boring på viktige fiskefelt? Bakkevig gjorde også oppmerksom på at de viktigste tobisfeltene i Nordsjøen ligger på sju av de ti blokkene som nylig er utlyst. «Blir fiskerne trengt bort fra disse blokkene, betyr det slutten på trålinga i Nordsjøen», hevda han.

«Regjeringa spurte ikke fiskerne da de satte i gang oljeboring», sa formannen i fiskerlaget, **Johan J. Toft**, da han gikk i rette med kritikken fra Edgar Ingebrigtsen. Ingebrigtsens

innlegg karakteriserte han som «Eine grausame salbe!»

Oddvar J. Majala gikk også i rette med Ingebrigtsen, og sa bl.a. at eventuelle manglende sakspapirer hadde sammenheng med at flere dokumenter i oljesammenheng er konfidensielle.

Kåre Mikalse greip fatt i oppfordringene til oljeselskapa om å investere i andre næringer, og spurte om oljeselskapa først skal tjene på olje og seinere på fisk? Fiskerne var enig med Nordvik i at værforholda er hardere i nord, men det er ikke politikerne, mente han.

Generalsekretær **Jørn Krog** var fullt ut enig med Majalas kritikk av Edgar Ingebrigtsens innlegg. Han viste til at det Majala hadde nevnt var ett moment. Skulle en få alle med, måtte det skrives bok. **Krog** poengterte at bare Finnmark av fylkesfiskerlagene gjorde vedtak i oljesaka på siste årsmøte.

Krog opplyste at Norges Fiskerlag ikke var med på oljemøtet 7. juli. Men NF kontakta Olje- og energidepartementet for å få bekrefta at det bare var boresesongens lengde som skulle diskuteres. NF sendte telex og gjorde det klart at i denne saka kunne ikke fiskerlaget fire. Om de uforsatte kontaktmøta med oljenæringa, sa Krog at disse gav mange nyttige informasjon. Til Ingebrigtsens krav om mer informasjon om disse møtene, sa Krog at dette var et spørsmål om tillit fra medlemmene til at ledelsen og administrasjonen sine folk fremmer organisasjonens mål på beste måte.

Roar Wolstad tvilte ikke på at fiskerlaget gjør det de kan. «Men», sa han, «vi tapte kampen da de kryssa 62-graden med den første oljeplattforma».

Åge Elvheim etterlyste bedre oljevernuttstyr. Han var meget betenkt over at det kan komme på tale å utvide boresesongen i nord ut oktober. Neste taler spurte hvor lenge boresesongen eventuelt skulle forlenges. Han ville også vite om felte ville være ryddige når boreplattformene forlot dem.

Birger Olsen konstaterte at borestart i nord har skjedd på tross av fiskerlagets syn. Men vi må akseptere det som har skjedd, mente han. Han etterlyste også mer forskning på sikkerhet og oljevernuttstyr og sa at begge innleiderne i sitt indre nok er enige i at sikkerheten ikke er god nok. Birger Olsen mente oppmer-

somheten må rettes mot lønnsomheten i fisket, dersom vi ikke skal tape kampen og distrikta fraflyttes.

Karl Trengereid mente det var skremmende at fiskerne ikke har fått lovvern for sin virksomhet, nå når oljevirsomheten har holdt på så lenge.

Jostein Sirevåg kommenterte Ingebrigtsens breiside og sa at livet som organisasjonsmann hadde lært han en ting, og det var at dersom en vil oppnå noe, må en være realist!

Han var skuffa over at erstatningsordning ikke er blitt utvida. Men han gav samtidig honnør til justisminister Cappelen for den måten han la grunnlaget for ei fornuftig praktisering av ordninga på, da han var formann i ankenemnda.

Sirevåg advarte mot å vente mer av utviklinga av mekanisk oljevernuttstyr. «Der er ikke mer å hente! Konsentrasjon om dette, er avsporing!» sa han.

Edgar Ingebrigtsen fikk ordet igjen, og sa til Toft og administrasjonen at han alltid hadde kalt en spade for en spade. Kritikken i hans første innlegg var ment som en invitasjon til oppklaring av misforståelser! «Jeg er redd!», sa Ingebrigtsen. «Dette er storkapital! Fiskaren har alltid kjempa mot storkapitalen, og må kjempe videre til sin døyan dag!»

Statssekretær **Ivan Kristoffersen** sa til Bakkevig at det ikke var meninga å trekke noe skille mellom nord og sør. Men han mente det marine liv synes noe mer sårbart i nord. Om kollisjon tobisfelt/oljeboring i Nordsjøen, sa han at dette må samarbeidsutvalget mellom Norges Fiskerlag og departementene se på.

Han opplyste ellers at Fiskeridirektøren går inn for den nordlige ledningstraseen fra Staffjord. Fiskeridepartementet vil ha ledningen nedgravd og opprydding gjennomført straks langs denne.

Statssekretær **Harald Nordvik** sa at beredskapen ikke er god nok, og mente at den ikke kan bli god nok. «Det står også i stortingsdokumenta», la han til. Han peikte på at oljeindustrien arbeider under usikkerhet og må basere seg på skjønsmessige vurderinger.

Han hadde ikke sagt at det skal deles ut nye blokker nå, men at det kan bli aktuelt! «Vi bør høre på fiskerne ved utvelgelse av blokker, og det mener jeg da også at vi har gjort!»

VIBRIOSE – dødelig for fisk, ufarlig for folk

Det er registrert forekomster vibriose på småsei (pale) i Sogn og Fjordane og Hordaland den senere tid.

Havforskningsinstituttets akvakulturavdeling ber folk som registrerer mye død fisk om å gi melding om funnet. Det er svært viktig å få registrert hvor utbredt sykdommen er, og til det er forskerne avhengige av publikums hjelp.

Forsker Emmy Egidius, som arbeider spesielt med sykdommer hos fisk, ber

imidlertid om at ingen sender inn prøver av fisk før de har snakket med avdelingen for akvakultur, tlf.: 21 97 94 (retningsnr. 05).

Sendinger som inneholder død fisk skaper problemer både for postverket og akvakulturavdelingen. Fisken rotner før den når adressaten, og da er det bare dårlig lukt de har igjen av den. Ved å ta kontakt med akvakulturen vil folk som finner fisk, få veiledning om hvordan og hvortid fisken kan sendes til analyse.

Hva er vibriose?

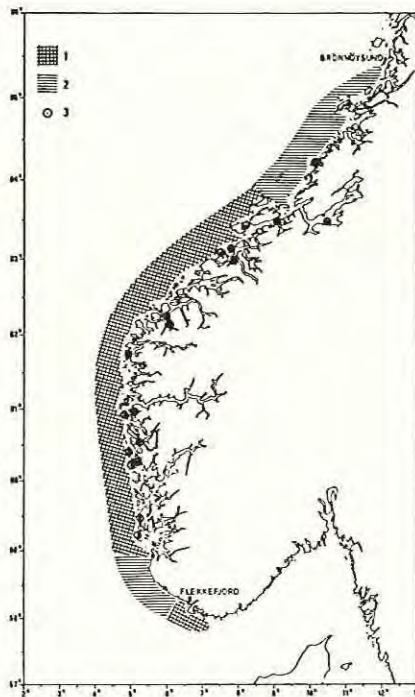
Vibriose er en bakteriesykdom som angriper forskjellige fiskesorter, blant annet sei, laks og flyndre. Den slår, som andre smittsomme sykdommer, mest ut i tette konsentrasjoner av fisk. Dette gjør at oppdrettsanlegg i sjø er spesielt utsatt. Vibriose-bakterien lever nemlig bare i saltvann, men den er likevel den alvorligste sykdommen som rammer fisk og det er den sykdommen som har vært lengst kjent.

Symptomene på sykdommen er forskjellige fra fiskeart til fiskeart. Likevel er det et fellestrekk for langt framskredne stadier at det forekommer blødninger i festene til buk og brystfinne, rundt anus, på gjellene eller i øynene. Det er også et tegn at lever og nyrer svulmer opp.

En av årsakene til at sykdommen brer seg, er den økende grad av forurensing. Dette danner en ny mikroflora som fortrenger den opprinnelige floraen. Det er blant annet påvist at sukkerholdig vaskevann fra sukkerfabrikker i Danmark og Sverige fører til oppblomstring av en bakterieart som framkaller vibriose hos fisk.

Hva kan vi gjøre?

Når vibriosebakteriene angriper vill fisk, er det ikke mulig å få leget den med vaksine. Erfaringen viser imidlertid at ikke all fisk som blir angrepet

Utbredelse av vibriose-farsotten i 1974.

- 1) Sterkt angrepet av sykdommen,
- 2) spredte forekomster av sykdommen,
- 3) bakterie-isolater til videre undersøkelser.

(Spread of the vibriosis epizootic in 1974

- 1) Heavy attacks of the disease,
- 2) sporadic occurrence,
- 3) bacterial isolates for further studies).

dør av sykdommen. Fangster tatt i november, etter påviste sykdomsbakterier i august/september, har inneholdt fisk med helede sår. Dette ble senest sett under vibriose-epidemien i 1974.

Vibriose på fisk under oppdrett kan en deriomot få has på. I dag blir vaksine mot vibriose satt med sprøyte på hver enkelt fisk, noe som er svært tid- og arbeidskrevende.

På instituttet for fiskerifag ved Universitetet i Tromsø, hvor vaksinen er utviklet, drives det forsøk med en enklere måte å vaksinere på. Fisken må da ta vaksinen opp gjennom skinnnet og for at det skal bli mulig, må bakteriene spaltes. Det er nå gjort i Tromsø, og vaksinen blir gitt i form av en suppe av oppspaltede, døde bakterier som helles i oppdrettskarene. Fisken får vaksinen inn gjennom gjellene, og det dannes motstandstoff.

Vaksinen mot vibriose må lages av sykdomsbakterier fra den del av kysten hvor den skal brukes.

Til slutt! Vibriosebakteriene er ikke farlige for mennesker. Disse bakteriene vil ikke overleve vår kroppstemperatur. En annen ting er at fisk som er angrepet av sykdommen ikke er særlig appetittlig. Nå vil vel heller ikke den menige mann få noen befatning med sykdommen. Folk som har med fisk å gjøre til daglig kjenner symptomene, slik at det ikke er noen sjanse for å treffe på syk fisk hos fiskehandleren.

Så gå trøstig ut og kjøp pale!

Rapport fra Havforskningsinstituttet:

Utbredelsen av 0-grupper 1980

av forskningssjef Arvid Høyen

I tidsrommet 16. august til 8. september undersøkte norske og sovjetiske forsøksfartøyer 0-gruppene for de ulike fiskebestandene. Med i undersøkelsene var fra Norge: «Johan Hjort»,

«G. O. Sars» og «Michael Sars», fra Sovjet: «Poisk» og «Achil».

Datagrunnlaget ble analysert på et møte i Hammerfest umiddelbart etter tokta.

Tabellen viser fangstmengden fra de ulike artene

År	Torsk	Hyse	Polartorsk		Uer	Blåkveite	Flyndre
			vest	aust			
1965	6	7	0		159		66
1966	1	1	129		236		97
1967	34	42	165		44		73
1968	25	8	60		21		17
1969	93	82	208		295		26
1970	606	115	197		247	1	12
1971	157	73	181		172	1	81
1972	140	46	140		177	8.0	65
1973	684	54	(26)		385	3.2	67
1974	51	147	227		468	13.4	83
1975	343	170	75		315	21.1	113
1976	43	112	131		447	15.6	96
1977	173	116	157	70	472	9.0	72
1978	106	61	107	144	460	35.4	76
1979	94	69	23	302	980	22.5	69
1980	49	54	79	247	651	12.0	108

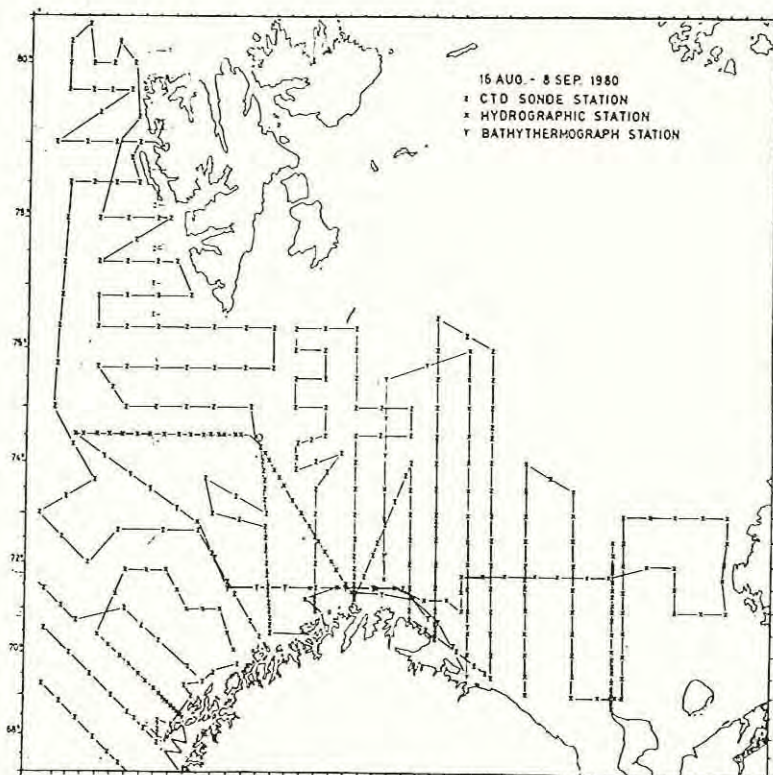
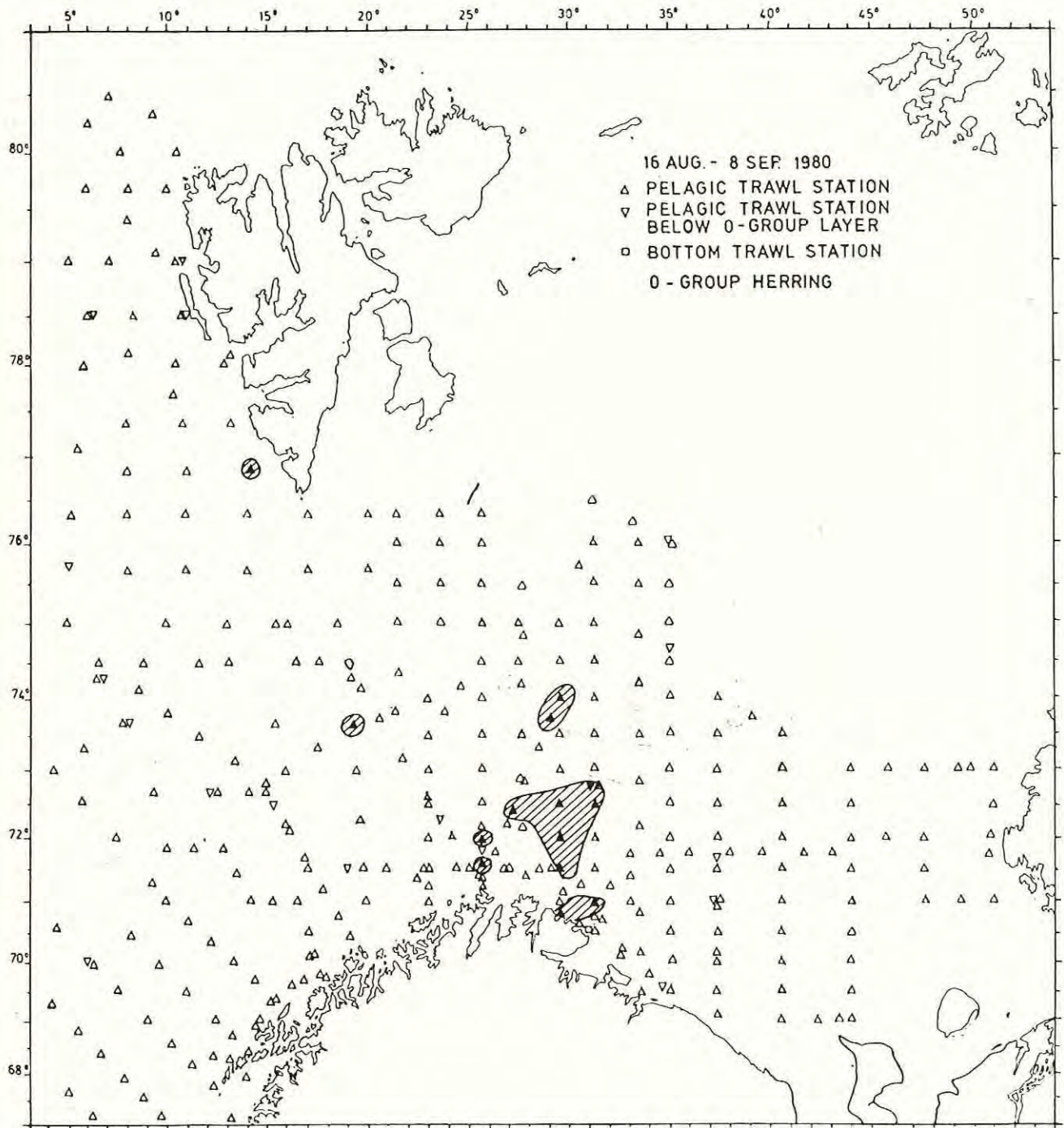

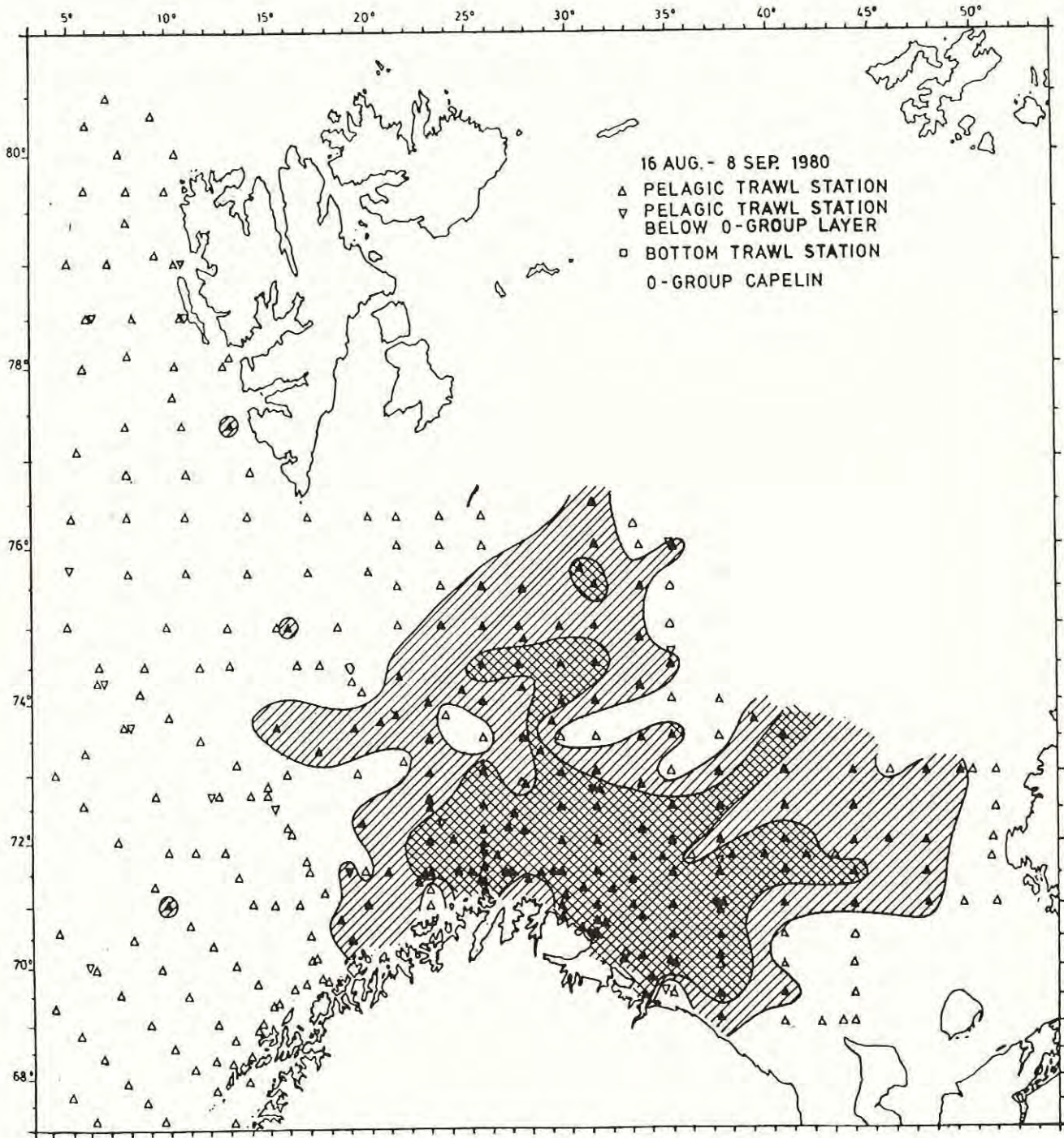
Fig. 1. Figuren viser hvor undersøkelsene foregikk.

Sild

O-gruppa av sild ble bare observert ved 14 trålstasjoner, først og fremst utenfor kysten av Øst-Finmark. Mengden av O-gruppe sild er fortsatt svært lav i det området undersøkelsen dekker.

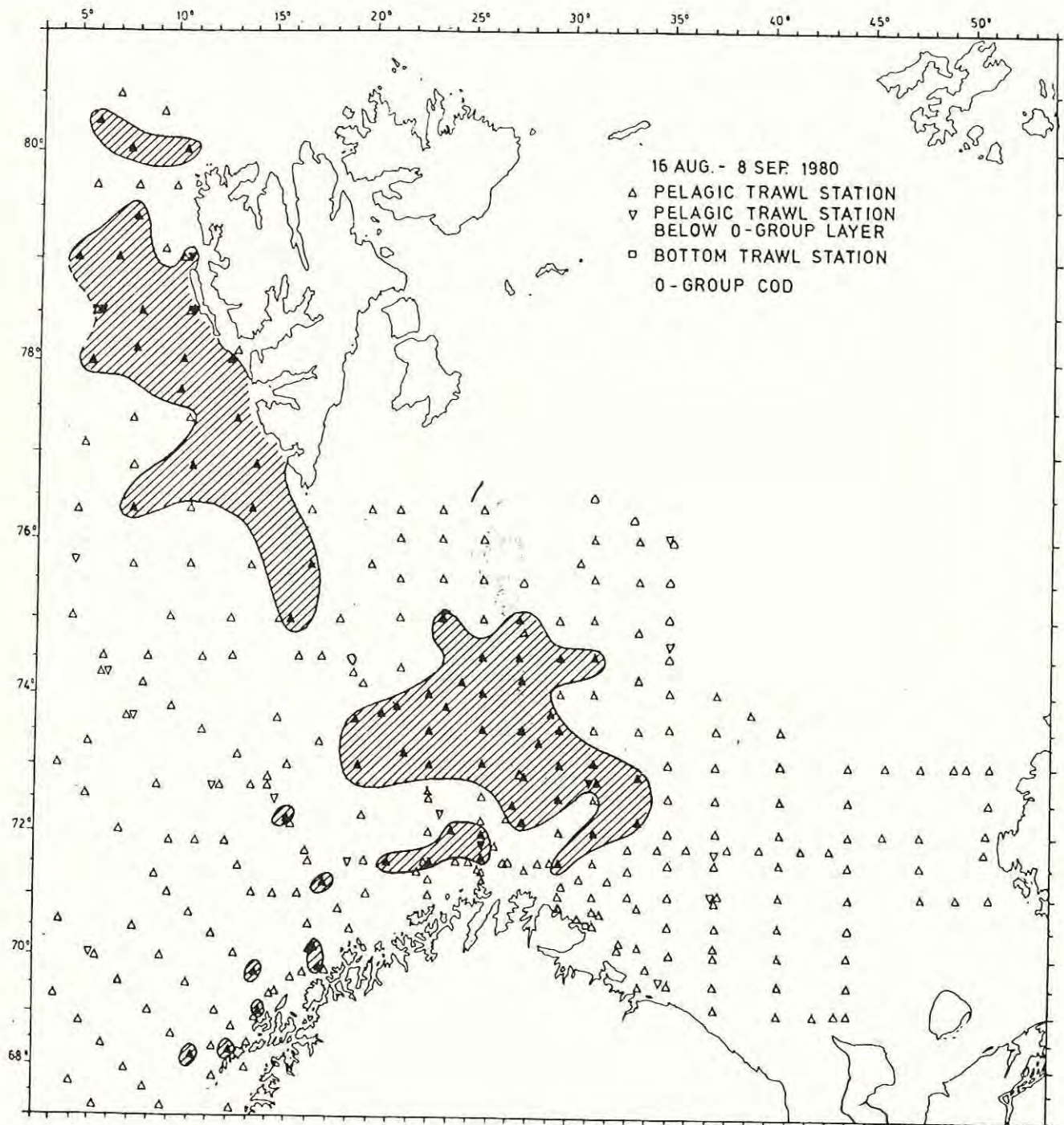
Lodde

Utbredelsen av O-gruppa av lodde i 1980 er omtrent som for 1979. De største konsentrasjonene ble funnet utenfor kysten av Finnmark og Murmansk. I motsetning til de andre fiskeartene som blir beskrevet i denne rapporten, ble mesteparten av lodda funnet i maskene i

den midtre del av trålen. På grunn av de skiftende værforholda blir det derfor vanskelig å sammenligne tall fra ulike år på en fornuftig måte. Vi har likevel tatt med en slik oversikt, og ut fra denne ser det ut til at O-gruppa av lodde 1980 ser forholdsvis stor ut.

Torsk

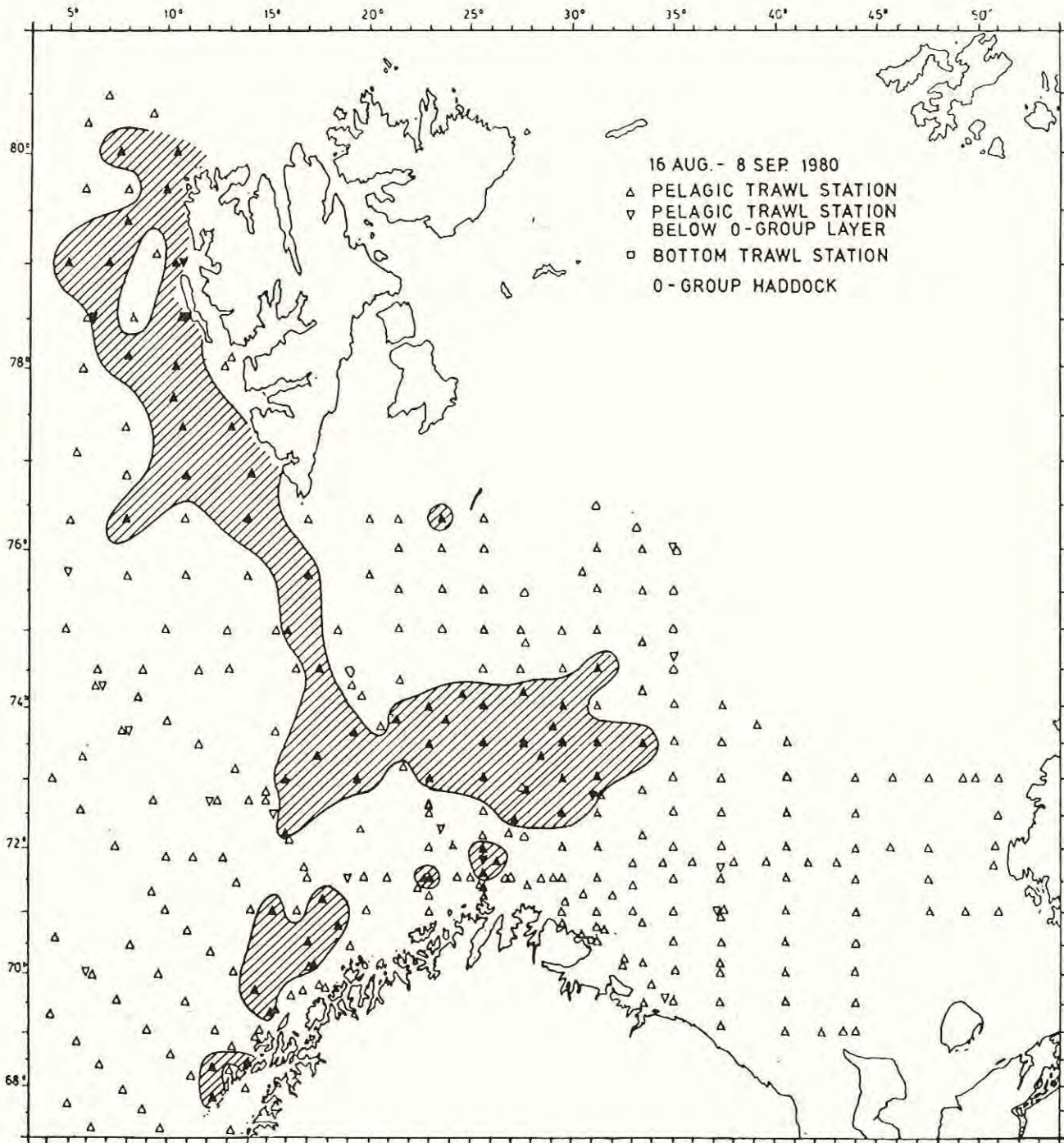
O-gruppa av torsk ble funnet i to hovedområder, utenfor Finnmarkskysten og vest for Spitsbergen. Det er fjerde år på rad vi har observert en vestlig utbredelse av O-gruppa av torsk.

Utbredelsesområdet var lite og vi fant ingen tette konsentrasjoner. Den antatte mengden av 1980-klassen er knapt halvparten så stor som klassen fra i fjor, og bare 21% av gjennomsnittet de ti siste åra.

SEI

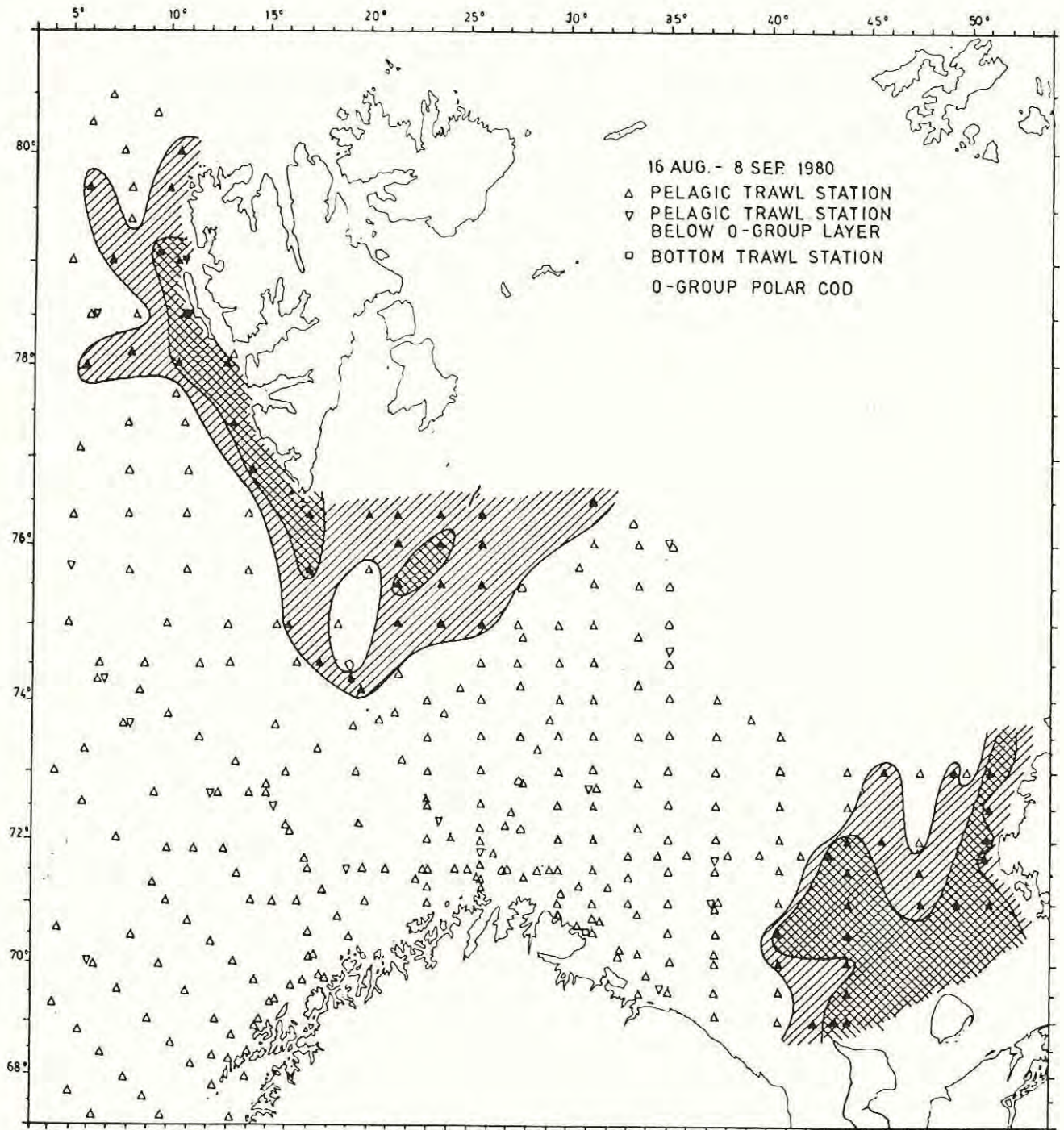
Vi fant bare noen få eksemplarer av O-gruppa av sei. Dataene er for mangelfulle til å kunne bygges på.

Hyse

Det ble ikke funnet store konsentrasjoner av 0-gruppa av hyse. Bestanden har trukket en del vestover. 0-gruppa er i år bare halvparten så stor som gjennomsnittet de ti sist åra.

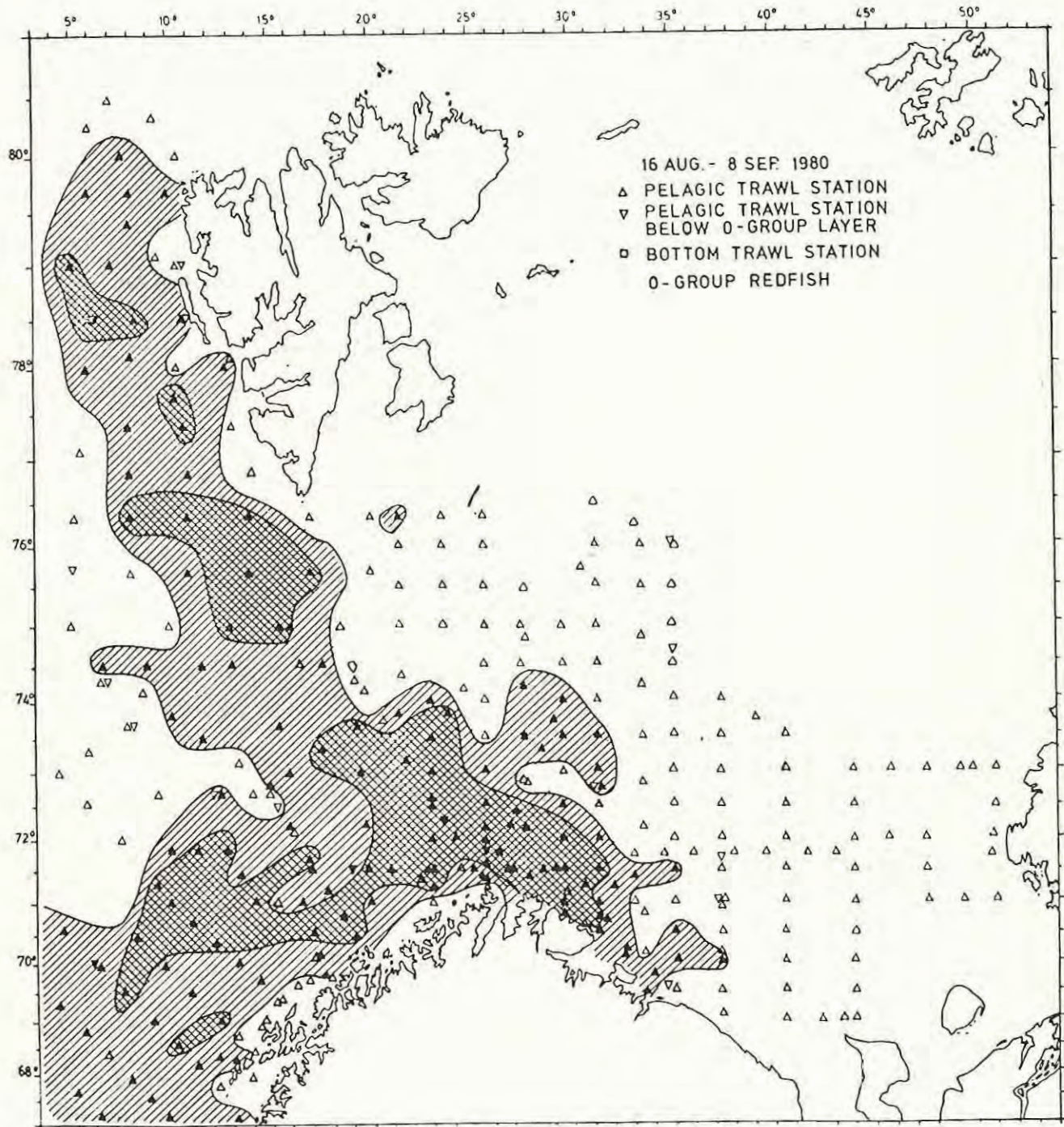
Polartorsk

Utbredelse av O-gruppa polartorsk var omtrent som de tre siste åra. En komponent ble funnet utenfor Svalbard og en utenfor Novaya Zemlja. Siden vi hadde avgrenset tid rådighet ble ikke området skikkelig undersøkt.

Den antatte mengden er derfor trolig alt for lav for begge komponentene. Det er likevel ting som tyder på at O-gruppa av polartorsk har øket utenfor Spitsbergen, mens den østlige stammen er blitt noe redusert, sammenlignet med i fjor.

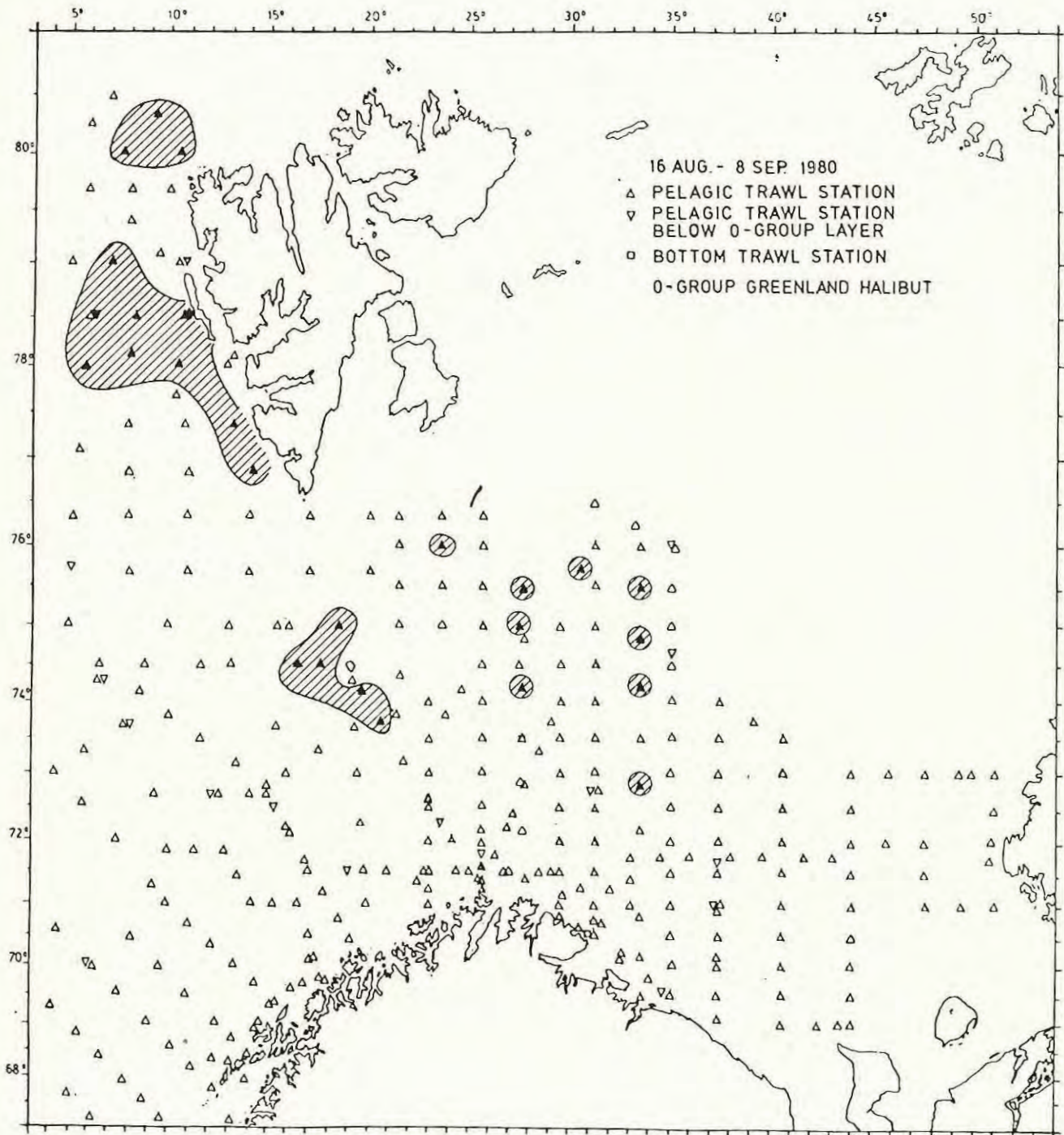
Uer

O-gruppa av uer ble funnet i et stort område fra Lofoten til kysten av Murmansk, og hele vegen fra Norge til nordspissen av Sval-

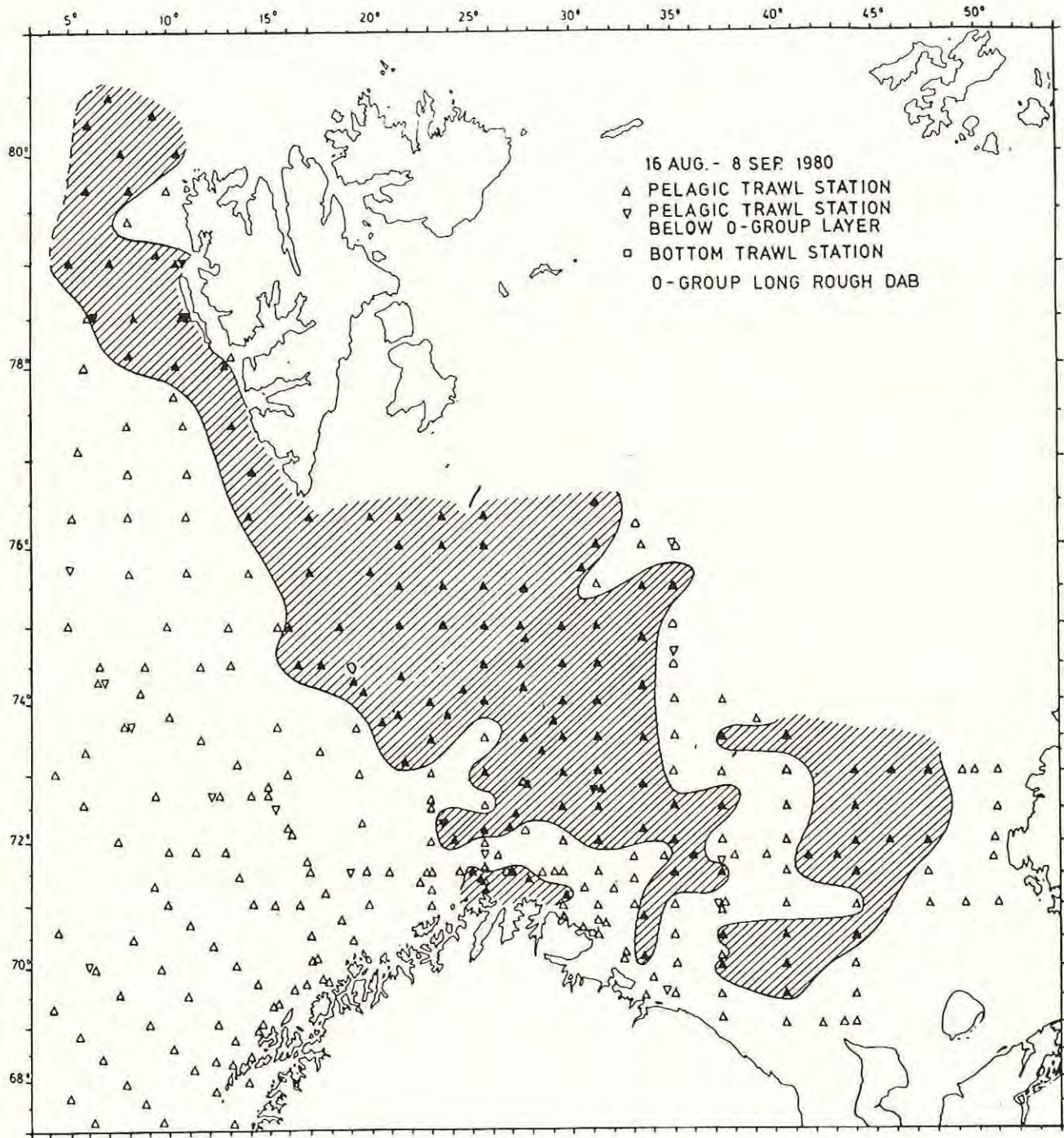
bard. Mengdeoversikten tyder på at 1980 årsklassen er nesten like sterk som klassen fra i fjor.

Blåkveite

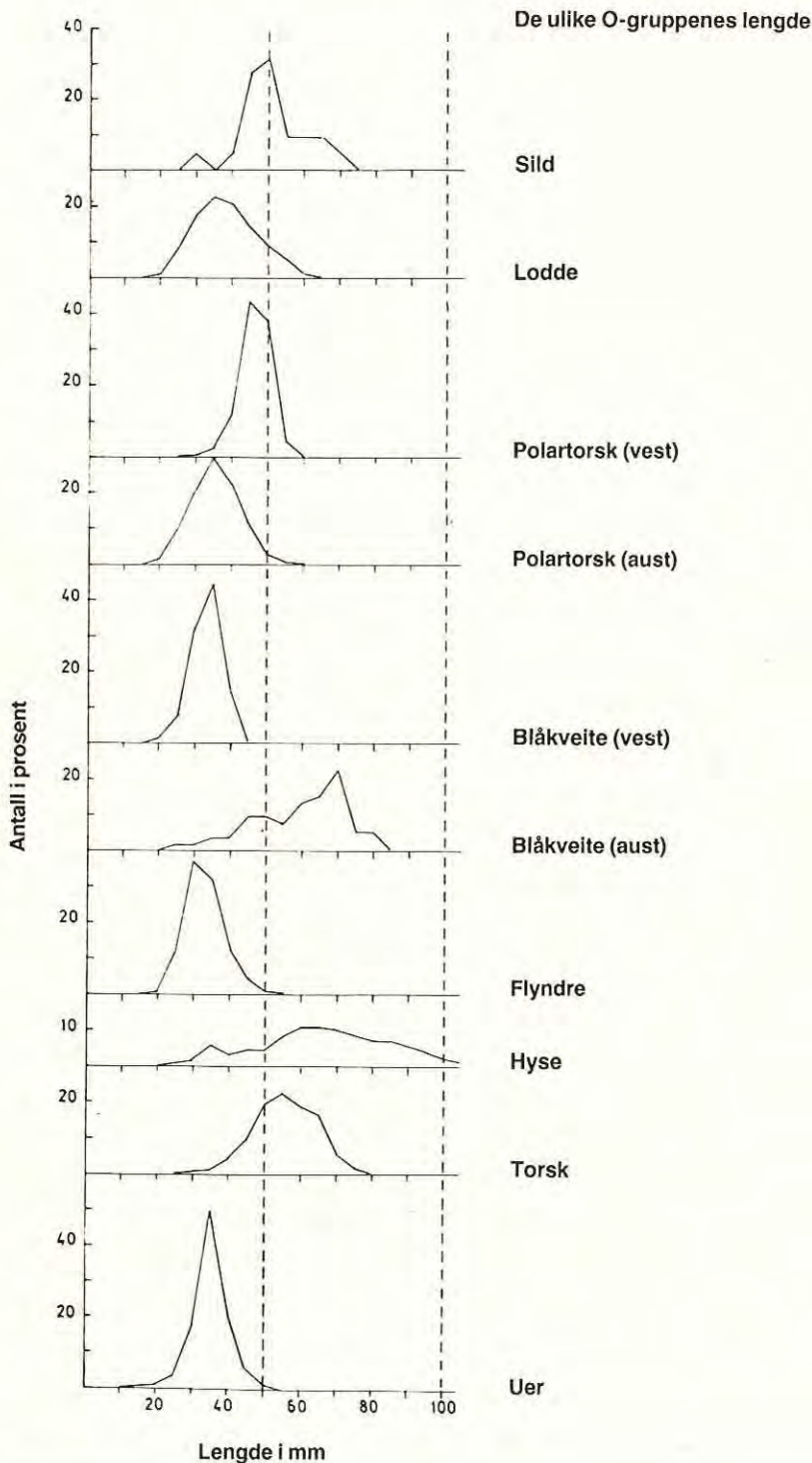
I år som før ble mesteparten av 0-gruppa av blåkveite funnet utenfor kysten av Bjørnøya og Svalbard. Mengden av blåkveite har holdt seg jevn fra 1970 og fram til i år.

Flyndre

Som i de siste åra (unntatt 1979), var det også i år vanlig å få flyndre i trålen vest av Svalbard. Det bli i år funnet flyndre lenger øst enn i 1979. Mengdeover-

sikten viser at flyndrebestanden (0-gruppen) ligger over gjennomsnittet for de siste ti åra.

Utenlandsnytt

Østersoppdrett

Målet er 100 mill. østersyngel i året ved det nye «østersrugeri», som Østerskompaniet i Nykøbing har bygd opp. Ein slik produksjon vil årleg kunne gi 10 mill. stk. på markedet, seier direktøren Tage Priess. Dei vonar med tida og å kunne fange yngel av limfjordøstersen for oppdrett. Den vert sett på som ei delikatesse.

Canadisk utpressing?

Avtala mellom U.S.A. og Canada om fiske på austkysten av dei to landa har møtt stor motstand i New England den siste tida. Canadiarane sitt siste fremstøt for å få støtte til avtala i det amerikanske senatet vert karakterisert som «utpressing» for å ta knekken på New Englands industri.

Canadiarane har gjort det klart at dei vil auke kvotane av torsk teken på austkyst-bankane frå 6.000 tonn til 13.500 tonn, dei skal auka hysekvotane på desse bankane frå 6.800 tonn til 10.500 tonn og dei skal ta opp 2.500 tonn sandflyndre som dei tidlegare ikkje har fiska på.

Den canadiske regjeringa har og antyda at dei ikkje vil regulera fisket etter bunnfisk neste år, men la farty ta alt dei vil dersom avtala ikkje vert ratifisert. Utspela fra Canada kjem fordi amerikanarane har auka sine fangstar av kamskjell på austkysten. Canada meiner denne arten minkar og at det amerikanske fisket her er med på å undergrave hensikten med fiskeriavtala mellom dei to landa.

Canada vil forsikra seg mot at ein eventuell svikt i kamskjellfisket skal bli katastrofalt, og dei går difor inn i andre fiskeri på eit tidleg tidspunkt for å sikra seg historiske rettar.

Halvert fiskekvote

Sovjets fiskekvote ved New Zealand vart halvert til 32 500 tonn i året fra 1. april. Dette er ein protest mot den russiske invasjonen i Afgahnistan.

Sorteringsmaskin for räkor

Tillverkade av specialprofiler i aluminium.
Med rostfria kugghjul och kedjor. Helt smörj fria.

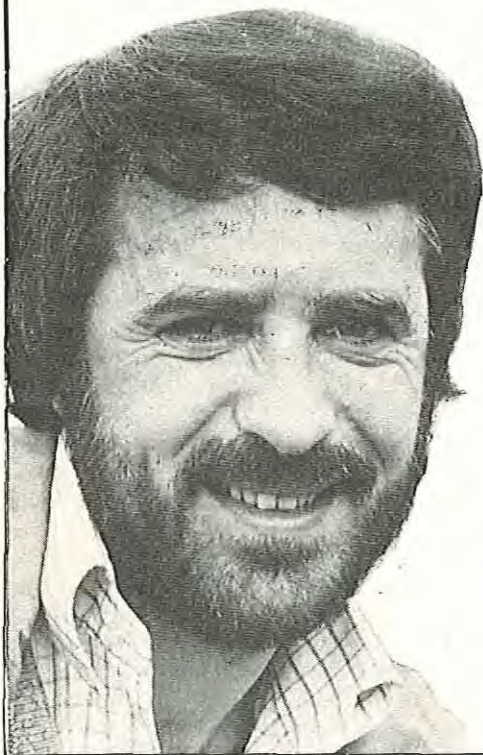
AB Hasse Westers Mek. Verkstad, Uddevalla, Sverige

Te. Sverige 0522-51244 el. 51271

Rettlederen:

Fiskerinæringens Klara Klok

Tekst og foto Alf Fagerheim

En fiskerirettleder er næringens Klara Klok. Det er nesten ingen grenser for hva han skal svare på og informere om. I instruksjonen står det at fiskerirettlederen skal forestå det daglige arbeid i de kommunale fiskerinemnder og gi fiskerne og andre i tilknytning til næringens rettledning. Videre skal han arbeide for å høye de faglige kvalifikasjoner blant næringens utøvere. Hvordan det skal skje blir det vel nærmest opp til den enkelte å finne ut. Eigersund, Hå og Sokndal er Kjell Kløven gitt denne oppgaven. Ikke rart han bare så vidt har tid til å buklande ved kontorpulten mellom oppdragene i de tre kommuner.

Imens gjør den automatiske telefonsvareren tjeneste. Men kontorarbeidet gjør seg ikke selv det heller, derfor hadde han i fjor ca. 1200 timer på krakken utenom det som regnes som vanlig kontortid. Det brenner lys på det kontoret i sene kveldstimer og i helgene når vi andre kobler av. Men Kløven føler at skal han få gjort jobben skikkelig, må han være tilstede når fiskerne er i land og kan treffes. At hår og skjegg fortsatt er på plass og blikket rolig, skyldes vel at han er hugget løs fra gråberget på Frøya utfor Trøndelagskysten. De springer ikke av for en nordvestkuling på de kanter.

Først i Rogaland

Kjell Kløven ble den første fiskerirettleder i Rogaland. Han ble ansatt i 1974. I dag er det tre slike stillinger i fylket. Utgiftene til stillingene dekkes med 50 prosent av staten, 25 prosent fylket og resten av kommunene.

– Om jeg føler meg som Klara Klok? Jo, ja – jeg begynner vel etter hvert å gli inn i den rollen, sier han. Det er nesten ingen grenser for hva vi skal rettledere i. Mye av arbeidet i den seinere tid har imidlertid bestått i å informere om de sosiale ordninger som etter hvert er innført for fiskerne. Vi hjelper også til med å fremme søknader og følge opp den videre saks-gang. Ellers har vi i Rogaland vært sterkt engasjert i problemer som oppstår i forbindelse med oljevirk-somheten. rst og fremst hjelpe fiskerne til å få den erstatning de har krav på ved redskapstap. Ellers bistår vi dem når finansiering og konsesjo-ner skal ordnes i forbindelse med kjøp av fiskefartøy. Også problemer av mer personlig karakter får vi føling med, selv om det kanskje ikke er fiskerirettlederens bord sett ut fra in-

struksen. Men som regel henger disse problemene sammen med de faglige og jeg mener at kan jeg være til hjelp, så får instruksjonen si eller ikke si hva den vil. Jeg arbeider på min måte, andre får gjøre det de synes passer dem best.

Visst er det slitsomt å være alene i et såpass stort distrikt. Forøvrig er Eigersund en av landets største fiskerihavner, og min oppgave er også å hjelpe «fremmede» fiskere når de ber om det. Noen særlig avkobling blir det ikke hjemme i min egen stue heller. Telefonen står ikke taus verken helg eller natt. Når jeg drar på ferie gir jeg beskjed hvor jeg er å treffe. Og de som har bruk for meg, finner fram. Men jeg klager ikke. Ihvertfall ikke meget, tror jeg da.

Det er på mange måter en frivillig sak hvor mye ekstra man vil legge i jobben. Jeg liker godt det jeg holder på med. Også min kone er sporty nok til å stille som frivillig hjelp på kontoret når det røyner på som verst. Men så er nå fiskerne noen et fantastisk folkeslag å arbeide med og for. Nå er det imidlertid utsikt til at jeg kan få en kontorassistent på heltid, når

rettledningstjenesten går over på sta-ten fra nyttår. Det skal bli godt å slippe unna en del maskinskriving og kopieringsarbeid. Forhåpentlig blir det også bedre tid til å arbeide med oppgaver jeg nå må legge tilside eller behandle på en overfladisk måte.

Mer konsumfisk

Det er skjedd en liten nedgang i antall fiskefartøy i distriktet de seinere år, sier Kløven. I 1974 hadde vi bare ett fartøy rundt 80 fot og bare ett stål-fartøy. I dag har vi sju stålfartøy fra 100 til 200 fot. Så selv om antall fartøy er blitt noe mindre, er tonnassen mangedoblet. Men fortsatt er det industri-fiske som dominerer. I det siste har vi imidlertid hatt en viss dreining mot større landinger av konsumfisk. Nå beklages det fra enkelte hold at Norge ikke greier å ta opp mer enn en liten del av den konsumkvoten vi har i Nordsjøen. Etter det fiskerne forteller tror jeg det kan bli vanskelig å fylle kvoten. Med unntak av seiel, tviler fiskerne på om det er så store fore-komster av konsumfisk i Nordsjøen at vi kan ta vår del. Vi har imidlertid den

flåten som skal til for å øke konsumfisket, men myndighetene må da gjøre mere for å lete opp områder hvor enbåtstrålere kan fiske. I dag har vi alt for få kartlagte felter. Det monner ikke særlig med bevilgninger på et hundre tusen kroner til forsøksfiske noen uker. Flere fartøy må settes inn både i leitetjenesten og forsøksfisket over lengre tid. Det vil gi resultater. I Hirtshals er det nettopp enbåtstrålere på rundt 70 fot og som tråler etter konsumfisk, som gjør det best. Når har jeg ikke tro på et fiske bare etter konsum. Fartøyene må kunne drive mer fleksibelt. Det tar ikke mange timene å ruste over fra et fiske til et annet. Derfor vil kombinasjon av konsumfiske være best egnet for oss.

Når det landes mer konsumfiske i dag enn tidligere, skyldes det at fiskerne er blitt flinkere til å ta vare på konsumfiske som må regnes som bifangst for en skittfisktråler. Fiskerne er blitt nødt til det selv om det betyr mer arbeid. Men med de store utgiftene de har i dag må flest mulig kroner ristes ut av fangsten. 100 kilo konsumfisk tilsvarer da også sju-åtte hektoliter industrifisk omgjort i penger.

Store utgifter

Utgiftssiden for fartøyene har også ført til at fiskerne må drive mer intensivt enn tidligere. Antall dager på sjøen øker fra år til år. Fiskerne går nå på havet under værforhold som de tidligere bøyde av for. Det er kapital-siden som merker utgiftsøkningen mest. Mannskapslottene synes å stige i forhold til arbeidsinnsatsen. Derfor tror jeg vi kan komme i den situasjon at det bare er de modigste som våger å satse på eget fartøy og bruk. Nå er det imidlertid tegn som tyder på at viljen er tilstede fra myndighetenes side til å gjøre noe med dette. Jeg kan her bare nevne den iverksatte ordningen med kostnadsreducerende driftstilskudd. Men det må nok vesentlig større kapitalinnsprøytninger til i fiskerinæringen fra de offentliges side om de vil bringe denne næringen på rett kjøll igjen.

Fiskerivikar

I 1978 fikk Eigersund landets første fiskerivikar. Det ble gitt en prøvetid på to år. Ordningen har vist seg å

fungere meget tilfredsstillende, sier Kløven. Det var fiskenemnda og fiskerirettslederens som tok initiativet og vi satser på at dette skal være et sjøfinansierende tiltak. Vi har tatt mønster etter den tilsvarende ordninga i jordbruket, men av forståelige grunner har vi gjort den mer fleksibel. Våre «gårdsbruk» ligger nå engang ikke stille på samme sted. Fiskerivikarens primære oppgave er å gå om bord i fartøy ved sykdom. Med den mannskapsmengde fartøy ved sykdom. Med den mannskapsmengde fartøyene har i dag, er man avhengig av at hele mannskapet til enhver tid står om bord. Må en av mannskapet gå i land, kan ikke fartøyet gå på feltet før de har fått tak på en ny fisker.

Etter hvert som arbeidsmarkedet på land er blitt strammere, har det vist seg vanskeligere å få tak i avløser på kort varsel og for kortere eller lengre tid. Det har ført til tap i fangstinntekter og i neste omgang mindre skatteinntekter for det offentlige. Derfor var det heller ikke vanskelig å få gehør for ordninga hos de politiske myndigheter i Eigersund kommune.

I fjor ble også Hå kommune knyttet til fiskerivikarordninga. Et fartøy kan ha avløseren om bord ei uke. Men om ikke andre står på ventelista, kan han stå om bord lengre. Men i første rekke gjelder det altså i sykdomstilfelle. Fiskerivikaren er garantert minstelønn, men han skal ha vanlig lott i den tida han står om bord i fartøyet. Lotten blir imidlertid regnet som kommunens inntekt, og betales i sin helhet til kommunekassen. Overstiger lottinntektene den garanterte årsinntekt, skal fiskerivikaren ha dif-

feransen ved slutten av året. Resultatet for i fjor viser at ordninga er sjøfinansierende. Kommunen slapp lønnsutgifter, med andre ord. Derimot skal kommunen alltid betale de sosiale utgifter. I 1979 var de ca. 20 000 kroner.

Men regner vi ut hva det offentlige fikk igjen av skatteinntekter både på fiskerivikaren og de arbeidsplasser han var med å holde oppe, kommer vi til et ganske fint beløp. Jeg regner med at vikaren berget ihvertfall to fiskerinntekter i fjor pluss da sin egen. I tillegg kommer den gevinst fartøyet fikk ved å kunne fiske isteden for å ligge i land. Jeg tar ikke for hardt i om jeg sier at den rene skattegevinst av ordninga lå på nærmere 80 000 kroner i fjor. Da har jeg ikke tatt med det de offentlige sparte i arbeidsledighetstrygd. Den ville sikkert utgjøre bortimot 70 000 kroner.

Et skritt videre

Nå ønsker vi å gå et skritt videre. Vi har søkt om å få utvide vikarordninga med en mann til. Det skal tas standpunkt til søknaden i forbindelse med årets budsjettbehandling. Vi kan dokumentere at det er behov for minst en stilling til. Den nye mann hadde vi tenkt skule nyttes når fiskere ønsker å få noen ekstradager i land fra sin slitsomme arbeidsplass. Det skulle da være mulig å bestille avløseren lang tid i forveien. Vi mener at også denne stillingen langt på vei skal kunne finansiere seg sjøl. Så er det å håpe at politikerne ser den fortjeneste som i grunnen også vil ligge i dette, sier Kjell Kløven.

Forsøksfiske med 135 mm maskevidde:

Fem fartøy tatt ut

Fem fartøy er tatt ut til å driva forsøksfiske med 135 mm maskevidde. De fem er: Lofotrål I (Lofoten Trålrederi), Kågsund (Skjervøy havfiskeselskap), Masi (Findus), Vadsøgutt (Brødrene Aarsæther), Vårberget (Polarfisk A/S).

Dei fem fartøya skal driva parallelt med andre båtar frå same reiarlaga. Desse skal ha konvensjonelle reiskapar ombord. Vårberget skal ha med seg dobbelpose med både 120 og 130 mm i sekkane.

Forsøksfisket vil truleg gå føre seg på Nordkappbanken, og det skal strekkja seg over ein månad. Prøvetakarar frå Havforskningsinstituttet og folk frå Kontoret for Fiskeforsøk og Båtar (båtkontoret) skal vera med på feltet.

Dei første båtane gjekk ut alt 22. september.

Nytt fra fiskeflåten

Fiskefartøyer over 100 BRT

av Thor B. Melhus

Nybygg

Ingen nybygg over 100 brt ble levert til norske redere i perioden juni-september 1980.

Solgt til utlandet

Juni 1980:

(R-90-ES) «HAUGAR»

147,8/125,8 fot (45,0 m.l.l.), 411 brt, LIFU, 1100 bhk MWM motor fra 1967, innsatt 1974. Bygd 1.1938 ved Charleston USA som tråler «KITTY-WAKE» for Portland Trawling Co., New York. Overtatt 1942 av U.S. Navy og omdøpt «USS CURLEW». Overtatt 1946 av U.S. Maritime Commission. Solgt 11.1946 til A/S Raagan (Thorleif Lea), Haugesund og omdøpt «RAAGAN». Solgt 1947 til D/S A/S Aslaug (Trygve Eriksen), Haugesund og omdøpt «HAUGAR». Ombygd til ringnotsnurper ved Haugesunds Mek. Verksted i 1966. Overtatt 1972

Foto: Thor B. Melhus

av Olle Johan Eriksen P/R, Haugesund. Solgt 12.1976 til Tore Ulsund, Egersund. Solgt 1979 til Karmsund Verft & Mek. Verksted A/S, Avaldsnes for ombygging til fabrikkhekktråler. Solgt 6.1980 i ombygget tilstand til

«M/s Skifjord er solgt til Irland.»

Bluewater Partnership (Søren A. Sørensen), Seattle, USA og omdøpt til «BLUE OCEAN». Forlenget og omålt til 189 brt).

«M/s Arkansas er solgt til Joe Duffy».

Foto: Knuter Bång

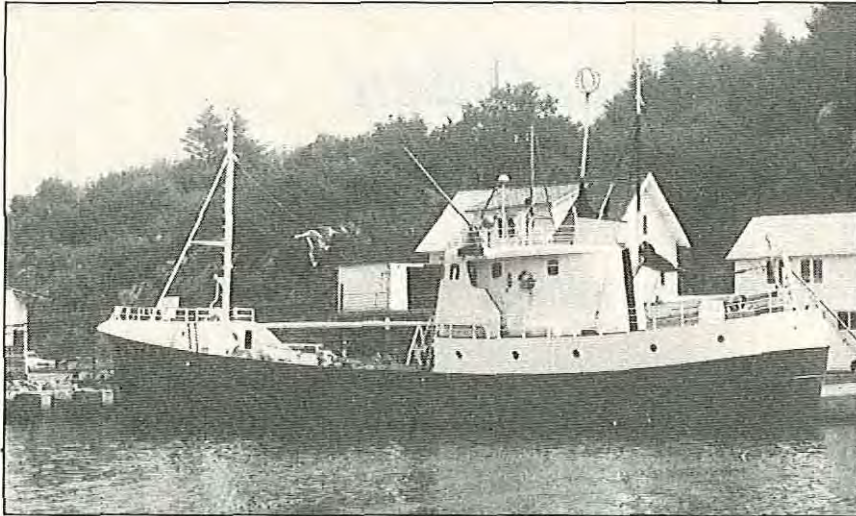
September 1980:

R-17-K «SKIFJORD»

125,5/117,4 fot (38,3 m.l.l.), 242 brt, LKIM, 1100 bhk Nohab Polar motor fra 1980. Bygd 2.1967 ved A/B Lödöse Varf, Lödöse, Sverige som «NORDSJÖ» for Richard Eliasson P/R, Öckerö. Solgt 1973 til Nils Hansen, Åkrehamn og omdøpt «SKIFJORD». Solgt 1980 til Irland.

R-380-K «ARKANSAS»

85,6/80,3 fot (26,1 m.l.l.), 107 brt. LALN, 810 bhk Grenaa motor fra 1976. Bygd 10.1961 som bg.nr. 42 ved A/B Marstrands Mek. Verkstad, Marstrand som «TYR» for svensk regning. Solgt 1965 til Sune Hagberg P/R, Bohus-Björkö og omdøpt til «ARCANSAS». Solgt 1971 til Per Korn. Slinning, Ålesund og omdøpt

«M/s Vikar I er overtatt av Statens fiskarbank, Bergen».

Foto: Dag Bakka jr.

«ARKANSAS». Solgt 1974 til Anders Stonghaugen P/R, Åkrehamn. Solgt 1980 til Joe Duffy, Letterkenny, Co.-Donegal, Irland. (salget fant sted i 3.1980 men ikke registrert før nå.)

Solgt innenlands Juli 1980:

F-493-M «TORJO»

110,0/102,9 fot (33,5 m.l.l.), 187 brt, LAZA, 550 bhk Grenaa motor fra 1971. Bygd 12.1956 som bg.nr. 162 ved Bolsønes Verft, Molde som «FLÅTEN» for Johs. H. Giæver P/R, Tromsø. Solgt 1965 til Georg Langeland P/R, Solsvik på Sotra og omdøpt «SOLSVIK I». Solgt 1971 til Asbjørn Johnsen, Havøysund. Overtatt 1974 av Torstein Johnsen, Havøysund og omdøpt «TORJO». Solgt 1980 til P/R Torjo (Karl Juliusen), Rypefjord.

M-60-HØ «AUSTERVON»

109,7/102,0 fot (32,6 m.l.l.), 158 brt, LMPQ, 540 bhk Normo motor fra 1975. Bygd 1.1955 som bg.nr. 158 ved Bolsønes Verft, Molde som «SULA I» for Martin Emblemsvåg P/R, Ålesund. Forlenget 1956. Overtatt 1972 av Statens Fiskarbank avd. Ålesund. Solgt 1972 til Jarle Wågsholm, Fosnavåg og omdøpt «AUSTERVON». Solgt 1980 til Olav Finnøy, Finnøy i Romsdal og omdøpt «FINNØYBUEN» og reg. M-60-SØ.

H-33-BN «SENIOR»

197,3/183,5 fot (60,2 m.l.l.), 789 brt, LNQD, 2160 bhk B&W motor fra 1974.

M/s Blue Ocean ex. Haugar fullstendig ombygd til fabrikktråler og solgt til Seattle, USA.

Bygd 10.1948 som bg.nr. 331 ved A/S Fredriksstad Mek. Verksted, Fredrikstad som D/hvalbåt «STAR IV» for Hvalfangerselskapet Rosshavet A/S (Johan Rasmussen & Co.), Sandefjord. Solgt 1965 til A/S Vartdal Fiskeriselskap (Johs. K. Vartdal), Vartdal og ombygd til linefartøy 1967 ved Hatlø Verksted, Ulsteinvik og omdøpt til «VARTDAL». Solgt 12.1973 til K/S Senior (Giertsen & Co. A/S), Bergen og ombygd til ringnotsnurper ved Myklebust Mek. Verksted, Gurskebotn i 1974 og omdøpt «SENIOR». Solgt 1980 til K/S Senior A/S (Knut Vartdal) Vartdal. Skal fortsatt være registrert i Bergen.

August 1980:

M-241-HØ «NORJERV»

125,0/117,7 fot (38,1 m.l.l.), 194 brt, LMAO, 499 bhk Gamma motor fra

1962. Bygd 6.1955 som bg.nr. 159 ved Bolsønes Verft, Molde som «SEVRIN ROALD» for Sevrin S. Roald & Sønner (Jacob Roald), Vigra. Forlenget 1963. Solgt 1965 til K/S Sverre Grindheim, Askøy og omdøpt «NORJERV». Solgt 1977 til P/R Jan Nærø, Leinøy. Solgt 1980 til P/R Norjerv (Anton Leine), Leinøy. Ringnotkonsesjonen tillagt eierens «LEINEBJØRN». Utgår av fiske.

H-115-AV «L. O. MØGSTER»

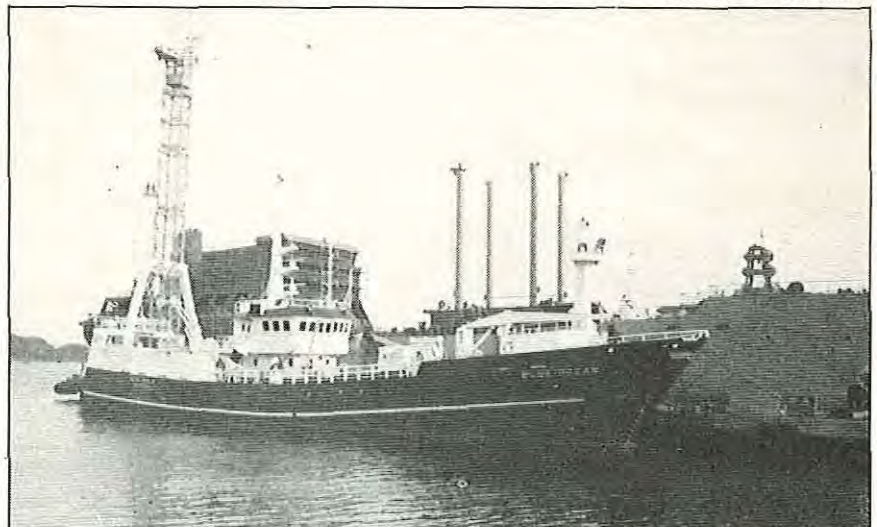
162,2/152,3 fot (49,4 m.l.l.), 495 brt, LDRH, 2100 bhk Wichmann motor fra 1978. Bygd 12.1965 som bg.nr. 70 ved Ankerløkken Slipper & Mek. Verksted, Florø for Lars O. Møgster P/R, Kolbeinsvik. Overtatt 1971 av Dorthea Møgster P/R, Kolbeinsvik. Overtatt 1976 av P/R L. O. Møgster (Njål Møgster), Kolbeinsvik. Solgt 1980 til P/R Sverre Torgersen, Hauglandshella og omdøpt «TORSVER». Omregistrert til H-115-A.

September 1980:

SF-3-S «VIKAR I»

110,2/103,6 fot (33,6 m.l.l.), 189 brt, LAYY, 500 bhk Wichmann motor fra 1964. Bygd 1956 som bg.nr. 9 ved A. Eidsvik Skipsbyggeri, Uskedalen som «ENDRE DYRØY» for Georg Lokøy, Brattholmen. Forlenget 1959. Solgt 1969 til Karl Økland P/R, Øklandsvågen og omdøpt til «VIKAR I» i 1970. Solgt 1976 til P/R Hans og Arnfinn Evjen, Barmen. Overtatt 1980 av Statens Fiskarbank, Bergen.

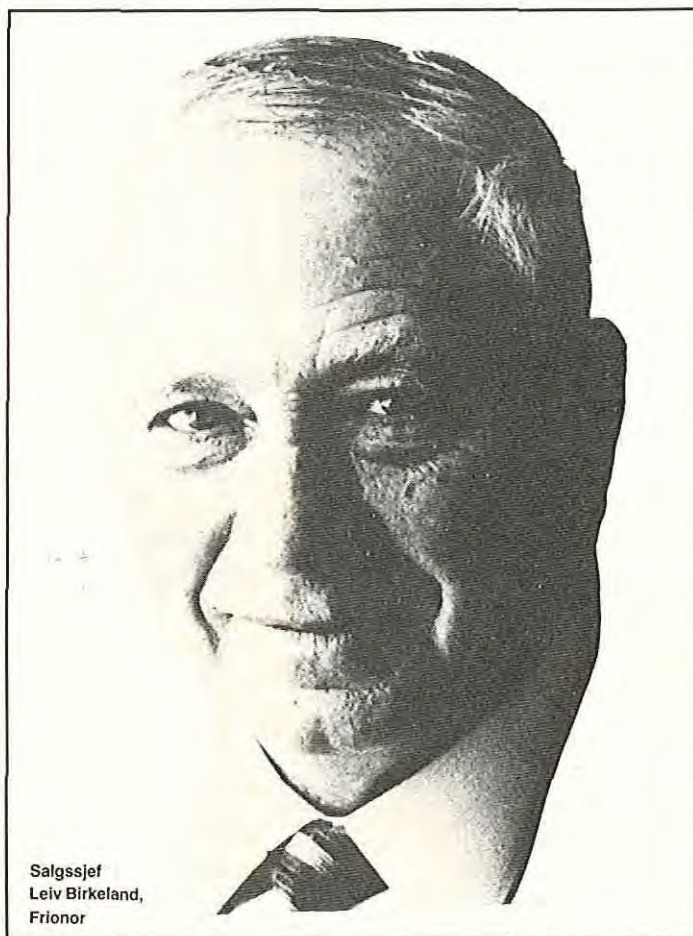
Foto: Alf Johan Kristiansen.

Japan, verdens mest interessante fiskemarked

– Japan er verdens mest interessante fiskemarked, sier salgssjef Leiv Birkeland i Frionor til Fiskets Gang; Det er stort, hele 11 millioner tonn i året, hvorav 6–7 millioner tonn går til konsum direkte, og det Japanske markedet har et større produktspekter enn noe annet fiskemarked.

En japansk delegasjon besøkte nylig Norge på Frionors invitasjon. Delegationen var sammensatt av representanter fra supermarkedskjeder, restauranter, Tokyos fiskemarked, fiskernes og jordbrukets kooperasjon og detaljhandelen. I tillegg var Frionors kontaktmann i Japan Kazuo Voi på Norgesbesøk. Kazuo Voi er Japans svar på Ingrid Espelid Hovig.

Salgssjef
Leiv Birkeland,
Frionor

Foto: Gunnar Christensen

Lodde

– Det er først og fremst lodde Frionor eksporterer til Japan. Det er hunloden japanerne er interessert i, sier salgssjef Leiv Birkeland og nevner samtidig de nøyaktige spesifikasjonene japanerne krever av denne hunloden: «Hunloden skal ikke være over 13 cm. og det skal ikke være over 50 stk. pr. kg. De skal inneholde rogn, men ikke over 18% eller derover av fiskens totale vekt. Den skal være fri for åte og ha førsteklasses ferskhet». Totalt selges 11.000 tonn lodde til Japan til en verdi av 60 millioner kroner.

Lodderogn

– Lodderogn-eksporten er på utviklingsstadiet, hevder Birkeland. FTFI har utviklet en prosess for å

produsere en mest mulig ren rogn i store kvanta. Eksporten i år blir ca. 600 tonn. Markedet er voksende, men det er ikke lett å si hvor stort det kan bli, mener Birkeland; Mye arbeid må gjøres på markedssiden fordi produktet hittil har vært en billigere erstatning for silderogn. Målet må være å etablere lodderogn som et selvstendig produkt og ikke en erstatning eller en kopi. Dette krever tid, penger og tålmodighet. Vi mener lodderogn er et fantastisk produkt, sier Birkeland.

Hvalkjøtt

– I 1979 var eksporten av hvalkjøtt til Japan ca. 600 tonn. I år forventes den å bli noe mindre fordi større mengder går til hjemmemarkedet.

Birkeland framhever at japanerne setter stor pris på enkelte deler av fett på hvalen, nemlig brystspekket fra kjeven og ned. De kaller dette for Uneso.

– Japanerne driver mye hvalfangst selv, hvordan kan Norge eksportere hvalkjøtt til Japan?

– Det er en forskjell på japansk og norsk hvalkjøtt: Det japanske hvalkjøttet fanges i Antarktis, og er mye lysere. Det norske er mørkt og smaker bedre fordi det er mer modent, hevder Birkeland; Frionors mål er nå å lære konsumentene i Japan at det norske kjøttet er bedre enn det hvite.

– De norske leveringene av hvalkjøtt i 1979 er i sin helhet absorbert i markedet: Vi kunne derfor levert betydelig mer enn vi klarer å få fram, mener Birkeland.

Akkar

– I 1979 ble det eksportert 600 tonn akkar til Japan på prøvebasis. Birkeland håper Frionor kan øke dette kvantum i 1980, men egenheter ved det japanske fiskemarkedet skaper vansker. Disse vanskene har sitt utgangspunkt i at Japan for få år siden var bekymret for ikke å få nok tilførsler av alle typer sjøprodukter. Dette fordi den japanske fangsten fant sted utenfor andre lands kyster: bl.a. USA, Canada, China og Sovjet. Dette utløste en offensiv for å øke importen. Denne importen kulminerte i 1979 samtidig som det viste seg at Japans egenproduksjon ikke gikk ned. Japans egen fiskeproduksjon er på ca. 11 millioner tonn.

– Markedet brøt sammen i fjord – for alle sjøprodukter, sier Birkeland; Det begynte med silderogn og laks og spredte seg til nesten hele sektoren.

For akkarens vedkommende er markedet spesielt: Inntil for få år siden var det et årlig konsum på 700.000 tonn i Japan. Innenlandsproduksjonen falt. I de senere år har forbruket stabilisert seg på ca. 400.000 tonn. Japans egenproduksjon i de senere år har ligget på ca. 300.000 tonn. I år (1980) forventes denne produksjonen vesentlig større. Japanerne har dessuten 100.000 tonn akkar på lager fra i fjor. Dette har medført at den japanske regjering har grepet inn, ved å la være å utstede importlisens for akkar.

For Frionor er spørsmålet om vi får lisens for et rimelig kvantum fra Norge selvom det blir vesentlig mindre enn i fjor, sier Birkeland.

Dette arbeidet er vi nå igang med: Frionors argument er at vår akkar er ulik den japanske og at den derfor ikke fortrenger den japanske produksjonen. Den norske leveransen av akkar er større og bløtere enn den japanske: I de fleste anvendelser i Japan er det en ulempe at akkaren er så bløt som den norske, men det finnes japanske anvendelser hvor den norske akkaren er bedre enn den japanske; f.eks. i anvendelse hvor behandlingen fører til at den japanske blir for hård. Der blir «den norske» passe hård.

Reker

Reker er et felt hvor mange norske eksportører er inne på det japanske markedet.

Planlegging framover av andre produkter

– Det vi må ta med i betraktningen ved eksport til Japan er avstanden og fraktkostnaden, sier Birkeland

Det koster for eksempel 350 US\$ å bringe 1000 kg norske varer fra Norge til Japan. Billige produkter kan ikke bære slike fraktkostnader.

– Strukturen på produksjonssiden i Norge er slik at produkter som er sterkt arbeidsintensive er vanskelig å få «sving på». En annen produsent forsøkte å eksportere kråkeboller til Japan. Dette er et verdifullt produkt i Japan, men enormt arbeidskrevende.

Surimi

Surimi kan bli en verdifull eksportartikkel senere: Dette er en form for

fiskeboller i Japan, og kan produseres med mye mekanik og lite arbeidskraft, sier Birkeland.

For noen år siden forsøkte Frionor om det var teknisk mulig å produsere surimi av kolmule. I samarbeid med et Japansk firma satte Frionor opp et produksjonsanlegg i Egersund, og fikk fram et brukbart resultat av surimi-produksjon. Imidlertid er surimi et billig produkt i Japan og enda for billig til å kunne bære transportkostnadene fra Norge. Dette kan endre seg senere.

Fisk har 40% av kostholdet

Japans andel av fisk i kostholdet var fram til midten av 1970-årene 60%. Dette omfattet alt animalsk protein fra havet. De resterende 40% var fra jordbruket.

I dag er forholdet omvendt, men selv 40% er et stort tall. Det har skjedd en amerikanisering av ungdommens spisevaner. Det går mye på «hamburgere» og «hot dogs» blant de unge, hevder Birkeland. Likevel er han ikke i tvil om at sjømat fortsatt vil ha høy prestisje i Japan og at salget trolig vil stabilisere seg på den nåværende andel av matvaremarkedet.

Japansk fiskemat har stor prestisje. De var likevel ikke å vente at Japan ville være upåvirket av spisevaner fra utlandet. Den samme utviklingen har skjedd i England, Tyskland og Norge.

Spisepinner

Spisepinnene betyr mye for maten i Japan: Alt må være skåret opp i små biter fra kjøkkenet slik at det passer for pinnene.

(over til side 641)

Ordføreren i byen Hiroo, hr. Izumi og direktør Voi ved akvariet i byen, var med i delegasjonen. En formell vennskaps- og samarbeidsavtale blei undertegna med Akvariet i Bergen. Fotoet er tatt ved undertegnelsestemonien. Ved bordet direktør Voi og styreformann Helge Schøtt ved Akvariet i Bergen. De andre norske representantene bak til høyre.

Foto Sigbjørn Lomelde

FRÅ REGULERINGSUTVALGET:

Uklart om det vert auka torskekvote

Reguleringsutvalget ga ingen klar anbefaling om økt torskekvote for trålerne i Nord-Norge.

Havforskerne karakteriserer årets årsklasse av norsk-arktisk torsk som meget svak, noe som betyr at vi nå har fem svake årsklaser på rad. Årets årsklasse av hyse ser ut til å bli noe bedre, men her har havforskerne foreløpig for usikre data til å trekke klare konklusjoner.

Reguleringsutvalget delte seg i spørsmålet om å tilrå en kvoteøkning på 10.000 tonn norsk-arktisk torsk til trålerflåten. Havforskerne og administrasjonens representanter gikk mot kvoteøkning, mens de fleste fiskerirepresentantene gikk inn for økning.

Det står i dag igjen ca 5.000 tonn av trålerne ordinære kvote.

Minstemålet for sei opp til 40 cm. nord for 62°

Reguleringsutvalet for fiskeria tilrår at minstemålet på sei nord for 62° blir auka til 40 cm. Fleirtallet gav støtte til vedtaket frå Landsmøtet i Norges Fiskarlag der det vart kravd ei slik auke straks. Eit mindretal i utvalet går inn for at det blir gitt dispensasjon til 35 cm. mellom 62° og 65° i eit år.

Fisket etter sei er idag regulert gjennom reglar om minstemål, om bifangst i andre fiskeri, oppmalingsforbod og konsesjonsplikt for farty over 90 fot.

Havforskarane streka under at ein einssidig auke av storleiken på seien, ikkje vil vera noko for å endra beskatningsmønsteret. Dei går i tillegg inn for at det vert sett eit tak på oppfiska kvantum. Det ser ut til at 1980 årsklassen i den sørlege seibestanden blir over middels, medan -79 årsklassen var svært god og -78 årsklassen svært dårleg. Forskarane gir uttrykk for at seibestanden i Finnmark vil verta sterkt skadelidande dersom det ikkje vert sett eit kvantumstak. Som kjent er det først og fremst herfrå kravet om auka minstemål har kome.

Som ei direkte følge av dette, går reguleringsutvalet inn for å auka maskevidda for trål og snurrevad i

Nordsjøen til 100 mm. mellom 62° og 64°. Dette gir tre forskjellige maskevidder i norsk sone, 80 mm. sør for 62°, 100 mm. frå 62° til 64° og 125 mm. nord for 64°.

35 mm maskevidde i reke-trål også sør for 65°

Reguleringsutvalet rår til å auke maskevidda i reke-trål til 35 mm langs heile kysten. Tilrådinga frå utvalget er i tråd med vedtak i Landsstyret i Norges Fiskarlag, og er gjort under den forutsetning at Fiskeridirektøren kan gjøre unntak fra maskeviddeøkningen på avgrensa områder.

Maskevidda i reke-trål er allerede 35 mm nord for 65°.

Ikke mer lodde i sommer

Reguleringsutvalget fant ikke grunnlag for å øke fartøyskvoten for loddefisket i Barentshavet i år.

Pr. 23.9 er det totalt meldt inn ca 3,1 mill. hl. lodde fra Barentshavet. I alt 177 fartøyer hadde startet fiske ved siste utseilingsdato 20.9. I tillegg har 2 båter fått dispensasjon til å seile ut seinere. Til disse fartøyene er det fordelt en kvote på ca. 4,56 mill. hl.

Fartøyskvoter på makrell og brisling

Dersom det blir åpnet for makrellfiske i Nordsjøen i høst, tilrår reguleringsutvalget at det tar til snarest mulig.

En forutsetning for at makrellfisket kan åpnes er at fiskeridepartementet opphever forbudet mot at fartøyer som har deltatt på loddefisket kan gå tilbake til makrellfisket i Nordsjøen. Det er også 5.500 hl. igjen av makrellkvoten nord for 62° som reguleringsutvalget mener bør åpnes for fritt fiske.

Utvalget mener at fisket bør reguleres ved fartøyskvoter. Det samme mener de bør gjøres med havbrislingfisket. Utvalget vil overlate til fiskeridirektøren å fastsette åpningsdato for fisket, men antyder at mellom 20. og 30. oktober vil være passendø.

Tillatt med hekling også i sør

I forbindelse med at det ble åpnet for sildefiske nord for 62°, ble det også tillatt med hekling av sild til eget forbruk. Reguleringsutvalget tilrår at det same blir tillatt også sør for 62°.

FISKERIDEPARTEMENTET HAR BESTEMT

- at det ikke blir noen økning i torskekvoten for trålerne i Nord-Norge. Departementet fulgte her mindretallet i reguleringsutvalget.
- restkvoten av makrell nord for 62° ikke blir åpnet for loddeflåten fra Barentshavet. Det vil si at § 5 i J. 77/80 fremdeles gjelder.
- at minstemålet på sei blir øket til 40 cm. nord for 62°, men at det blir gitt dispensasjon fra økningen mellom

62° og 64° til 1.1.82. Her er altså minstemålet fremdeles 35 cm.

- at det kan fiskes ytterligere 5.000 tonn makrell sør for 62°. Havfiskeflåten får ta 3.000 tonn av tilleggskvoten, mens 2.000 tonn går til kystflåten. Fiskeridirektøren skal fordele tilleggskvoten etter nærmere rettingslinjer gitt av departementet.

Fiskeridirektøren tilrår å øke kvoten med 10.000 tonn.

Ny J-melding

Våre observante lesarar har nok fått auge på ein vesentleg trykkfeil i J-97/80. Her var heile § 5 fallen ut, og vi fann det rettast å trykkje heile meldinga opp att. Difor finns den i dette nummeret i rett utgave, og den gamle, mangelfulle kan takast ut. Vi ber om orsaking.

Makrellundersøkelser i mai-juni 1980 med M/S «Karmøybas», Vedavågen

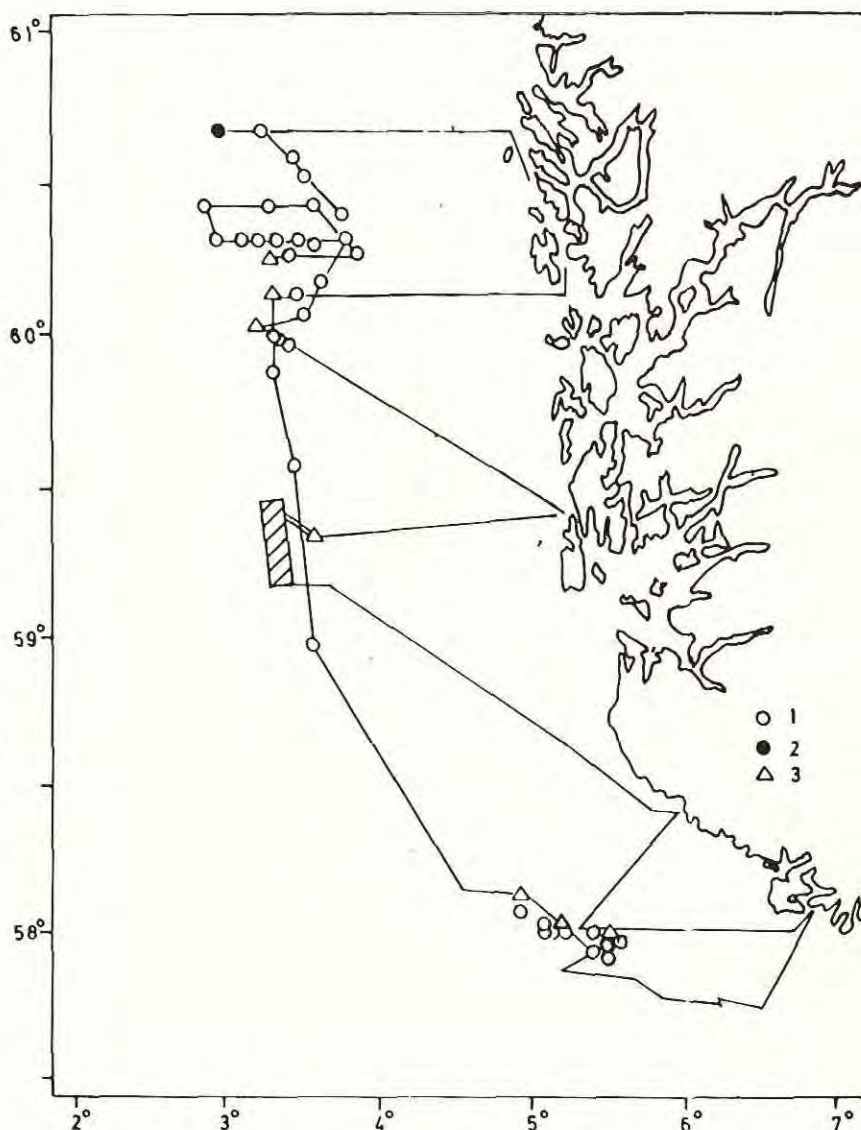
Av L. H. Askeland og A. Revheim

Opplegget for undersøkelsene kan skisseres i fire punkter:

- I: Merking av makrell i Nordsjøen utenfor Vestlandet før gyting tar til. Tidsrom 5. til ca. 16. mai.
- II: Fortsette merkeforsøkene i farvann SW av Irland og ved Scilly Isles, videre i den vestlige del av Den engelske kanal og i Nordsjøen sør for 55° N.Br. Tidsrom ca. 22. mai-12. juni. **All merking med innvendige stålmerker. Redskap: Harp.**
- III: Søking etter makrellstimer i Nordsjøen med henblikk på notfiske for dermed å kunne prøve eventuell fangst for gjenfangster i merkedetektor. Tidsrom 12.-23. juni.
- IV: Videre skulle en bruke en kort drivgarnslenke for å tilveiebringe biologiske makrellprøver, særlig for å følge utviklingen av gonadestadiene. Juday håv ble brukt i den vestlige del av Kanalen og i Nordsjøen for om mulig å finne makrellegg. Hydr. overflatetemperatur.

Resultater:

Ad I: På fig. 1 er tegnet inn kurser og fiskestasjoner. Det undersøkte området strakk seg fra Revet sør av Lista til Vikingbanken.

Fangst på garnstasjonene:

St. nr.	Dato	Posisjon		Ant. garn	Fangst ant. stk./kilo
1	5/5	N60°08'	E03°20'	15	271 stk./160 kg
2	7/5	N58°08'	E04°57'	»	8 stk.
3	8/5	N57°58'	E05°25'	»	142 stk./80 kg/2 kasser
4	9/5	N58°01'	E05°12'	»	Ingen fangst
5	12/5	N59°14'	E03°28'	»	41 stk.
6	13/5	N60°01'	E03°18'	»	72 stk.
7	15/5	N60°17'	E03°20'	»	17 stk. Lenken i vase

Fig. 1. Kruser og fiskestasjoner i perioden 5.-16. mai.

1. Harp uten fangst,
2. Harp med fangst,
3. Garnstasjoner.

råde hvor en tidligere år har gode erfaringer m.h.t. makrell-harping. Også i år tok makrellen villig fra første forsøk, og fram til 25. mai hadde en merket 10.000 makrell, et antall som var avtalt under toktopplegget. Merkefeltet, Fig. 2, var konsentrert med små forflytninger rundt posisjonen N51°00', W11°00'.

Lengdefordelingen av totalt merket makrell er vist på Fig. 4, hvor en til sammenligning også finner lengdefordeling av totalt merket makrell SW av Irland 1979 og de merkeforsøk en utførte i Nordsjøen nå i år.

Under merkeforsøkene ved Irland tok en måleprøver av utkastfisk, til sammen 690 makrell samt otolittprøver av ca. 450 fisk.

Ved Scilly Isle og vest-kanalen fikk en ikke merket makrell. Tross i harping over 5 døgn, ble fangstene så fåtallige at en ikke fant det riktig å lage et eget merke-eksperimentnummer av det.

I den sørlige del av Nordsjøen søkte en i 4 døgn før en kom opp i brukbare forekomster. 8. og 9. juni ble det merket henholdsvis 550 og 408 makrell i pos. N55°10', E01°12' og N55°07', E01°06'. Otolittprøver ble tatt for begge merkedager, Fig. 3.

Ad III: Tross i grundig leting etter makrellforekomster som en kunne kaste på, lykkedes det ikke innen den tid en hadde til rådighet. Det var vel noe for tidlig for stimdannelse. Samme negative resultat hadde vi i Nordsjøen i juni 1979, da en heller ikke fikk brukt merkedetektor på fabrikkene så tidlig. Er en riktig heldig, kan en komme opp i makrellåter, men da må alt klaffe både m.h.t. vær og størrelse på åtene.

Ad IV: I perioden etter 18. mai hadde en 3 garnstasjoner med følgende resultat:

St. nr.	Dato	Posisjon		Ant. garn	Fangst antall stk.
1	18/6	N56°24'	E05°58'	9	Ca. 90 stk. makrell
2	18/6	N56°36'	E02°31'	9	84 " "
3	20/6	N58°47'	E03°54'	9	11 " "

De to største fangstene ble opparbeidet m.h.p. otolittprøver.

Videre hadde vi i perioden etter 18. mai 77 planktontrekk med Juday håv: dyp 50-0 m, eller i grunnere farvann fra 5 m over bunnen og til overflaten, og foruten harping på merkelokalite-

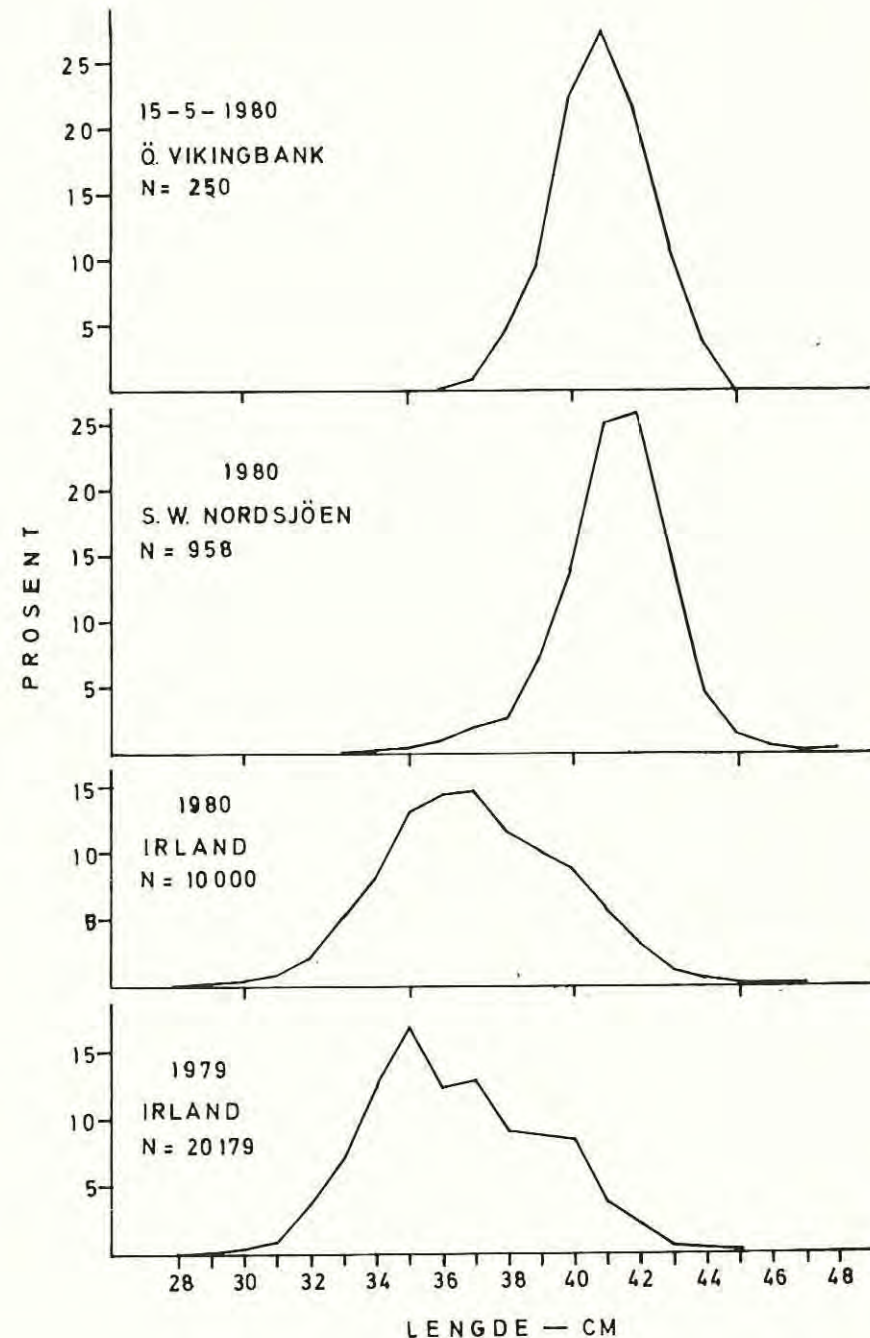

Fig. 4. Lengdefordeling av totalt merket makrell SW Irland, SW Nordsjøen og Ø. Vikingbanken 1980. Til sammenligning er tatt med lengdefordeling av totalt merket makrell SW Irland 1979.

tene, hadde en 105 forsøk med harp hvorav de aller fleste var negative. Enkelte forsøk kunne gi noen få makreller, opptil ca. 40 stk., men ingen ting å sette igang merking på. - Overflatetemperatur ble notert ved plankton- og harpestasjoner.

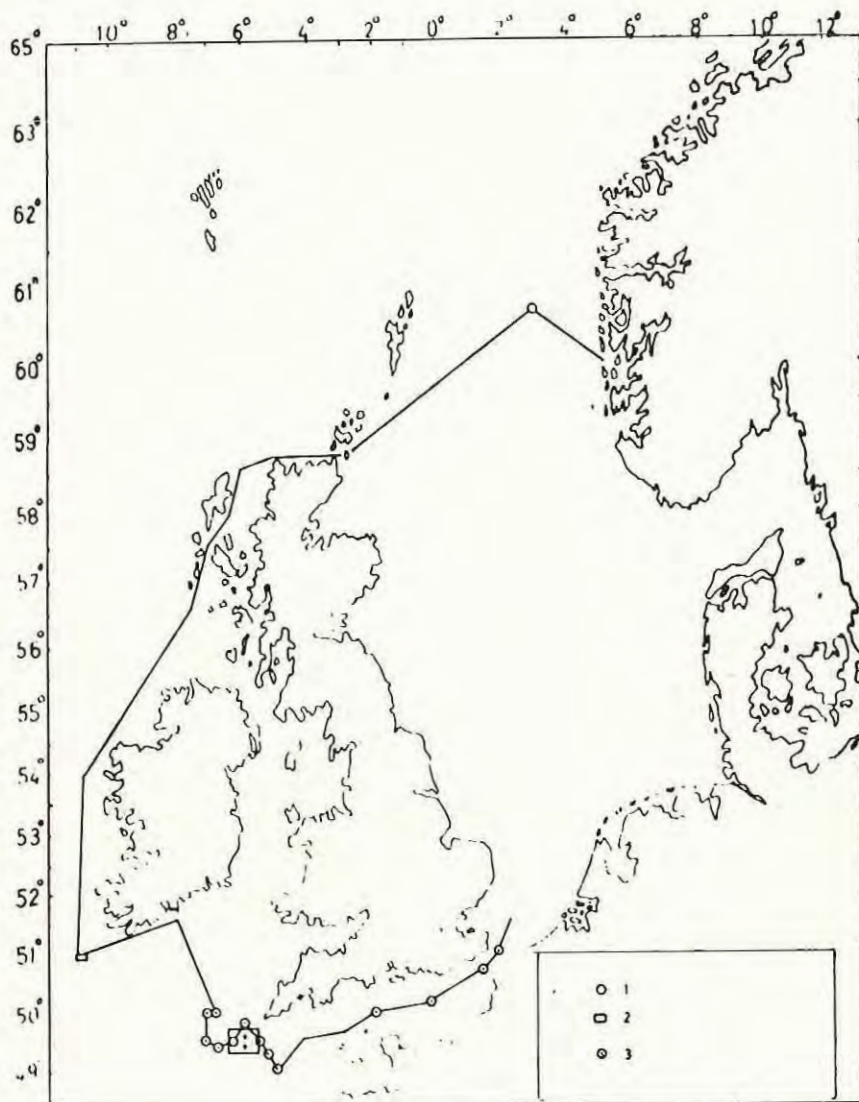
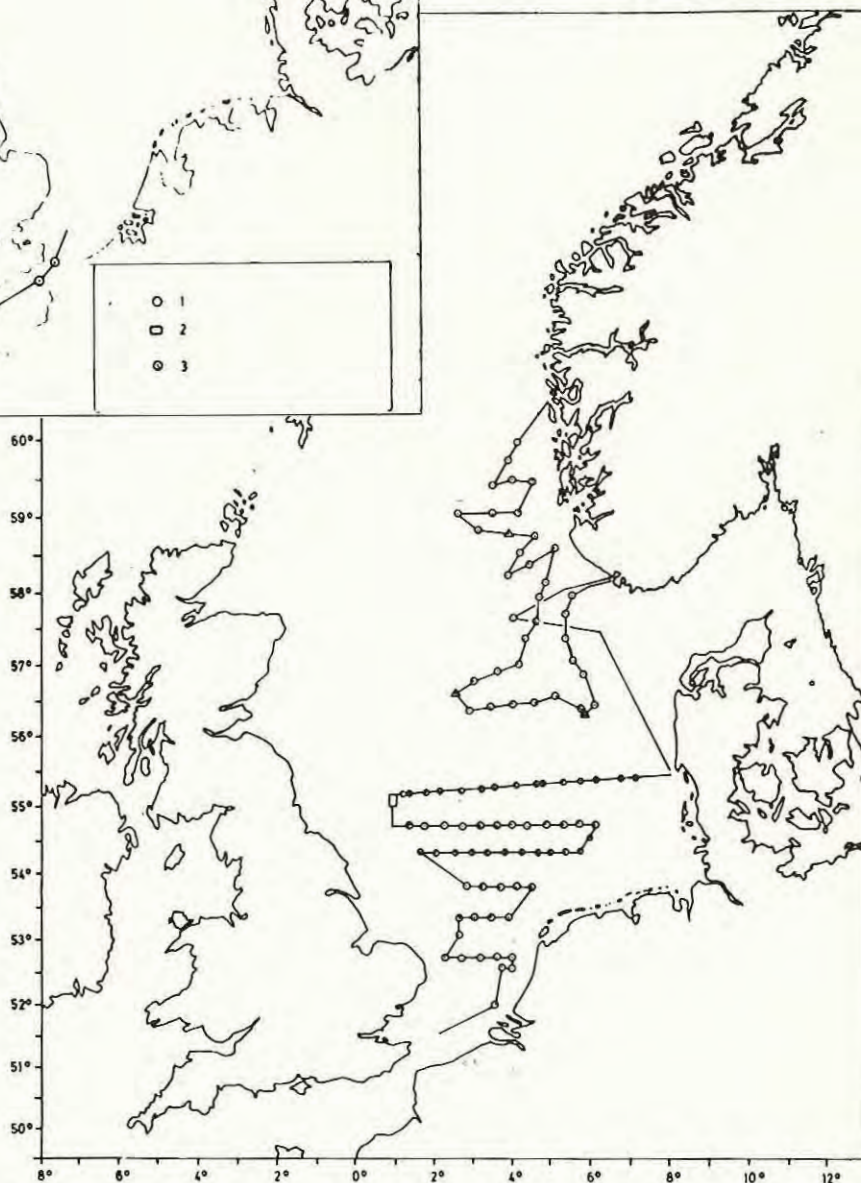

Fig. 2. Kurser og fiskestasjoner.
1. Harp uten fangst,
2. Merkefelt,
3. Juday-håv.

Fig. 3. Kurser og fiskestasjoner i Nord-
sjøen. Symboler som for Fig. 2.

Fangstene ble lengdemålt, stikkprøver tatt for undersøkelse av gonadestadier og mageinnhold. Makrellprøver av fangstene ble frosset inn for senere opparbeidelse. Av mageinnholdet dominerte raukam i forhold til krill.

Alle garnfangster ble detektert, men der var intet utslag på instrumentet.

Forsøk med harp ble gjort over samme område, ialt på 38 posisjoner, Fig. 1. Av disse var alle forsøk untatt på én posisjon negative. Imidlertid fikk en makrell på harp på østkanten av Vikingbanken, vest av Fedje, i pos. N60°40', E02°57'. På dette feltet fikk en merket 250 makrell 15. mai. Lengdefordeling av den merkete makrell er vist på Fig.

Ad II: Torsdag 22. mai var en i posisjon N51°W11°SW av Irland i et om-

Energiøkonomisering på fiskefartøy

Våre trålere og ringnotbåter sliter idag med dårlig økonomi. En vesentlig årsak til dette er den store økning i bunkersutgifter etter oljekrisen i 1973.

Flertallet av fiskefartøyene ble bygget mens oljeprisene ennå var lave, og mens fiskebåtrederne var interessert i en stor og kraftig motor for å komme hurtig til og fra fiskefeltene. Samtidig ble båtene bygget korte og brede, altså med relativt lave lengde-bredde-fohold, fordi dette var den stabilitetsmessige beste - og samtidig bil-

ligste konstruksjon for å oppnå den ønskede lastekapasitet. Om skrogene trengte stor motorkraft for å komme opp i hastighet spilte liten rolle så lenge bunkersutgiftene bare var en beskjeden post på driftsbudsjettet. Mange fiskebåter er ved hjelp av kraftige motorer presset opp i en fart som ligger langt over den økonomiske med det aktuelle skrog. For så vidt kan en si at disse båtene er direkte feilprosjektert med dagens oljepriser, - og at fartøyene burde vært utstyrt med mindre motorer.

Med den stadig sterkere kvoteregulering av fisket trenger heller ikke båtene så stor hastighet for å rekke å fiske sin kvote før sesongen er over. Likevel kan det være behov for en viss «overkraft» ombord i et fiskefartøy, for å gi den nødvendige hurtighet under selve fangstfasen.

Propellkonstruksjon og turtall.

Generelt kan en si at en propell bør rotere med så lavt turtall som praktisk mulig fordi propellens virkningsgrad øker med lavere turtall. For en gitt akseffekt må imidlertid propellens dimensjoner økes når turtallet reduseres, og propelldiameteren setter vanligvis grensen for hvor lavt turtall som er oppnåelig.

Det var tidligere vanlig å kople fremdriftsmotoren direkte til propellakselen uten redusjonsgear, fordi dette ga enkle og billige anlegg. På

grunn av den lave oljeprisen var det ingen som så nærmere på hva som kunne vinnes i form av bedre propellvirkningsgrad ved reduksjon av propellturtallet. Mange skrog er derfor utformet med så liten propellbrønn at man idag ikke kan gå ned med pro-

M/S Libas har 3600 hestekrefters maskin.

pellturtallet, selv om dette er ønskelig, fordi det ikke er plass til den aktuelle propelldiameter.

Fiskefartøyene har etterhvert fått stadig større motorkraft, og ulemene ved høye propellturtall har derfor forverret seg. Selv i dag kan en se eksempler på at en fremdriftsmotor på over 2000 HK blir koplet direkte til propellakselen og dette må nødvendigvis føre til for høyt propellturtall og dårlig virkningsgrad.

I denne forbindelse bør også nevnes at en stor propelldiameter og lavt turtall alene er ikke noen garanti for en høy propellvirkningsgrad.

Like viktig er det å sørge for god tilstrømning av vann til propellen.

M/S Tønsnes er en standard hekktråler med 1500 hk. maskin. Hvilket er et gjennomsnitt av trålerens motorkraft.

Foto Thor B. Melhus

Foto Thor B. Melhus

Foto Thor B. Melhus

Dette har det også vært tatt for lite hensyn til ved konstruksjonen av mange fiskefartøyer, og slike forhold blir det som regel umuig å forbedre, da det ofte omfatter en større ombygging av båtens akterskip under vannlinjen.

Fremtidsanlegg i fiskefartøyer m.h.t. høyere oljepriser.

Vi må i årene fremover forvente at oljeprisene vil fortsette å stige mot nye, uante høyder.

Det er derfor viktig at fiskebåtrederer allerede nå tar konsekvensen av dette, - og foreta en helhetsvurdering av de fremdriftsanlegg de har i sine fartøyer.

Først og fremst gjelder det å bli klar over om enkelte fartøyer under sitt fremtidige fiske kan unnvære noen av de hestekrefter de er utstyrt med idag. Dersom så er tilfelle, er kanskje montering av ny og mindre motor i fartøyet å anbefale - spesielt hvis en kan oppnå en gunstig pris for den motor som skiftes ut.

Har en tidligere kjørt med noe høyt propellturtall, kan en samtidig få rettet opp dette. Lavere akseleffekt gjør nemlig at båten nå vil ha plass til en mer optimal propell.

Ved utskifting av fremdriftsmotor bør en idag vurdere meget nøye om den nye motor er økonomisk i drift. Med det nåværende kjøpers marked er det let å kjøpe en «billig motor», - men de innsparte penger kan fort gå tapt med høye bunkersregninger og vedlikeholdsutgifter.

Oljesparing i fiskefartøyer

Ombord i alle fartøyer er det muligheter for å spare bunkes ved å innar-

beide en rutine for økonomisk kjøring av maskinieriet.

Som tidligere nevnt består fiskeflåten stort sett av tungdrevne fartøyer. Derfor kan betydelige oljemengder spares ved en liten hastighetsreduksjon på båten. For å belyse dette nærmere kan en ta for seg et regneeksempel. Vi kan her se på en 14-knops båt som går for full fart i et døgn med en fremdriftsmotor på 2200 HK som har et spesifikt brennoljeforbruk på 155 g/hkt.

Utseilt distanse: 14 knop X 24 timer
= 336 mil.

Bunkerforbruk, full fart:

$$\frac{0,155 \times 2200 \times 24}{0,85} = 9628 \text{ liter}$$

Dersom farten reduseres til 13 knop, blir tiden for samme distanse: $336/13 = 25,8$ timer, altså båten bruker bortimot 2 timer mer på distansen. For båter med vripropell kan farten reduseres på to forskjellige måter, en kan sette ned stigningen på propellen eller redusere turtallet. Vi kan her regne igjennom et eksempe på hver av de nevnte metoder.

Dersom stigningen reduseres og turtallet er uendret, viser propelldiagrammet at nødvendig motorkraft for å holde 13 knop ca 1386 hk. Ved å redusere turtallet og beholde stigningen får en noe bedre propellvirkningsgrad, og ca. 1346 hk er da nok for en fart på 13 knop. Samtidig sikres propellen mot trykksidekavitasjon.

En motor har også sitt gunstige brennoljeforbruk ved et lavere turtall en det som tilsvarer full ytelse, og en

M/S Ramoen har 2160 hk.

kan i dette eksempelet regne med å komme ned i et spesifikt forbruk på 149 g/hkt.

Bunkerforbruk, red.stigning:

$$\frac{1,155 \times 1386 \times 25,8}{0,85} = 6521 \text{ liter}$$

Bunkerforbruk, red. turtall:

$$\frac{0,149 \times 1346 \times 25,8}{0,85} = 6087$$

Spart bunkers, red. stigning:

$$9628 - 6521 = 3107$$

Spart bunkers, red. turtall:

$$9628 - 6087 = 3541 \text{ liter.}$$

Resultatet ved redusert stigning tilsvarer da:

$$\frac{3107 \times 100}{9628} = 32,3\% \text{ lavere bunkersutgifter}$$

Resultatet ved redusert turtall tilsvarer:

$$\frac{3541 \times 100}{9628} = 36,8\% \text{ lavere bunkersutgifter}$$

Som en ser er det betydelig besparelser som kan oppnås for dette fartøyet ved en fartsreduksjon på 1 mil. Dersom bunkerprisen settes til kr. 1,30 pr. liter, vil artsreduksjonen ved nedsett turtall kunne redusere bunkersutgiftene på. døgn med:

$$\frac{\text{kr. } 1,30 \times 3541 \times 24}{25,8} = \text{kr. } 4.282,-$$

Settes farten ned ved å redusere stigningen, blir reduksjonen i utgifter pr. døgn:

$$\frac{\text{kr. } 1,30 \times 3107 \times 24}{25,8} = \text{kr. } 3.757,-$$

Forskjellen mellom de to metoder for fartsreduksjon utgjør da: $4282 - 3757 = \text{kr. } 525,-$ pr. døgn.

Konklusjonen blir derfor at farten bør settes ned i et hvert tilfelle hvor driften av fartøyet ellers kan tillate dette, og det er propellturtallet som bør reduseres.

Regneeksemplene viser tydelig at vi har for oss et fiskefartøy som er

presset opp i en uøkonomisk hastighet ved hjelp av en stor motor. Det kan derfor vær av interesse å se på resultatet dersom motoren i fartøyet blir skiftet ut med en mindre motor, som ved full ytelse gir 13 knops fart.

Propellertallet er 290 o/min, men den opprinnelige motor på 2200 HK, og propellvirkningsgraden er ca. 52% (lav virkningsgrad p.g.a. høyt tourtall).

Vi har tidligere sagt at det trenges en motorytelse på 1386 HK for 13 knops fart, dersom stigningen ble redusert. Med en propellvirkningsgrad på 52% blir den utnyttede effekt til framdrift:

$$\frac{1386 \times 52}{100} = 720 \text{ hk}$$

Uten å øke propelldiameteren kan vi med ny og mindre motor redusere propellertallet til 265 o/min. Dette gir en propellvirkningsgrad på ca. 58%. Nødvendig motorytelse for 3 knops fart blir da:

$$\frac{720 \times 100}{58} = 1241 \text{ hk.}$$

som altså er full ytelse for den nye motoren, og denne antas å ha samme

spesifikke brennstoffforbruk som den gamle, altså 155 g/hkt.

Bunkerforbruket med ny motor for den tidligere anvendte distanse på 336 mil blir da:

$$\frac{0,155 \times 1241 \times 25,8}{0,85} = 5839$$

Spart bunkers, mindre motor:

$$9628 - 5839 = 3789 \text{ liter}$$

Resultat med mindre motor:

$$\frac{3789 \times 100}{9628} = 39,4\% \text{ lavere bunkersutgifter.}$$

Mindre motor gir da en bunkersbesparelse på kun 2,6% i forhold til resultatet med redusert turtall. Dette berettiger ikke i seg selv ny motor i fartøyet, men kan være et moment som tas med i vurderingen dersom utskiftning av motor likevel er aktuelt av andre årsaker.

Utnyttelse av spillvarme.

Når en skal spare olje ombord i et fartøy er det viktig å ha klart for seg hva som representerer de største tapene når en kjører en motor. Nedenfor er gitt et eksempel på en

varmebalanse for en turboladet, fire-takt fremdriftsmotor.

Stråling	2,3%
Ladeluftkjøler	6,1%
Sm.oljekjøler:	4,2%
Kjølevann:	12,0%
Avgassvarme:	35,0%
Akseleffekt: (motorytelse)	40,4%
	100,0

Tallene ovenfor angir prosent av tilført varme i motoren under forbrenningen. Oversikten viser at nesten 60% av energien går tapt, og avgassen representerer det største tapet. Denne energien er høyverdig varme med en temperatur på omkring 400°C. Alle fartøyer har behov for varme til forskjellige formål ombord, - og en avgassskjel kan gi denne varme uten ekstra fobrenning av olje. Som et holdepunkt kan nevnes at litt over halvparten av avgassvarmen lar seg gjenvinne i en konvensjonell kjel, - og dette utgjør ca. 45% av motorytelsen. En motor på 2200 hk kan derfor utstyrt med avgassskjel gi en varmeeffekt på 728 kw i tillegg til akseleffekten, - og det er selvsagt dårlig økonomi å la denne varme forsvinne opp gjennom skorsteinen.

(Kilde BMW- Bulletin)

Nordisk konferanse om fiskeri- undervisning og forskning

Dagene 6.-8. oktober 1980 blir det arrangert en konferanse om nordisk samarbeid om fiskeriundervisning og forskning. Konferansen blir på «Lofoten Nordic Hotel», Svolvær.

I 1978 ble det på Færøyene arrangert et seminar mellom en del institusjoner som tilbyr fiskeriundervisning i Norden. Initiativet til seminaret var tatt av Føroya Stúdentaskúli og HF skeid og Nordland Distriktshøgskole Bodø (NFH). Føroya Stúdentaskúli og HF skeid var ansvarlig for arrangementet.

På møtet i Færøyene ble det besluttet å holde en ny konferanse om fiskeriuundervisning og forskning i Norge i 1980. Grunlaget for denne konferansen skulle være en rapport fra kartleggingsutvalget om fiskerifaglig undervisning og forskning i Norden. På denne konferansen skulle det diskuteres samarbeidsprosjekter og planer på grunnlag av rapporten og eventuelle forslag fra kartleggingsutvalget.

På møtet i Thorshavn fikk Norges representant i kartleggingsutvalget i oppdrag å arrangere en ny konferanse i Norge, høsten 1980. Formålet skulle være å diskutere samarbeidsløsninger, som gruppen kommer fram til, og eventuelt trekke opp retningslinjer for konkret iverksetting av tiltak. Det ble også pålagt den norske representanten å finne midler til gjennomføring av konferansen. Sekretariatet i Norges fiskerihøgskole har påtatt seg å arrangere denne konferansen.

Deltakerne på konferansen i Svolvær kommer fra alle de nordiske land og selvstyremråder, og representerer undervisningsmyndigheter og fiskerinæringene i Norden.

Fiskeutstyr for 15 mill. fra Simrad til Sovjet

Norges eksport til Sovjet-Unionen var for de fem første måneder i år 56% høyere enn i fjor. I samme tidsrom sank importen med 34%, hovedsakelig på grunn av mindre oljekjøp. Tre av de norske firmaer som deltok på utstillingen for fiskeriuutstyr som nylig ble holdt i Leningrad, har sluttet kontrakter med Sovjet-Unionen. Simrad A/S har inngått en kontrakt på nærmere 15 millioner n.kr. for levering av elektronisk fiskeletningsutstyr og navigasjonssystemer. Hydraulisk Brattvaag har solgt vinsjer til trålere, og Trio Maskinindustri har solgt pakkemaskiner for fiskeriindustrien.

Hvis denne tendensen fortsetter, vil Norge kunne få overskudd på samhandelen med Sovjet-Unionen i år, etter to år med underskudd.

«FG» oversikt over fisket 8.–21. september

2,4 millionar hl sommarlodde

Sommarloddefisket går jamnt. I veke 37 vart det meldt inn 609.488 hl til Feitsildfiskernes Salgslag. Veka etter vart det meldt inn 776.287 hl. Dermed var det innmeldt i alt 2.405.528 hl sommarlodde frå Barentshavet denne sesongen.

Markrellfisket

Makrellfisket er bra, sjølv om leveringane frå Nordsjøen er få. I veke 37 leverte kystflåten 658.152 tonn, og veka etterpå 878.000 tonn. I første del av perioden kom det og inn 171.676 tonn Nordsjømakrell. Det vart levert ca. 2300 hl makrell nord for Stad.

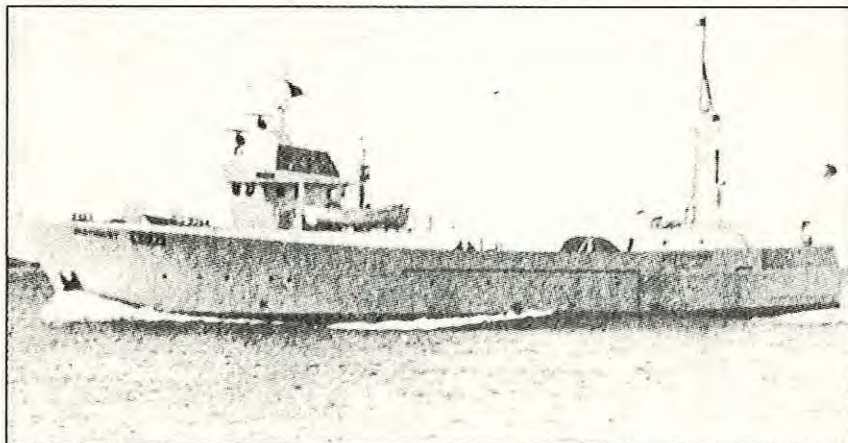
Fisket i Finnmark

Fisket i Aust-Finnmark var noko ujamnt i perioden. Det vart berre innmeldt ein ferskfisktrålar i dei to vekene: Vårberget kom inn til Vardø med 85 tonn.

Elles vart det tatt ein del seinotfangstar. Til Kjøllefjord kom det inn notfangstar frå 20 til 30 tonn.

I Vest-Finnmark var det godt fiske i første del av perioden. Siste veka var fisket ein del verhindra.

Frå Finnmarken kom Sør-Troms med 115 tonn sei og hyse. Av trål-

Vest-Vågøy leverte 95 tonn til Lofoten i veke 37.

fangstar elles kan vi nevna Nordrollnes som leverte 90 tonn blåkkeite.

Elles vart det meldt om seifangstar opp til 88 tonn. Seifisket var godt i heile perioden.

Også rekefisket går for fullt. Vi har fått rapport om ti rekefangster i perioden. Mellom anna kom Ny-Horisont inn frå Spitsbergen med 60 tonn reker.

Berre tre tonn kom inn i veke 37. I tillegg til dette fekk laget inn to tonn frå Sogn og Fjordane, men likevel var det ikkje nok til å dekkja etterspuraden.

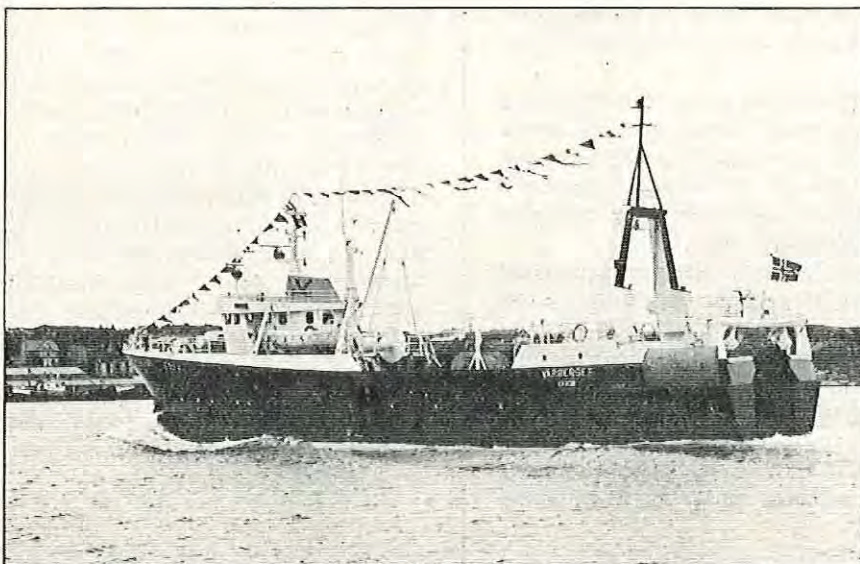
Veka etter kom det i land 36 tonn pale.

Godt pigghåfiske i Hordaland

Til saman kom det inn 420 tonn pigghå til Hordaland i perioden. Elles var det ein roleg periode på Midt-Vestlandet. For første gong på mange år gjekk Hordafisk lens for levande pale.

Sogn og Fjordane

melder om at seks banklinebåtar leverte fangst i perioden. Størst fangst hadde Fiskevær og Grotli med 105 tonn kvar. Dei andre fangstane varierte frå 70 til 95 tonn. Måløysund og Sjøvær leverte kvar sin pigghåfangst på 90 tonn.

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag

melder om god aktivitet i perioden. Totalt kom det inn 2450 tonn i perioden, mesteparten bankfisk. Mellom anna kom Værland inn frå Sklinna-banken med 100 tonn bankfisk. Mesteparten av bankfisken kom likevel frå Shetland. Største fangsten leverte Husby Sr: 122 tonn bankfisk.

Elles kan vi nevna at Kapp Farvel kom frå Barentshavet med 147 tonn reker.

M/TR Vårberget fiskar godt for tida. I perioden leverte den 85 tonn i Vardø.

Sjøvær fiska 90 tonn pigghå i perioden.

Norges Råfisklags kontor i Svolvær

melder om heller liten aktivitet i perioden. Det kom inn sju trålarar første veka. Størst fangst hadde Vest-Vågøy som leverte 95 tonn til Lofoten.

Veka etter kom det inn fem trålarar i distriktet med fangstar frå 39 til 100 tonn. Størst fangst hadde Ballstad med 100 tonn.

Elles vart det meldt om tolleg bra snurrevadfiske, med fangstar opp i 4 tonn for det meste hyse.

På Helgelandskysten vart det teke ein del seinotfangstar. Dei største var opp til 40 tonn.

Forts. fra s. 634

Japan, verdens mest . . .

Synsinntrykket

Japanerne spiser med øynene. Synsinntrykket betyr mye for japanernes forhold til mat.

Tradisjon: Ukokt mat

Det er en tradisjon i Japan å spise det meste av fisk, og kjøtt ukokt – rått. Dermed kan de ikke steke bort defekter i råstoffet eller dempe det med sauser og krydder. Hvis fisken eller hvalkjøttet eller akkaren ikke er helt fersk og helt perfekt, vil det bli oppdaget. Dette er bakgrunnen for de strenge kravene til ferskhet som av nordmenn fattes som ekstreme mange ganger, sier Birkeland.

En helt annen produksjonstype på det japanske markedet enn på hjemmemarkedet, f.eks. lodda er vanskelig å utnytte i fryseindustrien m.h.p. tradisjonelle markeder og produkter.

– Hva med tradisjonelt råstoff i Norge som torsk, hyse, sei, blåkveite?

– Her er situasjonen at vi ikke har fått nok på mange år selv. Industriens lønnsomhet lider under dette. Frysning av lodde for Japan, betyr at vi legger en alen til vår råstofforsyning. Denne produksjonen har hatt meget stor betydning for lønnsomheten ved fryse-riene i Øst-Finnmark.

M.h.p. hvalkjøtt er hjemmemarkedet ikke stort nok til å ta hele

Foto: Gunnar Christensen

Kazuo Voi er Japans svar på Ingrid Espelid Hovig og Frionors konsulent i Japan. Her viser han sine knep i partering og tilberedelse av akkar på laboratoriet i Fiskeridirektoratet.

produksjonen. Samtidig har en rekke land importforbud p.g.a. «hysteri» omkring vern av hvalen, hevder Birkeland og legger til; Ja-

pan er verdens største marked for hvalkjøtt, Japan er glad i hvalkjøtt og kommer ikke til å innføre importforbud i vår tid.

Vennskap og fortrolighet

Når man handler i Japan betyr vennskap, fortrolighet og tillit mye, hevder Birkeland; Det gjelder å pleie personlige kontakter og deligasjonene er et ledd i dette. Frionor har alltid lagt stor vekt på å opptre åpent og forklare vår politikk. Denne har vært å bli stabile og loyale leverandører. Vår prispolitikk har vært å ta mest mulig ut av markedet uten å bli for grådige. Til gjengjeld har vi (bortsett fra et lite intermeso for noen år siden) f.eks. aldri redusert prisen på lodde.

Kommer man først inn i den Japanske «berg og dalbanen» m.h.p. priser, da har man tapt mye. Vi har klart å gjøre det ved å gå våre egne veier. Dette har ført til forprissettingen, at ingen japanske importører diskuterer pris med Island, Canada eller Sovjet før Olufsen i Nordic og jeg fra Frionor i fellesskap har satt den norske prisen i Japan for lodde: Vi er prispørere i Japan.

Den norske andelen av det totale loddekonsum i Japan er i underkant av 50% og Frionor har godt over halvdel av denne andelen, slutter Birkeland.

Mengde og verdiutbyttet av det norske fisket i mai 1980 og jan.-mai 1979 og 1980. Rund vekt.

Quantity and Value of the Norwegian Fisheries in May 1980 and January-May 1979 and 1980. Nominal catch.

Fiskesorter og salgslag <i>Species and sales organizations</i>	Januar- mai 1979 Rund vekt <i>Nominal catch</i>		Mai 1980 Rund vekt <i>Nominal catch</i>		Januar mai 1980 Rund vekt <i>Nominal catch</i>		ising og fersk bruk <i>fresh consumption</i>	frysing <i>freezing</i>	hen- ging drying	salting <i>salting</i>	her- meti- sering <i>canning</i>	opp- maling m.v. <i>reduction etc.</i>	agn bait
	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.							
Fiskesorter <i>Species:</i>	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Ål <i>Eel</i>	28	599	26	641	26	647	26	—	—	—	—	—	—
Havål <i>Conger</i>	—	—	0	0	0	0	0	0	—	—	—	—	—
Laks/sjørret <i>Salmon, Sea trout</i>	0	28	2	79	2	79	2	—	—	—	—	—	—
Lodde <i>Capelin</i>	534 540	198 126	1 591	652	554 001	229 247	28 443	—	—	—	—	525 472	86
Strøm-/vassild <i>Silver smelt</i>	1 993	2 317	1 118	1 411	4 502	5 502	36	4 467	—	—	—	—	—
Div. ørretfisk <i>Unspec. trouts</i>	—	—	0	1	0	3	0	—	—	—	—	—	—
Kveite <i>Halibut</i>	470	6 384	114	1 634	289	4 228	185	98	0	3	0	0	—
Rødspette <i>Plaice</i>	86	298	1	4	112	399	94	18	—	0	0	0	—
Blåkveite <i>Greenland halibut</i>	767	2 127	259	801	584	1 815	113	469	—	2	—	2	—
Smørflyndre <i>Witch</i>	13	36	2	8	16	51	14	—	—	—	—	2	—
Annen flyndre <i>Other flatfish</i>	31	171	12	57	52	255	51	0	—	—	—	0	—
Brosme <i>Tusk</i>	12 093	29 366	3 849	12 560	16 547	53 182	463	14	9 832	6 174	58	0	—
Skrei <i>Spawning cod</i>	65 494	161 352	^{2,3} 1	84	^{2,3} 40532	136 664	639	3 400	21 056	15 207	230	0	—
Vårtorsk <i>Finnmark young cod</i>	48 238	114 994	^{2,3} 11886	35 061	^{2,3} 41597	123 192	848	24 872	10 319	5 402	150	7	—
Annen torsk <i>Other cod</i>	90 972	272 831	^{2,3} 7 482	26 130	^{2,3} 10201	383 239	9 713	39 096	13 769	47 294	299	24	—
Lysing <i>Hake</i>	243	1 265	125	650	256	1 115	247	10	—	—	0	0	—
Lange <i>Ling</i>	11 053	40 445	4 952	21 824	11 626	49 379	1 414	37	1 718	8 443	13	0	—
Blålange <i>Blue ling</i>	867	2 125	696	2 363	1 632	5 381	100	34	203	1 296	—	—	—
Hyse <i>Haddock</i>	19 833	46 536	4 630	12 737	28 489	85 940	7 440	18 569	1 536	335	607	1	—
Sei <i>Saithe</i>	51 230	92 963	9 588	17 682	74 552	164 966	6 848	21 414	18 400	27 674	191	24	—
Lyr <i>Pollack</i>	1 271	3 160	273	723	1 501	4 074	1 315	108	11	53	16	0	—
Polartorsk <i>Polar cod</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Øyepål <i>Norway pout</i>	55 601	17 377	22 959	9 994	54 580	22 559	—	—	—	—	—	54 579	—
Kolmule <i>Blue whiting</i>	163 941	40 252	38 286	9 405	147 534	42 597	—	—	—	—	—	147 535	—
Hvitting <i>Whiting</i>	68	127	5	12	55	108	46	9	0	0	—	0	0
Steinbit <i>Catfish</i>	700	1 627	438	873	1 101	2 210	136	939	0	1	0	22	—
Tobis <i>Sandeel</i>	9 111	2 952	37 799	17 747	50 965	24 189	—	—	—	—	—	50 965	—
Uer <i>Redfish</i>	5 394	7 020	1 103	2 049	4 169	7 942	1 661	2 391	4	81	2	30	—
Rognkjeks <i>Lumpsucker</i>	—	—	549	512	797	739	2	—	—	789	—	5	—
Breiflabb <i>Monk</i>	402	1 921	78	285	497	1 721	386	107	0	2	1	0	—
Hornbjel <i>Garfish</i>	0	0	1	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—
Hestmakrell <i>Horse mackerel</i>	959	499	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Småsil <i>Small herring</i>	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	0	—
Feitsild <i>Fat herring</i>	414	1 444	—	—	133	781	28	3	—	103	—	—	—
Vintersild <i>Winter herring</i>	691	2 217	—	—	883	3 040	—	883	—	—	—	—	—
Nordsjøsil <i>North Sea herring</i>	149	427	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fjordsild <i>Fjord herring</i>	861	2 340	6	25	862	2 187	862	—	—	—	—	—	—
Sardin <i>Pilchard</i>	1 947	1 138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brisling fra: <i>Sprat from:</i>													
Nordsjøen <i>The North Sea</i>	51 558	29 073	—	—	50 747	44 039	—	—	—	—	1 073	49 674	—
Norske fjorder <i>Norw. fjords.</i>	2	5	—	—	4	6	2	—	—	—	—	2	—
Makrellstørje <i>Tuna</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrell <i>Mackerel</i>	22 463	17 465	1 447	5 229	27 751	27 744	1 252	3 477	—	193	1	21 235	1 592
Pir <i>Young mackerel</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Håbrann <i>Porbeagle</i>	4	25	3	16	11	60	0	11	—	—	—	—	—
Brugde <i>Basking shark</i>	—	—	1	—	1	0	1	—	—	—	—	—	—
Pigghå <i>Picked dogfish</i>	2 418	5 862	405	933	1 990	5 082	1 876	113	—	0	0	—	—
Skate/rokke <i>Skate, ray</i>	313	529	44	89	375	715	65	312	—	1	—	0	—
Annen hai <i>Other shark</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe <i>Crab</i>	0	2	132	231	132	232	1	131	—	—	—	—	—
Hummer <i>Lobster</i>	13	782	17	845	18	1 063	18	—	—	0	—	—	—
Sjøkreps <i>Norway lobster</i>	4	153	0	7	17	428	17	—	—	—	—	—	—
Reke <i>Deep water prawn</i>	8 081	66 332	5 554	39 716	11 654	96 289	1 599	8 278	5	5	1 752	—	16
Akkar <i>Squid</i>	0	2	0	0	24	59	—	23	—	—	—	—	1
Annen fisk <i>Other fish</i>	508	2 941	129	550	671	1 222	41	11	7	0	0	611	—
Uspesifisert <i>Unclassified</i>	—	—	^{2,3} 100	1 389	^{2,3} 1 322	3 784	41	22	1	91	2	1 167	—
Hoder <i>Heads</i>	—	4 019	—	291	—	4 273	—	—	—	—	—	—	—
Tang/tare, rå <i>Seaweed, raw</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt Total	1164824	1181654	155 667	225 301	1242826	1542437	66 038	129 318	76 865	113 154	4 397	1851 357	1 695
Salgslag <i>Sales organizations:</i>													
Fjordfisk <i>S/L</i>	2 009	9 733	344	2 430	2 051	10 807	1 738	—	—	—	228	85	—
Skagerakfisk <i>S/L</i>	3 703	20 067	768	4 595	4 296	29 819	1 974	512	—	423	1 385	3	—
Rogaland fiskesalgslag <i>S/L</i>	4 380	14 669	1 503	5 371	6 818	22 433	4 361	1 308	—	1 116	—	33	—
S/L Hordafisk	2 479	6 270	878	2 804	4 625	11 251	1 604	1 722	—	1 299	—	—	—
Sogn og Fjordane Fiskesalslag	16 816	43 710	4 245	13 868	20 546	61 255	2 655	3 516	3 022	11 309	2	40	—
Sunnm. og Romsd. Fiskesalsl.	41 565	133 788	7 175	29 729	62 858	232 157	5 876	16 919	7 663	32 046	334	17	—
Norges Råfisklag	250 494	640 087	37 552	122 051	250 305	774 327	17 852	96 500	66 180	66 665	1 374	1 716	17
Norges Makrellag <i>S/L</i>	15 907	12 738	1 447	5 229	23 798	23 623	1 221	2 571	—	—	1	19 235	770
Håbrandfiskernes Salslag	4	23	3	15	11	55	—	11	—	—	—	—	—
Noregs Sildesalslag	227 122	78 686	83 597	33 455	273 269	129 803	2	1 033	—	—	1 008	271 227	—
Feitsildfiskernes Salslag	598 921	221 000	18 155	5 754	593 658	246 073	28 538	5 226	—	296	65	558 627	908
Omsatt utenom salgslagene	1 424	883	—	—	591	834	217	—	—	—	—	374	—
I alt Total	1164824	1181654	155 667	225 301	1242826	1542437	66 038	129 318	76 865	113 154	4 397	1851 357	1 695

¹ Av dette 39 143 tonn til dyrefôr. *Of which 39 143 tons used as animal feedingstuffs.*

² Torskelever: mai 388 tonn, jan.-mai 7 028 tonn, *Cod liver: May 388 tons, Jan.-May 7 028 tons.* Uspes. lever: mai 28 tonn, jan.-mai 145 tonn. *Unclassified liver: May 28 tons, Jan.-May 145 tons.*

³ Torskeroغن: mai 29 tonn, jan.-mai 3 012 tonn. *Cod roe: May 29 tons, Jan.-May 3 012 tons.* Uspes. rogn: Mai 198 tonn, Jan.-mai 778 tonn. *Unclassified roe: May 198 tons, Jan.-May 778 tons.*

Fra og med 1980 er mengden oppgitt i rundvekt (levende vekt). Verdien av biprodukter (lever, rogn) er tatt med under de enkelte fiskesorter. *From 1980 on, the quantity of fish landed is given in round live weight (nominal catch). Byproducts (liver, roe) are included in the value figures.*

Fisket etter sild, brisling, makrell og industrifisk 21/09 1980.

	I uken 8— 14/9 1980	I uken 15— 21/9 1980	I alt		Kvanta 1980 brukt til							
			Pr. 23/9 1979	Pr. 21/9 1980	Fersk		Frysing		Salting	Herme- tikk	Dyre-og fiskefor	Mel og olje
					Eksport	Innenl.	Konsum	Agn				
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Feitsildfiskernes salgslag (Nord for Stad)												
Feit- og småsild	18	19	229	236	11	39	3	—	135	10	38	—
Nordsjøisild ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kystbrisling ...	124	40	1 890	688	—	—	—	3	5	328	352	—
Havbrisling ...	—	—	984	3 988	—	—	—	—	—	73	76	3 839
Makrell	192	17	22 808	14 323	—	51	9 039	2 288	193	2	130	2 620
Vinterlodde ...	—	—	543 298	553 546	—	—	30 853	—	—	889	10 386	511 418
Sommerlodde ..	59 120	75 300	240 059	335 397	—	—	—	—	—	—	—	335 397
Øyepål	117	147	12 978	8 164	—	—	—	—	—	—	1 117	7 047
Tobis	—	—	300	1 447	—	—	—	—	—	—	—	1 447
Kolmule	—	—	57 617	32 357	—	—	134	—	—	—	133	32 090
Hestmakrell ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polartorsk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	59 570	75 523	880 162	950 146	11	89	400 29	2 291	333	1 301	12 233	893 859
Noregs sildesalgslag (Sør for Stad)												
Vintersild	—	—	691	884	70	288	—	—	526	—	—	—
Feit- og småsild	619	129	1 355	3 294	916	29	62	—	2 288	—	—	—
Nordsjøisild ...	—	—	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kystbrisling ...	191	385	3 698	4 988	—	31	—	—	72	4 618	267	—
Havbrisling ...	—	—	53 001	46 767	—	—	—	—	—	1 121	365	45 280
Vinterlodde ...	—	—	377	10 815	—	—	—	—	—	—	405	10 411
Sommerlodde ..	11 520	7 771	53 900	50 692	—	—	—	—	—	—	—	50 692
Øyepål	5 370	1 483	101 990	109 290	—	—	—	—	—	—	9 694	99 597
Tobis	—	—	85 443	127 657	—	—	—	—	—	—	2 309	125 348
Kolmule	—	—	159 533	112 897	—	—	—	—	—	—	1 060	111 838
I alt	17 700	9 768	460 140	467 284	986	348	62	—	597	8 027	14 099	443 164
Noregs Makrellag S/L¹⁾ (Sør for Stad)												
Makrell	3 302	830	78 609	58 884	730	1 962	31 048	2 822	—	131	179	22 011
Hestmakrell ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	3 302	830	78 609	58 884	730	1 962	31 048	2 822	—	131	179	22 011
Samlede kvanta :												
Vintersild	—	—	691	884	70	288	—	—	526	—	—	—
Feit- og småsild	636	148	1 584	3 530	926	68	65	—	135	2 298	38	—
Nordsjøisild ...	—	—	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kystbrisling ...	315	425	5 588	5 676	—	31	—	—	76	4 945	619	—
Havbrisling ...	—	—	53 984	50 755	—	—	—	—	—	1 194	441	49 120
Makrell	3 497	847	101 417	73 207	730	2 012	40 088	5 110	193	133	309	24 631
Vinterlodde ...	—	—	543 675	564 361	—	—	30 853	—	—	889	10 791	521 828
Sommerlodde ..	70 641	83 071	293 958	386 088	—	—	—	—	—	—	—	386 088
Øyepål	5 487	1 630	114 968	117 455	—	—	—	—	—	—	10 811	106 644
Tobis	—	—	85 743	129 104	—	—	—	—	—	—	2 309	126 795
Kolmule	—	—	217 150	145 254	—	—	134	—	—	—	1 193	143 928
Hestmakrell ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polartorsk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	80 572	86 121	1418 912	1476 314	1 727	2 399	71 139	5 114	930	9 459	26 511	1359 034

Av fjordsild ble det i ukene brakt i land 252 tonn, og pr. 21/09—1980, 1887,8 tonn.

1) pr. 14/9

<i>Omregningsfaktorer kg</i>	<i>Conversion factors kg</i>	<i>Omregningsfaktorer kg</i>	<i>Conversion factors kg</i>
1 hl fersk sild	93	1 hectolitre fresh herring	93
1 hl fersk lodde	97	1 hectolitre fresh capelin	97
		1 hectolitre fresh polar	
1 hl fersk polartorsk	97	cod	97
		1 hectolitre fresh	
1 hl fersk øyepål	100	Norway pout	100
		1 hl fersk tobis	100
		1 hl fersk kolmule	100
		1 hl havbrisling	
		(oppmåling)	95
		1 skjeppes brisling	
		(konsum)	17
		1 hectolitre fresh sandeel	100
		1 hectolitre blue whiting	100
		1 hectolitre sprat for meal	95
		1 skjeppes sprat for	
		human consumption	17

Handbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-7/9 1980 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt
(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tallene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1980 brukt til						
	25-31/8	1-7/9	pr. 7/9 1980		Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Prissone 1/2 — Finnmark¹</i>											
Torsk	685	583	—	54 791	1 340	34 689	8 311	10 383	59	8	—
Hyse	763	986	—	16 023	945	14 131	518	356	0	11	—
Sei	968	1 384	—	11 491	40	6 790	3 011	1 649	—	—	—
Brosme	354	6	—	733	3	9	455	267	—	—	—
Lange	1	0	—	11	—	3	7	1	—	—	—
Blålange	0	0	—	5	0	0	2	3	—	—	—
Lyr	0	—	—	0	—	—	0	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	0	—	—	0	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	2	3	—	21	20	1	—	—	—	—	—
Blåkveite	2	3	—	265	21	216	0	—	6	23	—
Rødspette	9	15	—	199	130	70	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	7	9	—	750	46	575	—	—	—	129	—
Uer	4	4	—	546	192	351	0	—	—	2	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	415	394	—	12 839	—	12 839	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
I alt	3 210	3 388	—	97 676	2 738	69 673	12 366	12 659	65	175	—
<i>Prissone 3 — Troms²</i>											
Torsk	173	207	—	33 852	1 110	9 340	15 734	7 651	17	—	—
Hyse	89	54	—	4 018	806	2 755	32	372	52	—	—
Sei	1021	505	—	9 701	90	2 662	4 773	1 123	—	—	53
Brosme	30	32	—	1 299	20	124	241	913	—	—	—
Lange	1	0	—	86	0	16	56	15	—	—	—
Blålange	0	0	—	21	0	6	10	4	—	—	—
Lyr	—	—	—	0	—	—	—	0	—	—	—
Hvitting	—	—	—	26	—	—	12	14	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	1	1	—	28	27	2	—	—	—	—	—
Blåkveite	67	35	—	358	37	299	0	0	23	—	—
Rødspette	1	1	—	29	24	5	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Steinbit	8	5	—	707	32	675	—	—	0	—	—
Uer	17	24	—	1006	309	677	8	0	11	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	808	282	—	12 404	—	12 404	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	—	—	—	4	—	0	—	—	—	4	—
I alt	2 214	1 146	—	6 3542	2 454	29 967	20 867	10 093	103	4	53
<i>Prissone 4/5/6 — Nordland³</i>											
Torsk	371	782	—	28 071	3 093	10 737	9 373	4 619	249	0	—
Skrei	—	—	—	21 268	207	1 500	6 125	13 333	103	—	—
Hyse	53	178	—	8 793	3 025	4 684	27	607	450	—	—
Sei	611	823	—	15 346	1 068	6 445	3 555	4 152	127	—	—
Brosme	67	123	—	4 269	54	36	1 080	3 097	1	—	—
Lange	15	45	—	831	3	27	716	85	0	—	—
Blålange	0	1	—	151	0	2	132	16	—	—	—
Lyr	1	5	—	48	37	5	3	4	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	3	6	—	106	101	6	—	—	—	—	—
Blåkveite	55	68	—	764	204	513	1	—	46	—	—
Rødspette	0	3	—	66	58	8	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	6	4	—	19	17	2	—	—	—	—	—
Steinbit	5	9	—	233	47	184	—	0	1	—	—
Uer	39	115	—	1 648	773	860	13	—	1	—	—
Rognkjeks	—	—	—	0	0	0	0	—	—	—	—
Breiflabb	1	1	—	33	23	10	—	—	0	—	—

	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1980 brukt til						
	25-31/8	1/9-7/9	pr.	pr. 7/9 1980	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre og Fiskefor	Mel og olje
<i>Prisone 4/5/6 — Nordland</i>	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	0	0	—	6	2	4	—	—	0	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	15	27	—	400	128	272	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	14	19	—	491	42	134	110	8	2	148	47
I alt	1 256	2 209	—	82 544	8 881	25 430	21 136	25 922	981	148	47
<i>Prisone 7/8 — Trøndelag⁴</i>											
Torsk	20	36	—	3 493	1 149	699	494	1 139	10	1	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	3 842	10	—	4 421	4 255	109	0	51	6	—	—
Sei	112	131	—	3 658	275	833	404	2 146	0	—	—
Brosme	4	9	—	874	14	0	338	522	—	—	—
Lange	6	3	—	645	5	—	335	306	—	—	—
Blålange	3	0	—	319	2	—	252	64	0	—	—
Lyr	7	15	—	162	134	21	5	1	1	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	1	—	95	29	66	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	0	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	—	4	3	1	—	—	—	—	—
Uer	9	21	—	244	228	13	3	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	1	0	—	12	11	1	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	0	0	—	2	2	0	—	—	—	—	—
Ål	3	2	—	17	17	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	2	9	—	108	108	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	2	—	—	114	36	3	36	1	0	38	—
I alt	4 012	238	—	14 174	6 275	1 746	1 867	4 230	16	39	—
<i>Prisone 9 — Nordmøre⁵</i>											
Torsk	8	13	—	1 413	507	373	509	23	—	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	1	3	—	657	511	122	0	23	—	—	—
Sei	127	157	—	4 178	539	889	1 620	1 126	—	4	—
Brosme	30	12	—	2 804	8	—	712	2 085	—	—	—
Lange	12	6	—	863	4	—	738	121	—	—	—
Blålange	0	10	—	383	0	—	353	30	—	—	—
Lyr	5	14	—	171	151	20	0	0	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	1	—	27	8	19	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	0	—	0	—	0	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	0	—	4	4	0	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	—	13	6	7	—	—	—	—	—
Uer	2	5	—	294	209	85	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	—	12	9	2	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	0	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	0	0	—	17	2	15	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	—	0	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	0	0	—	22	11	4	—	—	—	7	—
I alt	188	221	—	10 865	1 977	1 538	3 931	3 407	—	11	—

¹ Prisone 1 og 2 omfatter Finnmark, (1) Tana og Varanger og Vardø sorenskriverier, (2) Hammerfest og Alta sorenskriverier.

² Prisone 3, hele Troms fylke.

³ Prisone 4, 5 og 6 omfatter Nordland (4) Vesterålen sorenskriveri unntatt den del av Hadsel herred som ligger på aust-Vågøy, (5) den del av Hadsel herred som ligger på Aust-Vågøy, Lofoten, Ofoten (unntatt herredene Gratangen og Salangen), og Salten sorenskriverier, og Bodø byfogdembete, (6) Rana, Alstahaug og Brønnøy sorenskriverier.

⁴ Prisone 7 og 8 (7) Nord-Trøndelag fylke, (8) Sør-Trøndelag fylke.

⁵ Prisone 9, Nordmøre.

Fisk brakt i land i tiden 1. januar — 7. september 1980 i distriktene til følgende salgslag

Fiskesort	Uke 1 25-31/8	Uke 2 1/9-7/9	I alt		Kvanta 1980 brukt til						
			pr. 7/9 1980	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje	
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Skagerakfisk S/L</i>											
Torsk	8	14	—	800	470	109	220	—	—	—	—
Hyse	1	1	—	146	102	42	1	—	—	—	—
Sei	13	15	—	911	460	260	191	—	—	—	—
Brosme	0	1	—	8	1	0	7	—	—	—	—
Lange	3	3	—	160	36	1	122	—	—	—	—
Blålange	0	0	—	3	1	0	2	—	—	—	—
Lyr	3	4	—	477	347	110	20	—	—	—	—
Hvitting	0	0	—	8	2	5	0	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	1	—	6	6	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	0	—	19	19	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Uer	0	0	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	—	30	30	—	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	1	1	—	166	166	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	1	1	—	17	17	—	—	—	—	—	—
Ål	0	12	—	63	63	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Sjokreps	0	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—
Reke	27	72	—	2 207	306	6	—	—	1 896	—	—
Annet og uspesifisert	138	113	—	916	792	—	125	—	—	—	—
I alt pr. 31/8	195	238	—	5 951	2 834	535	687	—	1 896	—	—
<i>Rogaland fiskesalgslag S/L</i>											
Torsk	31	—	—	649	410	13	226	—	—	—	—
Skrei	—	—	—	634	83	381	171	—	—	—	—
Hyse	8	—	—	208	208	—	—	—	—	—	—
Sei	94	—	—	2 525	838	923	765	—	—	—	—
Brosme	4	—	—	57	24	—	33	—	—	—	—
Lange	14	—	—	163	27	—	136	—	—	—	—
Blålange	2	—	—	11	7	—	4	—	—	—	—
Lyr	17	—	—	259	255	3	1	—	—	—	—
Hvitting	0	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—
Lysing	3	—	—	116	111	5	—	—	—	—	—
Kveite	0	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	0	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—
Uer	1	—	—	5	3	—	2	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	6	—	—	83	83	—	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	4	—	—	581	581	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	1	—	—	24	24	—	—	—	—	—	—
Ål	12	—	—	36	36	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	12	—	—	74	74	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—
Sjokreps	0	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Reke	50	—	—	801	801	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	1	—	—	78	78	—	—	—	—	—	—
I alt	260	—	—	6 346	3 684	1 325	1 337	—	—	—	—
<i>S/L Hordafisk</i>											
Torsk	—	—	—	152	44	26	78	—	3	—	—
Hyse	1	—	—	42	25	1	12	—	3	—	—
Sei	—	—	—	3 420	414	2 100	900	—	5	—	—
Brosme	1	—	—	127	31	—	85	10	1	—	—
Lange	4	—	—	307	—	—	305	—	2	—	—
Blålange	—	—	—	31	7	—	23	—	0	—	—
Lyr	2	—	—	28	24	—	—	—	4	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	12	12	—	—	—	—	—	—
Kveite	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1980 brukt til						
	25-31/8	1/9-7/9	pr. 7/9 1980		Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>H/L Hordafisk</i>											
Rødspette	—	—	—	3	1	2	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Steinbit	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Uer	—	—	—	6	0	—	5	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	11	11	—	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	110	110	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	440	—	—	626	626	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	63	32	31	—	—	—	—	—
Ål	39	—	—	39	39	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Krabbe	12	—	—	12	—	—	—	—	12	—	—
Hummer	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Sjökreps	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Reke	—	—	—	159	159	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	—	—	—	27	22	5	—	—	—	—	—
I alt	499	—	—	5 190	1 576	2 165	1 409	10	31	—	—
<i>Summøre og Romsdal fiskesalgslag</i>											
Torsk	—	6 560	—	28 083	2 095	14 329	11 659	—	—	—	—
Hyse	10	780	—	3 734	664	2 950	50	70	—	—	—
Sei	160	890	—	28 159	2 180	10 330	11 424	4 125	100	—	—
Brosme	40	120	—	5 260	—	—	3 190	2 070	—	—	—
Lange	120	320	—	6 625	1 660	—	4 815	150	—	—	—
Blålange	—	30	—	1 868	—	—	1 868	—	—	—	—
Lyr	—	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	—	—	—	180	40	140	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uer	—	20	—	320	20	300	—	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	—	—	—	30	—	30	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjökreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	320	140	—	2 765	110	2 335	320	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	650	8 860	—	77 034	6 779	30 414	33 326	6 415	100	—	—

KARSTEN PALMORK

HAVF.

Bilbl.

Kjøp og salg av fiskefartøy

*Det naturlige
mellomledd —*

J. GRAN & CO.
SKIPSMEKLERE

KONG OSCARSGT. 62, 5000 BERGEN • TLF. 05-312711 • TELEX: 42025 wensa

